

De Complete MEZOEZA Gids

**Rabbi
Moshe Elefant**

**Rabbi
Eliezer Weinbaum**

**Vertaald door:
Rabbijn mr. drs. R. Evers**

De Complete MEZOEZA Gids

Rabbi
Moshe Elefant

Rabbi
Eliezer Weinbaum

Vertaald door:
Rabbin mr. drs. R. Evers
5754/1994

Vitgegeven door het
Krijgsmachtrabbinaat
afdeling Amsterdam

©

all rights reserved

*This Sefer may be obtained
at the following addresses*

Rabbi Moshe Elefant
1537 - 51st Street
Brooklyn, New York 11219
(718) 435-8808

Rabbi Eliezer Weinbaum
1443 - 42st Street
Brooklyn, New York 11219
(718) 633-6470

Vertaald door:
Rabbijn mr. drs. R. Evers
5754/1994

*Printed in the United States of America
Typography by FINK GRAPHICS 1235 - 49th St.
(718) 438 - 4148*

Printed by MORIAH OFFSET CO. 718—693-3800

Rabbi Y. Belsky
506 EAST 7th STREET
BROOKLYN, NEW YORK 11218

ישראל הלוי בעלסקי
941 - 0112

ע"כ ל שמו מחולק ומשורר עם האם, שמתחילתו אביו
לכבוד האבנים, המלונים, הרבנים הטובים, יג"י האבוב מוגרר איתו
זה וייגאון שליט ומגורי אשה יחא עלצבאט שליט

אזגרט

שחזר מאז לאון פרי זמנים דבר נאה ומתקן מאז הקולטס פתוחי

המקרא "מחזן יהבו יחבם"

הנה בעת האחרון הלבו הרבה מחברים שליטא אהבן לפי אב"י מבקשים
הוראג, ספרים צרכים בנה ישמורם לסדר פרוי הנהגה במקצועים מיוחדים
לחזיר לצדד' הגון ילבו בה והמשט אסר יצאן. והצדן הנכוח ילבו מונג
הנחן עם מן השמים מקום לנגדו בה, שמה לבוב קרשור לכל בית ישראל
בה מקום שגם, וזמנתם ולרעם להנחן דבר שלם ולגמחך הנהגה עם הורוב"ג
לסדר לצדד' כל, דגדג גמתי הבוסקם שליטא. והנה ^{צ"ל} "הנהגה" בי דברים טובים מאז
האוזג לפעם הלבו הרבה צד"תם ולפירם מחוגם אסר צדן לא סגורו לרזי
הצדג, ולחזיקם בסרי לוי' והנאונים הבוסקם שליטא, מקום אסר עם פירג אין
היה מאז, וגם לצדד' בסבה במחובתו למחן ירוש' הקורא בו, וז"ל ילבו
הרבה מחמא שליטא.

או לזג אמת' יסר אילבם ולעוקב יג"י וזכו פתגבתי מחמא
בשלא למחן א הנהגו אנה ולנאונים אשארנו אשאר שליטא ולעוקב יג"י ולעוקב יג"י

גברג אב"י
ישראל הלוי בעלסקי

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD

Hoofdstuk 1	De mitswa van mezoeza	4
Hoofdstuk 2	Plaatsen die een mezoeza vereisen	12
Hoofdstuk 3	Criteria voor een deur en een kamer met betrekking tot de mezoeza	21
Hoofdstuk 4	Het bevestigen van een mezoeza aan een kamer die gebruikt wordt voor onwaardige doelen	28
Hoofdstuk 5	Welke deur vereist een mezoeza	34
Hoofdstuk 6	Hoe moet de mezoeza worden aangebracht	47
Hoofdstuk 7	Waar de mezoeza bevestigd moet worden	56
Hoofdstuk 8	Wie moet de mezoeza bevestigen	68
Hoofdstuk 9	Wanneer een mezoeza bevestigd wordt	70
Hoofdstuk 10	De beracha voor het bevestigen van de mezoeza	75
Hoofdstuk 11	Tijdelijke woningen	84
Hoofdstuk 12	Mede-eigendom	88
Hoofdstuk 13	Het verwijderen van de mezoeza bij vertrek	93
Hoofdstuk 14	Het inspecteren van de mezoezet	99
Hoofdstuk 15	Het oprichten van een omheining (ma'akè)	104
Tekeningen		107
Index		118

VOORWOORD

In de Talmoed in tractaat Avoda Zara wordt de volgende geschiedenis verteld:

'Onkelos, een neef van keizer Hadrianus, ging over tot het Jodendom. De Romeinse keizer stuurde daarop een legioen soldaten om hem terug te brengen naar zijn oorspronkelijke woonplaats en religie. Onkelos ging met de soldaten in discussie en overreedde hen om toe te treden tot het Jodendom. Daarna stuurde de keizer een nieuw legioen met dezelfde opdracht. Ook dit laatste legioen ging over tot het Jodendom. Uiteindelijk beval de keizer een derde legioen om Onkelos met geweld naar Rome te halen. Zij mochten niet met hem in discussie treden. Terwijl Onkelos naar buiten werd gebracht, passeerden zij de deurpost. Onkelos kuste de mezoeza en lachte. De soldaten vroegen hem waarom hij lachte en Onkelos verklaarde zich nader: 'Een koning van vlees en bloed woont in een paleis, terwijl zijn dienaren hem buiten bewaken. Hasjeem echter staat buiten op wacht terwijl zijn dienaren binnen veilig wonen'. Toen de soldaten dit hoorden, gingen zij eveneens over tot het Jodendom'.

Hasjeem beschermt degene die een kosjere mezoeza aan zijn deurpost slaat. Een mezoeza moet echter vastgemaakt worden omdat Hasjeem dit heeft opgedragen en niet alleen ter bescherming. Een kwestie van intentie.

De G'dsnaam "ש-די" staat op het mezoeza-rolletje geschreven aan de buitenkant. Eén van de redenen hiervoor is dat het de beginletters zijn van de woorden 'Sjomeer Daltot Jisraël', hetgeen 'Behoeder van de deuren van Israël' betekent.

Het woord 'mezoezet' heeft dezelfde letters als 'zaz mawet' (verwijder dood) hetgeen betekent dat de mezoeza tegen calamiteiten beschermt. Indien een huis getroffen wordt door rampen, moeten de mezoezet zorgvuldig worden nagekeken.

De mitswa van mezoeza beschermt tegen zonde en verlengt het leven, zoals geschreven staat:

וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך, למען ירבו ימיכם...

EEN NOOT VOOR DE LEZER

- I. Dit sefer is geschreven als een inleiding op hilchot mezoeza. Het is echter niet bestemd voor leken, die de hier beschreven halachot zonder raadpleging van een competente halachische autoriteit willen toepassen. Bij elke vraag, die U in de praktijk mocht hebben, raden wij U aan een erkende halachische autoriteit te raadplegen.
- II. Tussen de poskiem bestaat verschil van mening over de vraag hoe groot een handbreedte precies is. De berekeningen variëren van 8 tot 10 centimeter. Een el is zes handbreedten en varieert dus tussen de 48 en 60 cm. Rabbijn Mosje Feinstein zatsal stelt een el op 54 cm.

Drs. F. Koetser danken wij voor zijn correcties.

HOOFDSTUK 1

DE MITSWA VAN MEZOEZA

1. Het is een mitswa (Bijbels voorschrift) om de hoofdstukken van *Sjema* (Deut. VI: 5-9) en *Wehaja im sjamoa* (Deut. XI: 13-21) op perkament te schrijven en deze aan de deurpost te bevestigen.
2. De mitswa van de mezoeza moet zeer zorgvuldig in acht worden genomen. Degene die het gebod op de juiste wijze vervult, zal lang leven; hetzelfde geldt voor zijn kinderen.

1. דברים פרק ו' פסוק ט' וכתבתם על מזוזת ביתך ובשעריך. ואיתא במס' מנחות דף מ"ד כל שאין לו מזוזה בפתחו עובר בשני עשין וכתבתם וכתבתם, ועיין שו"ע יו"ד סי' רפ"ה סעיף א' מצות עשה לכתוב פרשת שמע והי"אם שמוע ולקבעם על מזוזת הפתח ואיתא בגמ' ברכות דף מז: איזה הוא עם הארץ וכו' ר' נתן אומר כל שאין לו מזוזה על פתחו.

2. עיין ש"ך יו"ד סי' רפ"ה סעיף א', וכתב הרמב"ם סוף הלכות מזוזה חייב אדם להזהר במזוזה מפני שהוא חובת הכל תמיד, וכל זמן שיכנס ויצא יפגע ביחוד ה' שמו של הקב"ה ויזכור אהבתו ויעור משנתו ושגיותו בהבלי הזמן וידע שאין דבר העומד לעולם ולעולמי עולמים אלא ידיעת צור העולמים ומיד הוא חוזר לדעתו והולך בדרכי מישרים, אמרו חכמים הראשונים כל מי שיש לו תפילין בראשו ובזרועו וציצית בבגדו ומזוזה בפתחו מוחזק הוא שלא יחטא שהרי יש לו מזכירין רבים והם הם המלאכים שמצילין אותו מלחטוא שנאמר חונה מלאך ה' סביב ליראיו ויחלצם עכ"ל. ועיין בטור יו"ד סי' רפ"ה ח"ל: והבית נשמר על ידה כמו שדרשו בפירוש ה' שומרך וגו' מלך בשר ודם מבפנים ועבדיו שומרים איתי מבחוץ ואתם ישינים על מטתכם והקב"ה שומר אתכם מבחוץ ומ"מ לא יהא כוונת המקיימה אלא לקיים מצות הבורא יתעלה שצונו עלי' עכ"ל הטור.

3. Evenals men verplicht is de mitswa van soeka of tefillien zo fraai mogelijk uit te voeren, geldt deze verplichting ook voor het gebod van mezoeza. Deze mitswa van 'hiddoer' vervult men door de beste kwaliteit mezoeza en een mooie mezoeza-houder (bajit) te kopen.
4. Om een mitswa uit de Tora te vervullen, moet men maximaal één-vijfde van zijn vermogen uitgeven. Met deze gedachte in het achterhoofd moet men op zoek gaan naar een mezoeza. Heeft men echter niet voldoende middelen om een mezoeza te kopen dan is men niet verplicht voor dit doel geld te lenen.

3. עיין מס' סופרים פרק ג' הלכה י"ג, ועיין בשערי אמת ובית ארי' סי' רפ"ט פרק י"ד ס"ק ב', ובתוך דבריו הוא מבאר שאדם המתנדב לבו יעשה בכל האפשר לו, כמו שדרשו כל חלב לה' שיביא אדם לה' הטוב והמוכחר שאפשר לו ואם כן מהאי טעמא גופא יהדר אדם לקנות לו מזוזה נאה ומהודרים מסופר מומחה וצדיק ואל יהי חס על ממונו בעושה מצות יוצרו וקונו. כתב בספר נהר מצרים ראוי לכל איש ירא את דבר ה' להדר את מצות מזוזה ולכבדה כי הוא גדולה ממצות ספר תורה כי ב' פעמים נשנית אזהרתה בתורה יותר ממצות ספר תורה שנאמרה רק פעם אחת, וכבודה היא להניחה תוך כלי יפה ולא לשומה תוך חתיכת קנה.

4. עיין שו"ע או"ח סי' תרנ"ו סעיף א' ברמ"א ועיין שם במ"ב ובביאור הלכה שם האיך משערים שיעור זה, ועיין במנחת חינוך סוף מצוה תכ"ג וז"ל נראה אפשר לגבי מזוזה דכל רגע עובר בעשה חומר ביותר וצריך לבזכו יותר מחומש. אמנם עיין במקדש מעט סי' רפ"ה ס"ק כ' שחולק ומכריע שאין צריך יותר מחומש, וכן נראה מהמשנה ברורה הנ"ל. ועיין בירושלמי מס' פאה פרק א' הלכה א' אם יש לך אתה חייב בכולן ואם אין לך אין אתה חייב באחת מהן. נראה מלשונו שמי שאין לו ממון אינו מחוייב לחזור על הפתחים כדי לקיים מצוה (ורק בכיבוד אב ואם מחויב לחזור על הפתחים) וכך מביאים כל הפוסקים בשו"ע או"ח סי' כ"ב ובתוכם המ"ב שם ס"ק ב'. ורק שיש להבין שהמ"ב בביאור הלכה בסי' תרנ"ו ד"ה "אפילו מצוה עוברת" מעורר שלמצוה מחויב לחזור על הפתחים. ומור"ר הגר"ט גאלדשטיין שליט"א אמר שבודאי א"צ לחזור על הפתחים כדי לקיים מצות מזוזה.

5. Niet iedereen mag een mezoeza schrijven. De mezoeza moet geschreven worden door een goed onderlegde schrijver (sofeer), die op de hoogte is van alle wetsbepalingen omtrent de mezoeza.
6. Indien een mezoeza aan een deurpost ontbreekt, mag men die ruimte niet betreden. Een kamer die geen mezoeza heeft moet men verlaten. Indien men echter geen andere verblijfplaats heeft met mezoeza, mag men daar blijven hoewel er geen mezoeza aanwezig is.
7. Indien aan andermans huis geen mezoeza bevestigd is, mag men het huis niettemin betreden.
8. Als men niet voldoende middelen heeft om zowel tefillien als mezoezot te kopen, moet men eerst tefillien kopen omdat deze door de persoon zelf worden gedragen.

5. עיין בשו"ע או"ח סי' ל"ט סעיף ח' שאין ליקח תפילין אלא מן המומחה ובקי בחסרות ויתירות ועיין שם במ"ב ס"ק י"ט דמי שהוא סופר קבוע לרבים הוא בכלל מומחה. והוא מוסיף שמזוזה וד' פרשיות של תפילין ניקחות אפילו שלא מן המומחה ובתנאי שיבדקנה אחר כך.

6. עיין פ"ת יו"ד סי' רפה ס"ק א' בשם פרי מגדים ועיין מגן אברהם או"ח סי' י"ט ס"ק א' שאם נפסלה מזוזה לא הטריחיה רבנן לעקר דירתו, ועיין מנחת פחים לאו"ח סי' י"ג שסובר כהמגן אברהם ועיין באבני נזר ליו"ד סי' שפ"א.

7. עיין שדי חמד מערכת מ' כלל קט"ו שמבאר דאין איסור ליכנס לבית שאין בו מזוזה שהרי אין על הנכנס שום חיוב, ומביא השד"ח מהספר רוח חיים סי' רפ"ט אות ב' שמביא בשם ספר תולדות האדם להגאון ר' זלמן דף ר"ט סוף ע"ב שפעם א' בא למלון בערב שבת וראה שהמזוזה היא למטה משליש העליון ולא הי' שהות כיום לתקן ולא נכנס לבית עד שבעל המלון הפקיר את הבית, וכתב ע"ז דקשה לי' מנ"ל דעובר ארוח נוטה ללון לילה א' חייב במזוזה ואסור לו לדור משום שהבע"ב לא הניח אותה כתקנה ולא נאמין לשמועה זו עכ"ל.

8. הדרכי משה ס"ק א' מביא דין זה בשם שו"ת בנין זאב סי' קצ"ג שפוסק כן בשם הרא"ש סי' ל' ובשם האשכול. והיא בירושלמי סוף מס' מגילה. וכן פסק

9. Tegenwoordig echter, nu tefillien alleen nog gedragen worden tijdens het ochtend-gebed, gaat het kopen van een mezoeza voor omdat tefillien geleend kunnen worden. Zelfs in geval het moeilijk is om tefillien te lenen, gaat het gebod van mezoeza voor.
10. Een mezoeza die van de deurpost is afgevallen moet direct opnieuw bevestigd worden, zelfs voordat men 's ochtends tefillien aandoet.
11. Indien men zich niet tegelijkertijd een mezoeza en een soeka of een loelav kan veroorloven, is men verplicht eerst een mezoeza te kopen omdat de mezoeza heiliger is. Bovendien vormt het gebod van mezoeza een continue verplichting.

המחבר באו"ח סי' ל"ח סעיף י"ב. וברמ"א יו"ד סי' רפ"ה סעיף א'. וההסבר הוא שתפילין הוא ממצות שבגופו, ועוד שקרושת תפילין יותר מקרושת מזוזה.

9. עיין פ"ת ביו"ד סי' רפ"ה ס"ק ג' בשם המגן אברהם באו"ח סי' לח ס"ק ל"ו ועיין בשערי תשובה באו"ח סי' כ"ה ס"ק א' לענין ציצית ותפילין איזה מהן קודם שפוסק שצריך שיהי' בטוח שיכול לשאול תפילין בכל יום שעכ"פ לא יצטרך להחזירם כל זמן שירצה אם לא יזדמנו לו לקנות, ועיין שם בשם שערי תשובה שדין זה נאמר רק לגבי תפילין של רש"י אבל בודאי שמצות מזוזה קודמת לתפילין של רבינו תם.

10. עיין בקונטרס המזוזה סי' רפ"ה ס"ק כ"ז בשם שו"ת חסד לאברהם, וההסבר הוא שהאידנא שאין מניחין תפילין כל היום מזוזה קודמת שחיובה כל שעה משא"כ תפילין יוצא אח"כ בהנחה בזמן ק"ש ותפלה.

11. עיין פ"ת ליו"ד סי' רפ"ה ס"ק ג' בשם תשובות רע"א סי' ט' ושאלתו הוא, שסוכה היא חובת הגוף ומזוזה היא רק חובת הדר, שאדם מחויב לישב בסוכה ז' ימי סוכות משא"כ במזוזה אינו מחויב לקנות בית לישב בו ולקבוע מזוזה, אולם מצד אחר הוה מזוזה תדיר ומקודש? ולבסוף הוא מסיק שמזוזה קודמת.

12. Indien een mezoeza aan een bepaalde deurpost niet vereist is, is het goed om deze uit te lenen aan iemand die een mezoeza nodig heeft.
13. Bij het binnengaan of verlaten van een huis, moet men zijn hand op de mezoeza leggen en het volgende uitspreken:
ה' שומרי ה' צלי על יד ימיני, ה' ישמור צאתי ובואי מעתה ועד עולם.
14. Over de vraag of men de mezoeza ook zou moeten kussen, bij het binnengaan of verlaten van een huis, verschillen de poskiem van mening.
15. Indien de mezoeza niet in een koker zit mag men het mezoeza-perkament niet met de blote hand aanraken; men kan beter de vingers met een stukje stof omwikkelen en hiermee het perkament aanraken.

12. עיין בדעת קדושים סי' רצ"א ס"ק ב' וז"ל כשיש לו מזוזה בחדר הפטור ממזוזה רק משום שמירה, נכון לו להשאל למי שחייב מזוזה ואין לו, וכן כתוב באחרונים שימנע עצמו מהידור כדי שיזכה חבירו בגוף המצוה.

13. עיין ברמב"ם פ"ו מהלכות מזוזה הלכה י"ג, וכך נפסק ברמ"א י"ד סי' רפ"ה סעיף ב' ומקובל בשם המהרי"ל, אולם לא נזכר שם לענין רק יוצא מן הבית, ועיין בשערי תשובה לאר"ח סי' י"א ס"ק י' שיש לו נוסח מיוחדת כשיוצא לדרך להניח אגודל על המזוזה, ולומר בשמך אטלה ג' פעמים.

14. עיין קיצור שו"ע סי' י"א ס"ק כ"ד, ועיין במסגרת השלחן ס"ק י"ח וז"ל: שמעתי בשם מוהר"א ז"ל כשיצא אדם מפתח ביתו יניח יד במזוזה ונושק ויכוין בכוונתו להצילו מיצר הרע.

15. עיין פ"ת ביו"ד סי' רפ"ה ס"ק ד' בשם שו"ת רע"א ס' נ"ח שכתב דאם אין המזוזה בתוך התיק לא יכול להניח ידו עלי' כמ"ש בתוס' במס' שבת דף י"ד דכל כתבי הקודש אסור ליגע בידו ערום ופשיטא דגם מזוזה בכלל. וגם באר"ח סי' קמ"ז כותב הרמ"א דטוב להחמיר בכל כתבי קודש שלא לאחוז ערום, ומה שאין נזהרין בתפילין לאחזם ערום היינו דמצותן בכך וא"א בענין אחר.

16. Het is toegestaan om een geleende mezoeza aan de deurpost te bevestigen.
17. Het is niet toegestaan een gestolen mezoeza te gebruiken, want deze werd verkregen door overtreding van het verbod van diefstal.
18. Indien men een mezoeza van iemand anders in bewaring heeft gekregen, mag men de mezoeza gebruiken totdat men er zelf een kan kopen want de eigenaar van de mezoeza wordt geacht toe te stemmen in het gebruik van zijn eigendom voor het uitvoeren van een mitswa. Indien men echter de toestemming van de eigenaar kan vragen, mag een in bewaring gegeven mezoeza niet bevestigd worden zonder toestemming van de eigenaar.
19. De mezoeza-koker wordt beschouwd als een heilig object, dat na gebruik begraven moet worden.

16. במנחת חינוך מצוה תכ"ג כתוב וז"ל ודאי מזוזה שאולה יוצאין בו דלא כתיב בה לכם וכן איתא במקדש מעט סי' רפ"ה ס"ק ב' ומדמה אותו לתפילין דיוצאים בשאול, אמנם הוא מביא מהדעת קדושים דמצד מדות חסידות ראוי לצוות לכתוב תפילין ומזוזה בשליחתו. אולם בלבוש אר"ח סי' ל"ב סעיף כ' משמע שאין בזה שום חסידות.

17. עיין במנחת חינוך שם, דפסול מטעם מצוה הבאה בעבירה ועיי"ש.

18. עיין שר"ת הר צבי יר"ד סי' רלח, והוא מבאר שאין כאן שולח יד בפקדון שהרי הוא לא משתמש בו אלא מניחה בשפופרת הקבועה בתוך ביתו ושומרה בכך ומה לי אם שומרה על ידי שמניחה בארון ומה לי אם שומרה ע"י שמניחה בשפופרת מזוזות ביתו, ועיין שם שמחלק בן גט שצריכים שהקלף והדיו יהי שלו למזוזה שאין צריכים שיהיו שלו.

19. עיין שו"ע אר"ח סי' מ"ב סעיף ג' לענין סודר דאזמני' למיצר בו תפילין וכו'. שיש לו דין תשמישי קדושה, וכן באר"ח סי' קנ"ד סעיף ג' ד' תיק של מזוזות נקראים תשמישי קדושה. ועיין בספר חובת הדר פרק א' הג"ה מ"ג הדין אודות מסמרים שקובעים בהם המזוזה אם יש להם דין תשמיש דתשמיש או תשמישי מצוה.

20. Degene die een mezoeza laat vallen is niet verplicht om te vasten, zoals men moet vasten indien een Sefer Tora gevallen is.
21. Men kan een nochrie beter geen mezoeza geven, tenzij weigering de relatie zou verstoren of schade zou veroorzaken.
22. Het is eveneens verboden een nochrie een mezoeza als onderpand of in bewaring te geven.
Voor een korte periode is dit echter toegestaan.
23. Indien een nochrie een mezoeza heeft moet men deze van hem proberen te kopen ook al verlangt hij er wat meer voor dan de werkelijke waarde.

20. עיין באורחות חיים (ספינקא) סי' מ' ס"ק ג' בשם הלב חיים ועיין בשו"ת מהרש"ם חלק ב' סי' רס"ד הדין שם באריכות בעובדא דהוה במזוזה של שערי ביהמ"ד שנקרעו ר"ל והוא מסיק שבנקרעו וודאי יש להתענות ובפרט כשמעשה הי' בביהמ"ד וודאי צריכים לבקש רחמים שלא יענשו כחורבן ביהמ"ד ח"ו ואם קשה לגזור תענית על הציבור יתן כל אחד פדיון נפשו, וגם ירבו בתפילות ובתחנונים.

21. עיין רמ"א בסי' רצ"א סעיף ב' שמביא כן מהמהרי"ל, ובאמת מדברי המהרי"ל משמע שאפילו במקום שיש סכנה אין למסור מזוזה לעכו"ם אולם הרמ"א שם מיקל במקום איבה, וכן העלה הברכי יוסף, והעמק שאלה על השאלות סי' קמ"ה ס"ק י"ט מביא עצה שאם צריכים ליתן מזוזה לעכו"ם יותר טוב ליתן לו מזוזה שלא נכתב לשם קדושת מזוזה.

22. תוספתא ע"ז פרק ב' הל' ח', ועיין באו"ח סי' כ' סעיף ב' שאין מוכרין טלית מצוייצת לעכו"ם, ואפילו למשכן ולהפקיד טלית מצוייצת לעכו"ם אסור וכ"ש שדין זה נוגע למזוזה שהוא קדושה חמורה.

23. עיין שו"ע הל' ס"ת יו"ד סי' רפ"א סעיף א' שפסק דחייבין לקנות ממנו ס"ת בכדי דמיו או מעט יותר, ועיין שו"ע או"ח סי' ל"ט סעיף ב' שאין לוקחין תפילין ומזוזות הרבה יותר מכדי דמיו ועיין שם במ"ב ס"ק י"ז שבמעט יותר מכדי שויו חייבין לקנות.

24. Indien mogelijk is het beter dat iemand zijn eigen mezoetzot schrijft, aangenomen dat hij in staat is fraaie letters te schrijven volgens de halacha.
25. Indien een mezoetza uit de koker is gevallen mag hij volgens sommige geleerden teruggeplaatst worden op Sjabbat, indien daar geen spijkers, schroeven of lijm voor nodig zijn.

24. עיין מזוזת מלכים ס"ק ג' שמכאן שזה הידור מצוה, והוא מוסיף שאם כתב הסופר מהודר משלו, או שהסופר יודע ומבין לכוון לשם קדושחן יותר ממנו, אפילו מדת חסידות אין כאן שיכתוב מעצמו.

25. עיין מזוזת מלכים ס"ק י"ט.

HOOFDSTUK 2

PLAATSEN DIE EEN MEZOEZA VEREISEN

1. Alle woningen moeten een mezoëza hebben.
2. Iemand, die meerdere huizen bezit, is niet verplicht een mezoëza te bevestigen aan die huizen, waarin hij niet verblijft.
3. Een kinderkamer of een kamer voor personeel van een andere gezindte moet ook een mezoëza hebben.

1. עיין שו"ע יו"ד סי' רפ"ו סעי' א' וז"ל אלו המקומות שחייבים במזוזה אחד שערי בתים ושערי חצירות מדינות ועיירות ע"כ והוא ע"פ הגמ' במס' יומא (יא.) דאיתא התם ביתיך ובשעריך א' שערי בתים, וא' שערי חצירות וכו' יש בהן חובת מצוה למקום משום שנאמר וכתבתם על מזוזות ביתיך ובשעריך עיי"ש.

2. עיין במג"א באו"ח סי' י"ט ס"ק א' ח"ל דכ"ז שאינו דר בתוכה פטור ממזוזה וכ"כ החוס' במנחות מ"ד ד"ה טלית שאולה, ועיין בשו"ת רע"א סי' ט'.

3. עיין ערוה"ש יו"ד סי' רפ"ו ס"ק ג' המסביר דחצר המיוחד לקטנים לבדם חייב במזוזה שהרי יש חיוב לחנכם במצוה זו כמ"ש בשו"ע יו"ד סי' רצ"א, והוא מוסיף לבאר שישראל המתזיק בביתו משרתים אינם יהודיים ומיוחד להם חצר להם לבדם דגם חצר זו חייב במזוזה דהא דירת ישראל היא לעכדיו ולא דמי למשכיר בית לאינו יהודי דפטור משום דמזוזה חובת הדר היא דהתם לא מקרי דירת ישראל דשיכרות לשעתו. כממכר הוא לכמה דברים אבל הכא דירת ישראל היא ומטעם זה גם חצר המיוחד לקטנים חייב מן התורה במזוזה.

4. Een bergruimte die continu in gebruik is, zoals een garage, moet een mezoeza hebben.
5. Een mezoeza is alleen vereist voor een ruimte die tenminste vier el breed en vier el lang is. Als één zijde minder dan vier el lang is maar de oppervlakte niettemin 16 vierkante el bedraagt, moet een mezoeza worden aangebracht zonder beracha.
6. Aan een bergruimte die eigendom is van een jood moet een mezoeza worden aangebracht, ook al wordt deze slechts gebruikt door nochiem. Een beracha wordt hierbij niet gezegd.
7. Een erg kleine bergruimte behoeft geen mezoeza, zelfs indien iemand in deze ruimte kan staan.

4. שו"ע יו"ד סי' רפ"ו סעיף א' דכל מקום שאדם משתמש בהן מקרי דירה. והש"ך שם בס"ק ב' מציין להסמ"ע בחושן משפט סי' תכ"ז ס"ק ב' המסביר דכל החיוב באצרות הוא משום שנכנסין ויוצאין בה ליקח דברים לתשמישי הבית.

5. הקיצור שו"ע בסי' י"א ס"ק י"ז מביא שיש דיעות שפוטריין לגמרי במקומות אלו, ולכן אם אין להם שיעור של ד' אמות בריבוע אך בצידוף ארכו לרחבו הוי ספק ספיקא שמא בעינן ריבוע ושמא כל אלו פטורין, ובפרט דכל הפוסקים המצריכים ריבוע, והרמב"ם דסובר דמצטרף ארכו לרחבו הרי פטור בכל אלו, ובמזוזת מלכים בס"ק קנ"ז מביא שהמחמיר יקבע בלא ברכה.

6. עיין במזוזת מלכים ס"ק קנ"ח הפוטר בכה"ג (ובפרט אם עוכדים שם נכרים ונכריות ומזלזלים שם בעריות ובנקיות) אמנם הערוה"ש בסי' רפ"ו ס"ק ד' מחייב בכה"ג שזה נקרא דירתו וחייבת במזוזה וגם המזוזת מלכים שם מבאר שרק במקום שאינם בית דירה ממש יש לפטור, אבל בית דירה ממש בכל אופן מחוייב במזוזה.

7. עיין שו"ת מגחת יצחק ח"ג סי' ק"ג שמבאר שבחדר קטן בתוך הבית, שקצר מהכיל מאד, שאין משתמשים ליציאה וכניסה של בני אדם, רק פותחים הדלת, ומשתמשים דרך הולכה והובאה מבחוץ, שאז כוודאי פטור ממזוזה.

8. Een grote kast die wordt gebruikt als opbergruimte behoeft geen mezoeza, zelfs als hij een oppervlakte heeft van vier bij vier el, daar het niet gebruikelijk is deze ruimte te betreden.
9. Een grote koelkast of vriesruimte is vrijgesteld van een mezoeza.
10. Een ruimte waarin een boiler is aangebracht moet een mezoeza hebben. Indien in deze boiler-ruimte geen huishoudelijke voorwerpen worden opgeslagen, menen sommige geleerden dat er geen mezoeza hoeft te worden aangebracht.
11. Een inloopsafe of -kluis moet een mezoeza hebben volgens de regels die gelden bij andere opbergruimten.

8. עיין בשו"ת מנחת יצחק ח"ד סי' צ"ב שמביא ב' טעמים לפטור א' משום שאין נכנסין שם רק משתמשים על ידי הושטה והיכא שאין משתמשים לכניסה ויציאה של בני אדם, רק פותחים הדלת ומשתמשים שם דרך הולכה והובאה מבחוץ א"כ בודאי פטור ממזוזה, ועוד טעם לפטור, דשם ארגז אינו מין החייב במזוזה, דהתורה לא חייבה במזוזה, רק בית ולא ארגז.

9. ספר חובת הדר פרק ב' הגה י"ג וסברתו הוא שא"א להשאר שם לזמן.

10. כן אמר לנו הרה"ג ר' אברהם יהושע העשיל ביק שליט"א, וטעמו הוא שאם יש שם תשמישי הבית אז היא חלק מהדירה וחייב במזוזה כמו כל חדרי הדירה, משא"כ אם אין שם דברים אחרים אז אינו בכלל חלק של הדירה ופטור ממזוזה.

11. עיין ספר חובת הדר פרק ב' הג"ה י"ב שדן לחיוב שלכאורה דינם כמו כל מקומות העבודה ובפרט לפי מה דאיתא בשאלתות פ' עקב שמפרש הא דבמזוזות הלך אחר הרגיל היינו שרגיל לצאת ולכא דרך שם וא"כ אם הולכים למקום הזה בתדירות בוודאי יש לחייבו במזוזה.

12. Een garage die alleen gebruikt wordt voor een auto of andere voertuigen vereist geen mezoeza. Indien de garage echter gebruikt wordt voor het opbergen van huishoudelijke voorwerpen is een mezoeza vereist, echter zonder beracha.
13. Een lift behoeft geen mezoeza.
14. Auto's, bussen, schepen en vliegtuigen behoeven geen mezoeza.

12. עיין שו"ת באר משה ח"ב סי' פ"ה שהעלה להלכה למעשה בדין גאראזש: א) שאין חילוק בין אם הגאראזש נמצא כחצר או סמוך לביתו ממש ואין רה"ר בין ביתו להגאראזש או הגאראזש הוא רחוק מביתו ורה"ר מפסיק בין ביתו להגאראזש, בכל אופן הגאראזש פטור ממזוזה, כי המכונה אפילו אם היא צריכה לצורך פרנסתו ולחיותו אין להמכונה דין אלא דין סחורה וכל המיוחד לסחורה אינו מקום דירה: ב) אם הגאראזש משמש לאוצר לענינים שהם צרכי ביתו כמו בית התבן או אוצר שמן ויין אז נשתנה הדין, שאם הגאראזש נמצא כחצירו או סמוך לביתו ממש בלא הפסק רה"ר בין ביתו להגאראזש אז מחוייב הוא לקבוע מזוזה בכרכה, אבל אם רה"ר מפסיק בין ביתו להגאראזש וכ"ש אם שכר לעצמו גאראזש רחוק מביתו כדרך להשכיר גאראזש, ככה"ג פטור הוא לגמרי מלקבוע מזוזה: ג) בכל הנ"ל אין ג"מ אם פתח הגאראזש הוא כפתחי כל הבתים או הפתח נפתח למלעלה למטה כדרך פתחי הגאראזש.

13. עיין שו"ת באר משה ח"ב סי' פ"ח וסי' צ' שסובר דלא מיבעיא דהחדר העליועטער בוודאי פטור אלא אפילו הפתח הגדול להעלוועטער פטור ממזוזה דלא מצינו לחייב פתח שלרוב פעמים הפתח פתוח לבור גדול לאויר בעלמא בלא שום מקום לדור, דלרוב, חדר המעלית עולה ויורד ואז הפתח הגדול פתוח לבור ולגומא וממילא פטור.

14. עיין ספר חובת הדר פרק ד' הערה ו' וסברתו הוא שהרי לא נעשו כלל לדירה ואפילו הנהגים אין להם תשמיש דירה אע"פ שאוכלים שם לפעמים. ועוד פטור משום דמטלטל. ועיין ערוה"ש סי' רפ"ו ס"ק כ"ז המבאר שכספינות שלנו שיש בהם בתים קבועים וגם בספינות ההולכות על הנהרות שיש בכל ספינה בית קבוע חייבת במזוזה שהרי הוא דירה קבועה.

15. Trailers (opleggers, aanhangwagens) en campers die als woning gebruikt worden moeten een mezoëza hebben.
16. Een soeka heeft geen mezoëza indien de soeka alleen gebruikt wordt tijdens Soekot.
17. Een soeka die het hele jaar door gebruikt wordt moet een mezoëza hebben.
18. Een sjoel die alleen gebruikt wordt om te dawwenen heeft geen mezoëza.

15. עיין בשו"ת מנחת יצחק ח"כ סי' פ"ב שנשאל במי שלא הי' לו ממון הרבה לקנות דירה וקנה לו קרון, והוא בית דירה של שנים או שלשה חדרים ומהלכת על גבי אופנים והוא דר שם עם אשתו כדרך שדרים בבית אם חייב במזוזה או לא. והמנחת יצחק מביא שם דברי הדעת קדושים שכותב דלא מיבעיא בשעת עמדו על הארץ דחייב במזוזה לכו"ע אך גם בשעת טלטול שכל גוף המחיצות יכולים לעמוד ברוח שאינה מצויה יש לומר דחייב, ולכן מסיק המנחת יצחק שקרון הנעשה לדירח קבע חייב במזוזה ורק שיש לעיין לענין ברכה.

16. עיין שו"ע יו"ד סי' רפ"ו סעיף י"א והוא ע"פ הגמרא ביומא (י.), וזה אפילו כשיש בו ד' על ד' דירת עראי הוא, ועיין במשנה ברורה ס"ס תרכ"ו ס"ק כ"א המבאר דאם היא פחותה לבית צריכה מזוזה מצד כניסה לבית ויקבענה מימין הכניסה לבית.

17. עיין בסדור דרך החיים הלכות מזוזה, ועיין במשנה ברורה סי' תרכ"ו ס"ק כ"א שמביא מפמ"ג בס"ס תרמ"ד דסוכה פטור ממזוזה, ומשמע חדר שדר בו תמיד כל השנה ובסוכה מסיר הגג אפי"ה בסוכות פטורה דבשבעה ימים לא מקרי קבע, אולם השערי תשובה שם ס"ק ז' והערוה"ש ביו"ד סי' רפ"ו ס"ק כ"ז, והברכת הבית שער נ"ט אות י"ב, והמטה אפרים בס"י תרכ"ו, ובשו"ת כתב סופר מי' קל"ט, ושו"ת מהרש"ג יו"ד סימן נ"ז כולם סוברים דלא נפטר חדר זו ממזוזה בחג סוכות והציקר הוא להקל בזה כיון דנקבע בזמן חיוב וגם אין ברור שנפטר באמצע

18. עיין בשו"ע יו"ד סי' רפ"ו סעיף ג' ובערוה"ש בס"ק י"ח המבאר דהתורה לא הצריכה מזוזה רק בית של חול כלומר שכנוי לצרכי אדם ולא דירת קודש

19. Indien iemand in een sjoel woont moet men een mezoeza in de sjoel aanbrengen.
20. Indien er zich voor of bij de sjoel een ruimte bevindt die gebruikt wordt als woon- of verblijfplaats moet die ruimte een mezoeza hebben, terwijl de sjoel zelf geen mezoeza behoeft.
21. Tegenwoordig is het in de meeste sjoels gebruikelijk om 's morgens en 's avonds lezingen te houden, terwijl er overdag soms mensen leren. Daarom is het aan te bevelen aldaar een mezoeza te bevestigen, echter zonder beracha.

כדכתיב ביתך ושל קודש אינו "ביתך" אלא בית ה' ולפיכך לא עשו מזוזות לבית המקדש בשום פתח ושער שהי' שם. והרמב"ם כותב שכל השערים שבמקדש לא הי' להם מזוזות חוץ משער נקנור ושלפנים הימנו ושל לשכת פלהדרין מפני שלשכה הזאת היתה בית דירה לכהן גדול בז' ימי הפרשה קודם יר"כ.

19. עיין בשו"ע שם כגון שיש שם דירה לשומר ביהכ"נ או לחזן או בבהכנ"ס של כפרים שהאורחים ישינם שם. ועיין במקדש מעט ס"ק י"ז שמביא תשובת ר"ח הכהן חלק יו"ד סימן נ"ו המבאר דהחיוב הוא כשדר אדם בביהכ"נ גופא, אבל כשדר בחדר שבצידה אף דיוצא ונכנס לחדרו דרך ביהכ"נ פטור.

20. כן מביא הרמ"א בשו"ע יו"ד סי' רפ"ו סעי' ג' מהג"ת יוסף בשם רבינו ירוחם.

21. עיין בקונטרט המזוזה סי' רפ"ו ס"ק פ"ט שמביא מהשו"ת בית יצחק יו"ד ח"ב סי' ק"י שהזכיר מנהג עיירות לבוב ופשעמישל שלא קבעו מזוזה בפתח ביהכ"נ רק בפתח חדש המיוחד לביהמ"ד, אבל בבתי כנסיות דידן ואף באלו שאין בהם ישיבה ללימוד כל היום בדרך כלל נוהגים לקבוע, הואיל ויש שם שיעורים תמידים כסדרם בבוקר ובערב דימוהו לבית המדרש שנכון להחמיר לקבוע מזוזה בלא ברכה.

22. De geleerden zijn het er over eens dat een mezoeza niet verplicht is in een Beet Midrasj (studieruimte). Niettemin is het beter toch een mezoeza aan te brengen, echter zonder beracha.
23. Een Beet Midrasj (studieruimte) die het grootste gedeelte van de dag gebruikt wordt behoeft een mezoeza.
24. Een portaal dat zowel naar een Beet Midrasj als naar een sjoel leidt en hoofdzakelijk gebruikt wordt voor het betreden van de sjoel, is niet verplicht tot een mezoeza. Indien het portaal voornamelijk voor het betreden van de Beet Midrasj gebruikt wordt moet een mezoeza worden aangebracht. Niettemin is het beter toch een mezoeza te bevestigen, ook al gebruiken de meeste mensen het portaal als ingang voor de sjoel.
25. Een privé-Beet Midrasj moet een mezoeza hebben.

22. עיין שו"ע יו"ד סי' רפ"ו סעיף י' שמביא ב' דיעות דעה ראשונה סוברת דכיון שאין זה דירה שהוא תשמיש קדושה פטורה, ודעה שני' סוברת דלא דמי לביהכ"נ, דביהמ"ד כיון שתלמידים יושבים שם מבקר עד ערב דומה לדירה (כן מסביר הש"ך שם ס"ק כ') ועיין שם בט"ז ס"ק ט' שמביא דברי הטור שכותב וכן עשה הר"מ רוטנבורג מזוזה לבית המדרש ואמר כשהי' ישן בו שינת הצהרים הי' רוח רע מבעתו קודם שתיקן בו מזוזה, והב"ח כתב שנכון כשיקבע מזוזה בפתח הבית ויברך עליו ויהא דעתו גם על פתח ביהמ"ד ויקבע בפתח ביהמ"ד מיד אחריו.

23. עיין ש"ך ביו"ד סי' רפ"ו ס"ק י"ט וז"ל ולא דמי (ביהמ"ד) לבית הכנסת דלעיל סעי' ג' דאינו חייב במזוזה אא"כ יש בו בית דירה בבית המדרש כיון שהתלמידים יושבים בו מהבוקר ועד ערב דומה לדירה, והעתיקו פסק זה להחמיר בלא ברכה, הפוסקים האחרונים.

24. עיין בספר ברכת הבית שער ג"ט אות י"א דמבאר דכיון דהעזרה שייך גם לביהמ"ד דינו כביהמ"ד.

25. עיין פתחי תשובה יו"ד סי' רפ"ו ס"ק ט' דמביא כן מספר תפארת למשה, ועיין במקדש מעט ס"ק ל"א שמוסיף לבאר אף שאין ישן בו כלילה חייב, דאם ישנים שם כלילה פשיטא דחייב במזוזה.

26. Een verplaatsbare wand met deurposten, die iedere dag verwijderd wordt, moet een mezoeza hebben maar zonder beracha.
27. Als men eigenaar is van een huis dat men slechts éénmaal per jaar betreedt, is men toch verplicht een mezoeza aan te brengen.
28. Een mezoeza moet worden bevestigd aan een deur of een poort die leidt tot een tuin of erf, echter alleen indien deze geheel omsloten zijn.
29. Een kamer
 a. die men wil gaan opdelen, door middel van één of meer muren die tot aan het plafond reiken
 b. in delen, die elk voor zich te klein zijn voor een mezoeza-verplichting, vereist een mezoeza zonder beracha.
30. Indien een kamer
 a. in tweeën gedeeld is door een muur met een deuropening erin
 b. en de twee delen zijn elk afzonderlijk te klein om een mezoeza te vereisen, heeft zij geen mezoeza nodig.

26. עיין מזוחת מלכים ס"ק י"א.

27. כן נראה משיטת הרבינו יהונתן בשטמ"ק ב"מ דף ק"ב ע"א, וכן נראה מהנמוקי יוסף שם, וכן מביאו הערוך השולחן בסי' רפ"ט ס"ק י"ט.

28. עיין מזוחת מלכים ס"ק כ"ד שמבאר אף דג' מחיצות רשות היחיד גמור לענין שבת, במזוזה דבעינן קביעת דירה צריך שיהיו הכלים נשמרים בתוכו כמו לענין מעשר, והוא מוסיף לבאר דאם אין מוקף מחיצות מכל צד יקבע בלי ברכה, דשערי חצירות חיובן רק מפני שהבית פתוחים לתוכן, ולכן אפילו אם אין הכלים נשמרים בחצר חייב במזוזה.

29. מזוחת מלכים ס"ק צ"ט.

30. שו"ת חסד לאברהם תנינא יו"ד סי' ע'.

31. Indien men in de tuin een huisje inricht om te dienen als beschutting tegen de zon moet een mezoeza worden bevestigd, zonder beracha.
32. Volgens sommigen moet men ook aan een schuur een mezoeza aanbrengen. Anderen stellen een schuur vrij van mezoeza, indien er een onaangename geur in hangt.
33. Aan een kamer waar vogels worden gehouden is het beter wel een mezoeza te bevestigen op voorwaarde dat er geen onwelriekende geur hangt en de mezoeza buiten de kamer bevestigd wordt.

31. מזוחת מלכים ס"ק קכ"ט.

32. עיין שו"ת מהר"ם שי"ק או"ח סי' ס"ז, וכן במעשה רב שהגר"א קבע מזוחה ברפת בקר שלו, אמנם עיין בפתחי תשובה ביו"ד סי' רפ"ו ס"ק ב' שמביא מהיד קטנה פ"ב מהל' מזוחה אות י"ב שעכשיו נוהגים לא לקבוע מזוחה ברפת בקר דדוקא בזמניהם דהיתה נקי' קצת ולא נפיש זוהמייהו אבל עכשיו אנו רואים בחוש דנפיש זוהמייהו וכן סובר הערוה"ש שם בס"ק ר'.

33. עיין בפתחי תשובה דלעיל שמביא כן מהיד קטנה.

HOOFDSTUK 3

CRITERIA VOOR EEN DEUR EN EEN KAMER MET BETREKKING TOT DE MEZOEZA.

1. Een kamer van minder dan vier bij vier el vereist geen mezoeza.
2. Als één van de lengtematen van een kamer minder dan vier el is, maar de oppervlakte zestien vierkante el of meer bedraagt, moet een mezoeza worden aangebracht, echter zonder beracha.
3. Een kamer met een oppervlakte van zestien vierkante el, waarvan één kant minder dan één el breed is, is vrijgesteld van een mezoeza.

1. שר"ע יו"ד סי' רפ"ו סעיף י"ג ומקורו במס' סוכה (ג') דת"ר בית שאין בו ד' על ד' פטור מן המזוזה ומן המעקה וכו'.

2. דעת הרמב"ם בפ"ו מהלכות מזוזה וכן נפסק בשו"ע יו"ד סי' רפ"ו סעיף י"ג. אמנם דעת הרא"ש הוא שאינו חייב במזוזה אא"כ הוא מרובע ד' אמות על ד' אמות, ומבאר הש"ך שם בס"ק נ"ט שיש ראשונים אחרים הסוברים כהרא"ש ולכן הוא מכריע שיקבע בלא ברכה או שיברך מתחילה על אחרת ויהא דעתו גם על זו.

3. דעת קדושים בס"י רפ"ט ס"ק כ' ומקדש מעט ס"ק מ"ב שבעינן שיהא ברחבו היינו בצד הקצר עכ"פ שיעור אמה, דבפחות מאמה כליתא דמי, דגברא באמתא יתיב, ופחות מרוחב אמה אינו ראוי לדירת אדם כלל.

4. Een ronde kamer of een kamer met meer dan vier hoeken moet ook een mezoeza hebben (vooropgesteld dat de oppervlakte minimaal vier bij vier el groot is).
5. Een kamer waarin niet gewoond wordt maar die gebruikt wordt voor opslag of als keuken moet een mezoeza hebben, ook al is die ruimte minder dan vier bij vier el groot.
6. Een inloopkast moet een mezoeza hebben.
7. Aan een deur tussen een kamer met minder dan zestien vierkante el en een kamer met een oppervlakte van meer dan zestien vierkante el moet een mezoeza op de rechter deurpost bevestigd worden, waar men de grotere kamer betreedt.

4. עיין שו"ע יו"ד סי' רפ"ו סעי' י"ג וכן הוא לשון הרמב"ם שאם הוא עגול או בעל ה' זוויות חייב במזוזה, ועיין בירושלמי סוכה (פ"א ה"א) תני ר' אומר ד' אמות אע"פ שאין שם ד' דפנות וכו'.

5. עיין פ"ת יו"ד סי' רפ"ו ס"ק י"א המביא בשם החמודי דניאל דדוקא בית דירה צריך שיהא ד' אמות על ד' אמות אבל בית שער ומרפסת וגינה אפילו לית ב"י ד' על ד' חייבין. והוא מביא עוד דמי שיש לו בית גדול ויש בה חדרים קטנים להניח חפצים דחייב במזוזה, ועיין בשו"ת מהר"ם שיק יו"ד סי' רפ"ז, ובשו"ת מהרש"ם ח"א סי' ע"א ושו"ת מנחת יצחק ח"א סי' ח' וט' שכולם סוברים כהחמודי דניאל אמנם עיין במנחת פתים ובדעת קדושים בס"ק י"ט, מקדש מעט ס"ק ל"ט שהם סוברים שכל שפחות מד' על ד' כחור בעלמא נחשב ופטור ממזוזה.

6. עיין בשו"ת מנחת יצחק ח"ג סי' ק"ג דחדר קטן מאוד שכבית שאין משתמשין ליציאה וכניסה של בני אדם, רק פותחים הדלה, ומשתמשים שם דרך הולכה והובאה מבחוץ, שאז בוודאי פטור ממזוזה.

7. עיין במזוזת מלכים ס"ק צ"ה הרבה דינים הנוגעים להלכה כדן פתח שבין חדר קטן לחדר גדול, והוא מבאר שצריך לעשות המזוזה בימין הכניסה, מחדר קטן לגדול, אף שהיכר ציר הוא בקטן, עיי"ש.

8. Een kamer met een oppervlakte van zestien vierkante el, waarin verplaatsbare meubels staan zoals een boekenkast of een sofa, moet een mezoëza hebben.
9. Niet-verplaatsbare meubels in een kamer verkleinen echter de ruimte van de kamer. Maar als verticaal tussen het niet-verplaatsbare meubel en het plafond tien handbreedten ruimte overblijft, behoudt de kamer zijn oorspronkelijke afmetingen.
10. Als de aanwezigheid van niet-verplaatsbare huishoudelijke gebruiksvoorwerpen - zoals ovens en koelkasten - de resterende vrije vloeroppervlakte van de kamer reduceert tot minder dan 16 vierkante el, moet de kamer een mezoëza hebben, echter zonder beracha.

8. דעת קדושים סי' רפ"ו ס"ק י"ח, ומקדש מעט שם ס"ק מ' שמסביר שיטת הדע"ק שאפילו כלים שאין דעתו לפנותם וגם קבועין בכרזל כיון שדלתותיו רחוקים מסיר הכרזל וזוים ממקומם קצת, מקומם אינו ממעט הד' אמות ויקבע מזוהה בברכה.

9. עיין דעת קדושים ומקדש מעט שם הסוברים שאם יש שם תנור שאין מעליו לתקרה י' טפחים מקומו ממעט מד"א, ומוסיף הדע"ק לבאר שדין זה שהם ממעטין אינו רק לענין מזוהה אלא גם לשאר הלכות דבעי בבית ד' על ד' (כמו מעקה וכו').

10. הרעת קדושים ומקדש מעט שם סוברים שאם יש שם תנור שאין מעליו לתקרה י' טפחים מקומו ממעט מהד' אמות, וכן סובר החזון איש באו"ח סי' ק"י ס"ק כ"ח דספסלים הקובעים בקרקע אפשר דממעטים מד' על ד', אמנם בשו"ת מהרש"ם ח"ג סי' רס"ג מחלק שכל דבר שהוא לצורך תשמיש החדר אינו ממעט, ורק דבר שאינו לצורך תשמישו ממעט החלל, ובמזוהה מלכים מכריע שיש לחוש לשיטת המהרש"ם ולקבוע בלי ברכה.

11. Indien een ruimte door een muur, die niet tot het plafond reikt maar wel minstens 10 handbreedten hoog is, verdeeld wordt in twee ruimtes van ieder minder dan 16 vierkante el, zijn beide ruimtes vrijgesteld van een mezoeza. Toch is het beter wel een mezoeza op te hangen, zonder beracha.
12. Een kamer met muren die niet tot aan het plafond reiken, moet een mezoeza hebben. De muren moeten echter minimaal tien handbreedten hoog zijn.
13. Indien een ruimte echter niet helemaal ommuurd is en daardoor niet goed gebruikt kan worden, is deze vrijgesteld van een mezoeza.
14. Een ruimte, die minder dan tien handbreedten hoog is, vereist geen mezoeza.
15. Een bouwvallig huis, dat nog wel bestand is tegen een normale wind, moet een mezoeza hebben.

11. עיין בדעת קדושים סי' רפ"ו ס"ק כ"ב ומקדש מעט שם ס"ק מ"ה במפסקת שאין מגעת לתקרה בין שני חדרים ופתח בתוך המחיצה חייב במזוזה וא"כ ה"ה בנידן דידן דמקרי מחיצות להפסיק אם אין בו ד' על ד' אמות לכל צד אמנם עיין במזוזה מלכים ס"ק צ"ט שאם אין המחיצות מגיעות עד התקרה שיקבע מזוזה בלי ברכה.

12. הדעת קדושים בסי' רפ"ו ס"ק כ"א סובר דצריכים ד' על ד' בגובה י'.

13. עיין גדולי הקדש סי' רפ"ו ס"ק ח' שסובר כן שהוא כדירת עראי הואיל ואין זה דרך דירה ובטל דעתו, והוא מבאר יותר שזה אינו בגדר בית כלל.

14. עיין בספר חובת הדר פרק ד' ס"ק ט', אמנם הוא הוסיף שאם חקק בתוכו שטח ד' על ד' והשלימו לעשרה, אע"פ שהחקק רחוק מהכתלים חייב במזוזה.

15. דלמעשה הוה דירת קבע.

16. Een kamer zonder plafond behoeft geen mezoeza.
17. Een ruimte echter, die van meet af aan bestemd was voor gebruik zonder dak, vereist wèl een mezoeza maar zonder beracha.
18. Een kamer met een tijdelijk dak dat gebruikt kan worden in een soeka, is vrijgesteld van een mezoeza.

16. שו"ע יו"ד סי' רפ"ו סעיף י"ד וההסבר הוא דלא חזי לדירה בלא תקרה, ומפרש המזוחת ביתך שם בס"ק נ"ד, הא דשערי חצירות חייבן כמזוזה (אע"פ שאין להם תקרה) הוא משום שעוברין מהם לבית ואין חייבין מצד עצמן, או כמו שמפרש הרא"ש משום דחזו למילתייהו ולפי"ז ה"ה כל כה"ג. ואם רובו מקורה אלא במקום המעלה עשן פתוח מקרי מקורה.

17. עיין פ"ת יו"ד סי' רפ"ו ס"ק י"ג שמביא מתשובת הר הכרמל חלק יו"ד סי' כ"ג שכתב שבחדר שוקרין קי"ך שנכנסין שם להסיק תנורי בית החורף ומחזיקין שם לולין של תרנגולין חייב במזוזה אע"פ שאינו מקורה כלל מ"מ כיון שדרכו להיות אינו מקורה דמי לשער חצירות דחייב במזוזה מטעם זה אבל אם הוא מקום טינופת פטור כיון שאינו בית דירה, אמנם עיין בגדולי הקדש שם ס"ק ט' דמשמע דתיתי בעינן: שדרכו להשתמש בלי תקרה וגם שבית פתוח למקום זה. ועיין בספר ברכת הבית שער נ"ט בשערי בינה ס"ק י"ז שמקשה על שיטת הפתחי תשובה ומחלק בין חצר לבית ומסיק שהרוצה להחמיר יקבע בלא ברכה.

18. מקדש מעט סי' רפ"ו ס"ק מ"ג, אמנם עיין בספר ברכת הבית שער נ"ט ס"ק ט"ז שאם היתה מכוסה בסכך והיתה צילתה מרובה מחמתה חייבת ובחמתה מרובה מצלתה פטורה והוא מסביר שזה כבר נקרא קירוי ורק שזה שסוכה פטור ממזוזה הוא משום דהוה דירת עראי ולא מצד קירוי.

19. Een kamer die gedeeltelijk bedekt wordt door een plafond, dat zich naast de deur bevindt en dat minstens vier bij vier el is, moet een mezoeza hebben. Als het plafond minder dan vier bij vier el is of als het plafond niet direct aansluit bij de deur, is een mezoeza niet vereist.
20. Een plafond met een gat van minder dan drie handbreedten wordt beschouwd als een gesloten plafond.
21. Indien een plafond vier bij vier el beslaat maar gedeeltelijk buiten de kamer ligt, is de kamer vrijgesteld van een mezoeza.
22. Een kamer met een schuin plafond moet een mezoeza hebben; een beracha mag men hierbij niet uitspreken.
23. Een kamer waarvan de muren het dak vormen, zoals bij een wigwam, vereist geen mezoeza (zie tekening achterin).

19. יו"ד סי' רפ"ו סעיף י"ד, ועיי"ש בש"ך ס"ק כ"ד שלהרמב"ם לא צריכים ד' על ד' ממש אלא כדי לרבע סגי, ועיין בדעת קדושים ס"ק כ"ב ובמקדש מעט ס"ק מ"ה דאם הקירוי מרוחק קצת מן הפתח כל שאינו מרוחק ג' טפחים אמרינן לבוד וחייב במזוזה, אמנם הדעת קדושים והמקדש מעט יש להם עוד קולא שהם סוברים שכל שהחצר יש בו ד' על ד' ברובו מקורה.

20. דעת קדושים ומקדש מעט הנ"ל.

21. פשוט.

22. עיין דעת קדושים סי' רפ"ו ס"ק כ"ב, ובמקדש מעט שם ס"ק מ"ג שמשחפקים אם גג משופע דינו כתקרה, וכן מסתפק המזוזה מלכים בס"ק קנ"ה, אולם בספר ברכת הבית שער ג"ט ס"ק ט"ז פסק דגג משופע מקרי מקורה והוא מסתמך על לשון הגמ' יומא דף י"א ע"א דבלא תקרה היינו שפרוץ לגמרי מלמעלה.

23. עיין מזוזה מלכים ס"ק ק"י דבית העשוי כצריף, שהכתלים משופעים, אף כשגבוה טפח, דכשר לסוכה, פסול למזוזה, דגבהות טפח מועיל שלא יהי שפוע אוהלים, כיון דניכר הגג וכותליו, אבל אינו מועיל לענין שאינו דירה.

24. Indien echter zelfs maar één handbreedte van de muren verticaal is of één handbreedte van het plafond horizontaal, moet een mezoeza bevestigd worden maar zonder beracha (zie tekening achterin).
25. Indien een mezoeza aan een kamer was bevestigd nog voordat het plafond erop was aangebracht, moet de mezoeza er worden afgenomen en opnieuw worden aangeslagen met beracha. Indien echter een mezoeza bevestigd was aan een kamer met plafond, en het plafond wordt later weggehaald om het te vervangen, kan de mezoeza tijdens en na de vervanging gewoon blijven hangen.

24. המזוזות מלכים בסי"ק"י מביא משו"ת משיב דבר ח"ב סי' פ"א שמסתפק בזה ולכן יקבע בלא ברכה.

25. עיין ביו"ד סי' רפ"ו בפתחי תשובה ס"ק י"ג ובספר ברכת הבית שער נ"ט ס"ק ט"ז דכשאינן עלי' תקרה פטור דאינו ראוי לדירה ובקבעה בשעת פטור אף שנתן עלי' אח"כ תקרה פסול משום תעשה ולא מן העשוי. אולם כשקבעה בשעת חיוב לא נפסלה כיון שקבעה בשעת החיוב לא נקרא נעשה בפיסול.

HOOFDSTUK 4

HET BEVESTIGEN VAN EEN MEZOEZA AAN EEN KAMER DIE GEBRUIKT WORDT VOOR ONWAARDIGE DOELEN.

1. Een kamer die gebruikt wordt om zich aan- en uit te kleden of voor onwaardige doeleinden is vrijgesteld van een mezoeza. Daarom is een badkamer vrijgesteld van een mezoeza.
2. Een ruimte met daarin een toilet behoeft eveneens geen mezoeza.
3. Een kamer die oorspronkelijk niet als badkamer is ontworpen maar toch als zodanig wordt gebruikt, vereist een mezoeza als de kamer schoon is.

1. עיין שו"ע יו"ד סי' רפ"ו סעיף ד' דאיתא התם שבית הכסא ובית המרחץ ובית הבורסקי ובית הטבילה פטורים שאינם עשויים לדירת כבוד. ועיין בדעת קדושים שם ס"ק י' שהביא שאם מכסין תמיד הצואה בעפר יתן מזוזה בלי ברכה. ובמקדש מעט שם סיים בצ"ע. ועיין במזוזות מלכים ס"ק קמ"ז דמבאר לפי דבריו שבית הכסא העשוי עם וואסר לייטונג (plumbing) צריך מזוזה אבל מסיים המקדש מעט שהמנהג הוא שאין קובעים מזוזה על שום בית הכסא ואין לשנות, דכל שאינו עשוי לדירת כבוד פטור ממזוזה, ונחשב בית הכסא אפילו אם הוא נקי לגמרי.

2. עיין במזוזות מלכים סי' קמ"ז שמביא בן בשם הגהות אמרי שמואל על מעשה רב להגר"א סי' צ"ט.

3. הדעת קדושים בסי' רפ"ו ס"ק י' סובר שאם לא יחדו לכך י"ל שאינו כבית הכסא וכשמנקים א"צ לחשוש מלקרות ק"ש כנגדו, וכן למזוזה, ורק מסיים הדע"ק שיקבע בלא ברכה ושוא' עליו המקדש מעט בס"ק י"ט שלמה לא יברך בכה"ג.

4. Een badhuis dat niet bestemd is voor opslag of andere doeleinden, is vrijgesteld van een mezoeza.
5. Een privé-badhuis of douchecabine is vrijgesteld van een mezoeza, ook al is het er schoon. Het wordt niet beschouwd als een waardige ruimte.
6. Voor een mikve is geen mezoeza vereist.
7. Een kamer in een mikve-gebouw, welke door iedereen gebruikt wordt om er zich aan- en uit te kleden, vereist geen mezoeza.
8. In ruimten van het mikve die gebruikt worden door de bewaarder van het mikve of als kamers om te rusten, is een mezoeza verplicht, aangezien iedereen daar gewoonlijk normaal gekleed gebruik van maakt.

4. עיין שו"ע יו"ד סי' רפ"ו סעיף ד', ומקור הדברים הוא במס' יומא דף י"א ע"א יעיי"ש ברש"י שמפרש דאיצטריך לאשמעינן בית הטבילה אע"ג דליכא זוהמא, וההסבר הוא דכיון דאינו דירת כבוד פטור ממזוזה.

5. עיין בערוה"ש סי' רפ"ו ס"ק ה' המפרש הסוגיא במס' יומא דף י"א ע"א דכל מקום שאינו עשוי לדירת כבוד אין זה כבוד שמים להיות שם מזוזה.

6. שו"ע יו"ד סי' רפ"ו סעיף ד'

7. עיין בפמ"ג באו"ח סי' פ"ד, במשכצות זהב ס"ק המבאר דחדר האמצעי (החדר שלובשים ופושטים בו ומקצתם ערומים ומקצתם לבושים שם) נמי פטורה ממזוזה וכן הובא במשנה ברורה שם.

8. עין דעת קדושים סי' רפ"ו ס"ק י"א המבאר שבית החיצון דמרחץ שרק בעש"ק אחר חצות יושבים שם ערומים, וזולת זה יש שם שימושי דירה, לכאורה צריך להניח שם מזוזה מכוסה בלי ברכה כי כפי רוב העתים זומנים הרי חייב במזוזה.

9. Als de bewaarder van het mikwe in een kamer aan de zijkant van het mikwe woont, is een mezoeza daar verplicht, zelfs als deze ruimte gebruikt wordt om zich uit te kleden indien het mikwe te vol is.
10. De kamer bij het mikwe die gebruikt wordt voor de opslag van zeep en handdoeken moet een mezoeza hebben omdat de ruimte gebruikt wordt als een soort woning, ook al kleden de gebruikers van het mikwe zich daar bij tijd en wijle aan.
11. Een hal die leidt naar een appartement en tevens naar een mikwe moet een mezoeza hebben.
12. Een ruimte die gebruikt wordt voor het wassen van kleren is vrijgesteld van een mezoeza.
13. Een ruimte die gebruikt wordt voor opslag van vuilnis vereist geen mezoeza daar de ruimte geen waardig doel dient.

9. עיין שו"ת בית שלמה או"ח סי' י"ח הדין שם לענין אמירת דברים שקדושה בבית הבלן בכה"ג והוא מסיים שלענין מזוזה — יניח מזוזה ויכסנה.

10. עיין בדעת קדושים בסי' רפ"ו ס"ק י"א שסובר שהחדר בביתה מרחץ העשוי לעצים, ורק שמכל מקום יושבים שם ערומים, חייב במזוזה, דרך מיעוטא דמיעוטא רוחצים שם, ואין החדר עשוי לזה, בטלה דעתם, אבל המק"מ שם בס"ק י"א נשאר בצ"ע בכה"ג.

11. עיין מס' מזוזה פ"א הלכה ז' וז"ל בית המרחץ פטורה אם יש לה בית דירה בית החיצון חייב ועיי"ש בפרשה פתוחה שמפרש שכיון שמפתח החיצון נכנסין ג"כ לבית דירה חייב.

12. עיין קונטרס המזוזה סי' רפ"ו ס"ק ק', ועיין בספר בירור הלכה עמ' קע"ג שיש לו אריכות דברים לבאר שאלה זו, והוא מברר שלאו דירת כבוד הוא, דכביסת בגדים הוא שימוש של גנאי לענין מזוזה, ולכן פטור ממזוזה.

13. עיין במס' יומא דף י"א ע"א דנקט דבית האשפה פטור ממזוזה.

14. Een badhuis of badkamer die omgebouwd is tot woonkamer vereist een mezoeza.
15. In de tijd van de Talmoed was een leerlooierij vrijgesteld van een mezoeza, daar huiden destijds werden gelooid met de uitwerpselen van een hond. Tegenwoordig is een mezoeza bij een leerlooierij vereist als er geen vieze geur hangt en als er geen uitwerpselen van een hond worden gebruikt.
16. Een slachthuis is vrijgesteld van een mezoeza, vooropgesteld dat de slachter of iemand anders daar niet woont.
17. Wanneer in een kamer iets smerigs aanwezig is, moet de mezoeza bedekt worden. (Onze mezoezot zijn normaliter bedekt maar men moet er zeker van zijn dat ook de naam van Hasjeem bedekt is.)

14. עיין פ"ת יו"ד סי' רפ"ו ס"ק ר' שמביא שר"ת פנים מאירות ח"א סי' פ"ו שאם עשה שינוי מעשה בגופו של המרחץ ועקר התנור וכיוצא ועשה אותו בית יש להניח מזוזה בפתחו.

15. העמק הלכה באו"ח סי' ל' כתב דבורסקי דזמנינו חייב במזוזה, אבל מסתימת הדרך החיים וחיי אדם ועוד אחרונים שהביאו להלכה להך דבורסקי פטור ממזוזה נראה דנוהג אף בזמנינו, מיהו אם אין ריח רע כלל וודאי חייב דלאו בשם בורסקי תליא מילחא.

16. עיין במזוזה מלכים ס"ק קמ"ז שמביא שיש שמחייבים בית המטבחים במזוזה, והוא חולק אפילו בבית מטבחים של עופות שפטור ממזוזה, דלאו דירת כבוד הוא, אולם הוא מביא שאם יש חדר מיוחד להשו"ב בבית המטבחים, חדר זה מחוייב במזוזה.

17. לשון הטור דבמקום טינוף טוב לכסותה והוא ע"פ לשון סמ"ג דכיון דגבוה עשרה מהקרקע אין לחוש לטינוף אלא שהי' נוהג הסמ"ג לכסותה ולכן כתב "טוב" ולא לשון "צריך" או "חייב".

18. In dergelijke omstandigheden is een transparante bedekking voldoende.
19. Zelfs als de mezoeza buiten de kamer, waar het vuil zich bevindt, is aangebracht moet de mezoeza bedekt worden daar de deur constant geopend wordt.
20. In een ruimte waar vrouwen zich wassen terwijl zij ontkleed zijn, moet de mezoeza bedekt worden. In dergelijke omstandigheden is een transparante bedekking niet voldoende.
21. Een kamer, die alleen gebruikt wordt door man en vrouw om er te slapen, moet een mezoeza hebben, echter zonder beracha.
22. Het is niet toegestaan voor man en vrouw samen in een kamer te slapen tenzij de mezoeza aan de buitenkant is bevestigd. Als de mezoeza aan de binnenkant van de kamer is vastgemaakt, moet de mezoeza twee keer bedekt worden; één van de bedekkingen mag transparant zijn.

18. עיין בשו"ע יו"ד סי' רפ"ו בט"ז ס"ק ה' שהוא מסביר דבזה נחשב מכוסה אע"ג שנראה, דבכיסוי תלוי והא מתכסה וא"כ אין איסור בזוכית, וכן מצדד הפתחי תשובה שם בס"ק ח'.

19. עיין דרכי משה בסי' רפ"ו ס"ק ב' בשם מהרי"ל.

20. עיין ט"ז ס"ק ה' בשו"ע יו"ד סי' רפ"ו דמבאר דשמא לא די בכיסוי זוכית, ובברכ"י כתב שלעולם טוב לכתחילה שלא לסמוך על כיסוי זוכית לבד.

21. עיין שו"ע יו"ד סי' רפ"ו סעיף ב' ועיי"ש במקדש מעט ס"ק י"ג וי"ד דמבאר שיש להקל לענין ברכה הואיל דיש דעה ברמ"א המקיל בכל מקום שנשים שוככות שם.

22. עיין משנה ברורה או"ח סי' מ' ס"ק י"ז שמביא בשם מהמ"א דמזווה הקבועה לפנים צריך כלי בתוך כלי דהיינו שיכסה אותה בב' כיסויין וא' מהם יהי עכ"פ אינו מיוחד לה, ואם על המזווה יש כיסוי זוכית אף שהמזווה

Tegenwoordig zijn de meeste van onze mezeozot bedekt met plastic terwijl het huisje doorgaans niet transparant is; dit is dus onder deze omstandigheden voldoende.

23. Bij het schoonmaken van het huis mag men het afval niet dichtbij de mezeozza leggen.

נראית מתוכה אפי"ה נחשבת כיסוי א' ודי בפריסת סודר על המזוזה דהא עתה לא מתחזיא וכ"כ הדה"ח, אבל לכר"ע לא מהני אם יכסנה עוד בזוכית מלמעלה אע"ג שמכוסה בשני כיסויין דהא המזוזה נראית מתוכן, ומביא עוד המ"ב מהחכמת אדם דבין במזוזה או שאר ספרים אם עשה מתחילה ב' כלים שיחשב א' לכלי בתוך כלי שכרך המזוזה בנייר ואח"כ הניחה בתיק שלה מותר כיון שבתחילה כיוון לכך.

23. עיין מזווח מלכים שמביא מקיצור של"ה דכשמכדין הכית יזהרו שלא לכנס את האבק ועפר המכובד יחד, סמוך למזוזה, אדרבא יכבד לצד אחר.

HOOFDSTUK 5

WELKE DEUR VEREIST EEN MEZOEZA

1. Men is verplicht een mezoeza te bevestigen aan een deuropening, wanneer de deuropening twee deurposten heeft en een dwarslat (een bovendorpel) die de deurposten met elkaar verbindt (zie tekening achterin).
2. De deurposten moeten stevig bevestigd zijn.
3. Er bestaan geen minimum eisen inzake de breedte en dikte van de deurposten.
4. De deurpost moet minimaal tien handbreedten hoog zijn.

1. יומא י"א וכן נפסק בשו"ע יו"ד סי' רפ"ז סעיף א'.

2. בדעת קדושים סי' רפ"ז ס"ק ד' איתא שצריכים המזוזות והמשקוף להיות כ"כ חזקים לסבול דלת של קש, והסברא הוא מצד ספק שמא ההלכה הוא דבלי דלת פטורה ממזווה ואם תמצא לומר דחייבת אפשר דצורת הפתח דק כזה אינה צורת הפתח לענין מזווה.

3. כתב ביד הקטנה והובא במקדש מעט סי' רפ"ז ס"ק ב' דהאומר שאין המזוזות עבים טפח פטור טועה הוא דבגמרא ופוסקים מוכח דחייב גם באין בהם עובי טפח, ובדעת קדושים ס"ק ד' שם איתא דגם במזווה ומשקוף דקים כחוט חייבים במזווה ועיין במזוזת מלכים ס"ק ק"ד שיש אומרים שבעינן שהמשקוף על המזוזות יהי רוחב טפח, ועל כן כל שאין בהמשקוף רוחב טפח, אפשר דנכון לקבוע בלא ברכה.

4. עיין ברמ"א בשו"ע יו"ד סי' רפ"ז ס"ק ב' וכן מפורש במס' יומא (יא:)
ששער שאינו גבוה י' פטור ממזווה וכחובת הדר פרק ז' ס"ק ב' איתא שלא

5. Wanneer een deuropening minder dan vier handbreedten breed is moet een mezoeza bevestigd worden, echter zonder beracha.
6. De deur moet minstens tien handbreedten hoog zijn.
7. Een deuropening (zelfs met een deur) die geen dwarslat of deurposten heeft, is vrijgesteld van een mezoeza.
8. Wanneer een deuropening twee deurposten en een dwarslat maar geen deur heeft, moet een mezoeza bevestigd worden, echter zonder beracha.

יהיו גבוהין מהקרקע ג' טפחים שכן הוא הדין בצורת הפתח דשבת ונשאר בצ"ע.

5. הש"ך ביו"ד סי' רפ"ז ס"ק ב' מביא שדעת רש"י והמרדכי והטור דבעינן שיהא רוחב הפתח ד' טפחים והמזוזה מלכים ס"ק ק"ו מוכיח דלא בעינן רוחב ארבעה ולכאורה זהו דעת המחבר ורמ"א שהשמיטו רוחב ד'. הערוך השלחן בסי' רפ"ז ס"ק ט' מכריע דבעי רוחב ג' טפחים דפחות מזה הוי כלבוד ועל כן הוא פוסק דמרוחב ג' עד רוחב ד' יקבע בלא ברכה אמנם היד הקטנה פרק ג' מתפילין ומזוזה, וכן המקדש מעט סי' כ' סובר דעד ד' טפחים ואפילו בפחות מג' טפחים יקבע בלא ברכה.

6. עיין קונטרס המזוזה סי' רפ"ו ס"ק קע"א שמבאר לפי שיטת השו"ת יהודה יעלה למהר"י אסאד או"ח סי' צ' המפרש שדלתות ראויות לנעול (לגבי עירובין) הוא י' טפחים ושיעור מחיצה בעלמא נמי י' טפחים ולכן מסתבר ששיעור דלתות למזוזה נמי יהא י' טפחים אבל לגבי רוחב ודאי לא סגי ברוחב ד' טפחים.

7. החזון איש בהלכות מזוזה סי' קע"א ס"ק א' פוסק כהסוגיא במס' מגילות דף ל"ג ע"ב דפתחי שמאי פטורין מן המזוזה ומפרשינן לה דלית להו שיקפי או תקרה וע"כ בדאית לי' דלתות עסקינן ולכן דלתות בלא צורת הפתח לא חשיב פתח, ובפרט דלגבי דיני עירובין אינו נחשב לפתח גם כן.

8. הרמב"ם בהל' מזוזה פרק ו' הלכה א' סובר שאין פתח חייב במזוזה אלא אם יש בו דלת שאין חיוב מזוזה אלא בפתח שיש בו שער כפשטי' דקרא על

9. Als een mezoeza bevestigd werd aan een deuropening zonder een deur en er later een deur werd ingezet, moet de mezoeza weggehaald en opnieuw bevestigd worden zonder beracha.
10. Indien een mezoeza bevestigd was terwijl er een deur aanwezig was en de deur later werd weggehaald, dan moet wanneer de deur teruggeplaatst wordt, de mezoeza weggehaald en daarna weer bevestigd worden zonder beracha.
11. In een deuropening met voldoende plaats voor twee halve deuren maar waar op het moment slechts een halve deur aanwezig is, moet een mezoeza bevestigd worden zonder beracha.

מזוזת ביתך ובשעריך אמנם ביו"ד סי' רפ"ו סעיף ט' פוסק המחבר שכית שאין לו דלתות חייב במזוזה והש"ך שם ס"ק כ"ה אומר שיש לחוש לדעת הרמב"ם ולקבוע בלא ברכה.

9. עיין בש"ך ס"ק כ"ה ביו"ד סי' רפ"ו קבעה קודם תליית הדלת לא יצא ידי חובתו כשנותן הדלת אח"כ דהוי תעשה ולא מן העשוי, ולצאת כל הדיעות אומר הש"ך יתלה בה הדלת מיד ויקבענה ואם אי אפשר לתלותה מיד יקבענה בלא ברכה או יברך מתחלה גם על אחרת ויהא דעתו גם אזו וכזה יוצא ידי כולם.

10. הפתחי תשובה ביו"ד סי' רפ"ו ס"ק י"ד מביא מהגאון מליסא בסידור דרך החיים, שא"צ ליטול את המזוזה וכן סובר הדעת קדושים סי' רפ"ו ס"ק כ"ג. אמנם הכתב סופר בסי' קל"ט חולק ופוסק שצריך להוריד המזוזה ולחזור ולקבעה וכן כתב בישועות מלכו פ"ו מתפילין ומזוזה הלכה א'. ובשערי דעה סי' רפ"ו ס"ק ה' מביא עצה זו שיחזור ויקבענה.

11. הדעת קדושים בסי' רפ"ו ס"ק כ"ז כתב דהיכא דחסר דלת הימנית פשוטא דהוי כבלי דלת אך היכא דחסר הדלת השמאלית יש להסתפק, והמקדש מעט שם סובר דכל שתלה אחת ולא השני הוי כבלי דלת.

12. Indien een deuropening slechts aan de rechterkant een deurpost heeft, moet een mezoeza bevestigd worden zonder beracha (zie tekening achterin).
13. Indien een deuropening slechts een linkerdeurpost heeft, is deze vrijgesteld van een mezoeza (zie tekening achterin).
14. In een deuropening met deurposten, die niet uitsteken, moet een mezoeza bevestigd worden zonder beracha (zie tekening achterin).
15. De balken van een op pilaren rustende overkapping, die een dak steunen, worden niet beschouwd als deurposten die een mezoeza vereisen (zie tekening achterin).
16. Een mezoeza moet zelfs bevestigd worden aan een deur in de hoek van een kamer (zie tekening achterin).

12. עיין בש"ך סי' רפ"ז ס"ק א' שמביא שדעת הרא"ש וטור דאפילו אין לו אלא מזוזה אחת כגון שמצד א' עובי הכותל להלאה מהפתח אם המזוזה מצד ימיני חייב ואם מצד השמא' פטור ומכריע הש"ך שיקבענה בלא ברכה, ועיין בט"ז שם ס"ק א'.

13. בש"ך הנ"ל.

14. הריטב"א עירובין דף י"א ע"א כתב שצריכים מזוזות מיוחדים אמנם הרא"ש סובר שראשי הכתלים נידונים כמזוזות, וכך פוסק בקש"ע סי' י"א ס"ק י"א. התזו"א ביר"ד סי' קע"ב ס"ק א' מאריך בזה וכתב דדעת רוב הפוסקים דחייב אף בלא מזוזות ומשקוף מיוחדים ועיין שו"ת משכנות יעקב שיקבע בלא ברכה.

15. כך נפסק בשו"ע יר"ד סי' רפ"ו סעיף ו' אמנם התזו"א ביר"ד סי' קע"ב ס"ק ג' כותב שאם רוצה לסמוך עליהן בשבת משום צורת הבית שיוכל לטלטל בה מתחייבת במזוזה אפילו לא נעשית מתחילתה לשם כך הואיך וניחא ל' בהסתימה הר"ל כנעשית לשם סתימה.

16. עיין במקדש מעט סי' רפ"ז ס"ק ג' שהוא סובר שיקבע בברכה אולם לדינא הואיל דאין שם דלת לא יקבע בברכה.

17. Als de zijkant van een deuropening tegelijkertijd fungeert als muur van een ander huis, wordt deze zijkant niet beschouwd als deurpost.
18. In het geval dat er aan de rand van een kamer geen dwarslat boven de deurpost aanwezig is maar het plafond de beide deurposten verbindt, bestaat er een meningsverschil tussen de poskiem over de vraag of men verplicht is een mezoeza te bevestigen aan deze deuropening. Een mezoeza moet daarom bevestigd worden, echter zonder beracha (zie tekening achterin).
19. Wanneer de deurposten zich echter in het midden van de kamer bevinden en het plafond deze verbindt, is een mezoeza niet vereist.
20. Wanneer een kleine kamer overgaat in een grotere kamer (zonder deurposten ertussen) dan geldt het volgende:
- indien men gewoonlijk vanuit de grotere kamer de kleine kamer binnenkomt, is een mezoeza niet vereist;
  - indien men gewoonlijk vanuit de kleine kamer de grotere kamer binnenkomt, moet een mezoeza bevestigd worden (zie tekening achterin).

17. מקדש מעט סי' רפ"ז ס"ק ד' שאז לא אמרינן שראשי הכותל יהיו כפצימין כיון שנמשכין לצד אחר מחלל הפתח, ועיין ספר חובת הדר פרק ז' הערה ט"ו שלא דוקא שהכתלים משמשים ככותל בית אחר אלא אפילו נמשכים קצת לצד אחר אינם נחשבים כמזוזות.

18. עיין במקדש מעט סי' רפ"ז ס"ק ה' שסובר מתחלה שיש לתקרה דין כמשקוף, ולכסוף הוא מסתפק שתקרה שאינו עשוי רק לצורך קירוי ואין בה היכר להיות בתורת משקוף על שתי המזוזות אפשר דלא מהני כמשקוף, אמנם החזו"א כיו"ד סי' קע"ב סובר שאינו נחשב כמשקוף ולכן יקבע שם מזוזה בלא ברכה.

19. עיין קונטרס המזוזה סי' רפ"ז ס"ק א' המביא משו"ת תורת מרדכי סי' קמ"ז לפטור למעשה באמצע התקרה, דזה וודאי לא מקרי משקוף.

20. עיין ספר חובת הדר פרק ז' ס"ק ז' ולא דוקא קטן וגדול אלא שהגדול עודף מב' צדדין במקום הפתוח לקטן, וכיום מצוי בפרוזורים שמתרחקים

21. Indien de muren van de kleine kamer uitsteken in de grote kamer, is een mezoeza vereist.
22. Zowel de stenen of latten van de deurposten als de dwarslat (bovendorpel) moeten een vlak profiel hebben.
23. Een open portaal met pilaren heeft geen mezoeza nodig. Wanneer echter zijschotten worden toegevoegd aan twee pilaren aan beide zijden van de kant waar men regelmatig binnenkomt, is een mezoeza vereist.

ומתקצרים באופן שיש לפעמים חיוב מזוזה בין חלק א' של הפרוזדור למשנהו אמנם זה דוקא כשיש חילוק תשמיש ביניהם כמו שמצוי שבחלק הרחב משתמשים תשמיש דירה אבל כשאין ביניהם חילוק תשמיש ושניהם משמשים לאותו מטרה אין חיוב מזוזה משום הבליטות והשקיעות שיש בכתלים, אמנם אם הכניסה היא מן הקטן לגדול חייב דאז חיוב מזוזה הוא על חדר הגדול וחדר הגדול יש לו פתח, כבר נתבאר לעיל הגה י"ד שבראשי הכתלים מניחים מזוזה בלא ברכה.

21. עיין חובת הדר פרק ז' הערה י"ז המבאר שחייב כמזוזה בכה"ג לשיטת הרא"ש דראשי כתלים נידונים כמזוות.

22. הט"ז ביר"ד סי' רפ"ז ס"ק א' מביא מהטור שאם אין המשקוף שהדלת זקוף עליו למעלה ישרה אלא אבן נכנס ואבן יוצא או שאין המזוזה ישרה אלא אבן נכנס ואבן יוצא פטור, אמנם היד הקטנה כתב דאפילו אבן נכנס ואבן יוצא יש להחמיר לקבוע בלא ברכה וטעמו דמדלא הביא הרמב"ם ושו"ע דין זה משמע דגם זה מקרי פתח, לענין הלכה.

23. עיין חובת הדר פרק ז' ס"ק ט' שהעמודים נעשו רק לחיזוק התקרה או לנוי, ועיין במזוות ביתך בסי' רפ"ו ס"ק ל"א שמביא בשם החזו"א שעמודי הטלגרף אם סומכין עליהם משום צורת הפתח בשבת חייבין במזוזה ומה שאין קובעין בהן משום שאינה משתמרת או משום שותפות נכרי.

24. Wanneer de bovendorpel of dwarslat niet direct aansluit bij de twee deurposten - verticaal gerekend - maar zich er wel direct boven bevindt, moet een mezoeza bevestigd worden zonder beracha (zie tekening achterin).
25. Indien de bovendorpel of dwarslat zich tussen de deurposten bevindt in plaats van er boven, moet een mezoeza bevestigd worden echter zonder beracha (zie tekening achterin).
26. Indien de bovendorpel of dwarslat zich tussen de deurposten bevindt en de deurposten zijn losgeraakt, is de deuropening vrijgesteld van een mezoeza.
27. Wanneer de deurposten niet even hoog zijn, zodat de dwarslat schuin loopt, worden zij niettemin beschouwd als deurposten en een mezoeza is vereist met een beracha (zie tekening achterin).

24. המזוזות מלכים ס"ק ק"ז מביא יש פוסקים להקל כיון דלא הוי צורת הפתח לטלטל בשבת כשיטת הריטב"א בערוכין דף י"א ע"א, אמנם הטוב טעם ודעת בח"א סי' רמ"ז מחייב מזוזה באופן זה, על כן נכון לקובעה בלא ברכה או שיברך על אחרת ויהא דעתו גם על זה.

25. עיין מזוזת מלכים ס"ק ק"ז שמביא שאם המשקוף אינו לא על גביהן ולא מן הצד אך תחוב המשקוף בהמזוזות וכן משולכות זה בזה יש שדעתם דלא הוי צורת הפתח לענין שבת, ולדבריהם תלוי השאלה אם מזוזה דינה כשבת פטור ממזוזה ואי דינה ככלאים חייב במזוזה דתחוב במזוזת עצמן וודאי לא גרע ממשקוף מן הצד ויש מי שאומר דמשקוף תחוב במזוזות ואפילו כשמזוזות בולטים למעלה מהמשקוף הוי צורת הפתח לענין שבת והמזוזות מלכים פוסק שכן עיקר והוא סובר שיקבע בברכה.

26. עיין ספר חובת הדר פרק ד' הערה כ"ו שמבאר שכשיש הפסק אויר בין המזוזות להמשקוף, בין שההפסק הוא באמצע המזוזות של המשקוף, ובין שהוא כלפי פנים או כלפי חוץ, נראה מדברי הפוסקים שאין עליו דין פתח כלל, ואז הוא פטור ממזוזה, ואם ההפסק הוא רק במזוזה אחת דינו כאין לו אלא מזוזה אחת כמבואר לעיל ס"ק י"ב.

27. עיין דעת קדושים סי' רפ"ז ס"ק ב'.

28. Indien de bovendorpel de twee deurposten niet verbindt en één van de deurposten minder dan drie handbreedten van de deuropening verwijderd is, blijft een mezoëza vereist. Indien de deurpost meer dan drie handbreedten en minder dan vier el van de deuropening verwijderd is, moet een mezoëza bevestigd worden, echter zonder beracha. Een mezoëza is niet vereist als de deurpost meer dan vier el van de deuropening weg ligt (zie tekening achterin).
29. Een horizontale opening vereist geen mezoëza (zie tekening achterin).
30. Een schuinstaande deuropening vereist een mezoëza, echter zonder beracha (zie tekening achterin).
31. Wanneer een deuropening tien handbreedten boven de grond ligt, is geen mezoëza vereist (zie tekening achterin).

28. עיין בדעת קדושים הנ"ל שהוא מסתפק אם צריכים ג' טפחים או ד' אמות ולכן הוא מכריע שמג' טפחים עד ד' אמות יקבע בלא ברכה.

29. עיין בשו"ת נודע ביהודא קמא חלק יו"ד סי' קפ"ד שפוסק שדלת כזה אין בו שייכות מזוזה ומזוזות אלו אינם נקראים מזוזות ובתורה כתיב על מזוזות והוא מביא שכן הוא לשון הרמב"ם פרק ג' מהלכות עבדים הלכה י"ט שכותב מה מזוזה כשהוא עמידה וכו'.

30. עיין בדעת קדושים סי' רמ"ז ס"ק ג' והוא מסיק שיקבע מזוזה בפתח שחייב לברך ויפטור גם את זו, ועיין בשו"ת מנחת אלעזר ח"א סי' ל"ו שדן שם בדברי הנודע ביהודא בס"ק הנ"ל ולהלכה הוא פוסק שיש לקבוע מזוזה בדלת העומד באלכסון ולענין הברכה אם יכול לצאת בברכה כשיקבע עוד מזוזה בוודאי מה טוב, אמנם אם אין עכשיו מזוזה אחרת וקבע אותו בפני עצמו, הוא מכריע שבשכיבה שנוטה יותר לעמידה מלשכיבה יכול לברך ואם לאו לא יברך.

31. דעת קדושים סי' רפ"ט ס"ק י' ובמקדש מעט שם ס"ק ט"ו.

32. Indien echter een permanente ladder of trap naar een verhoogde deuropening leidt, is een mezoeza voor de deuropening verplicht.
33. Een raam behoeft geen mezoeza, ook al wordt het continu gebruikt als in- of uitgang.
34. Een verticale deurpost die vanaf een hoogte van tien handbreedten boven de grond naar binnen buigt, moet een mezoeza hebben. De mezoeza moet worden aangebracht op de deurpost voordat deze overgaat in een bocht (zie tekening achterin).
35. Indien het verticale deel van de deurpost minder dan tien handbreedten is, is een mezoeza alleen dan vereist indien de deuropening zelf tien handbreedten hoog is en vier handbreedten breed.

32. עיין דעת קדושים ומקדש מעט הנ"ל, ועיין בספר חובת הדר פרק ז' הערה מ"ה שסובר שצריך שיהא ברוחב הסולם והמדרגות ד' טפחים.

33. עיין דעת קדושים סי' רפ"ט ס"ק י' ובמקדש מעט שם ס"ק ט"ו מבאר שחלון אף שלפעמים נכנסין ויוצאין בו, אינו בגדר פתח אלא הוי כחור בעלמא, אבל אם עשוי עיקר להליכה י"ל דה"ל כפתח, אמנם מוסיף המק"מ שגם בעשוי בעיקר להליכה אם גובה הכותל י' טפחים עד החלון אין דריכתם שע"ג הכותל מבטל מחיצתא ואין כאן פתח אא"כ עולין לו בסולם.

34. שו"ע יו"ד סי' רפ"ז סעיף ב', וזה שיש לפתח כיפה באלכסון דינו שוה לפתח שיש לו כיפה המתעגל. מבואר בחזו"א יו"ד סי' ק"ע ועיי"ש בט"ז ס"ק ב' שפוסק שיקבענה בשליש העליון ואפילו אם זה במקום העגול. אמנם המזוזה מלכים ס"ק קי"ח מביא מהיד הקטנה שכל מקום המתעגל חשוב משקוף דאל"ה אין כאן משקוף כלל וא"כ א"א לקבוע המזוזה במקום שמתעגל שהוא כמשקוף, והוא מביא שיש אומרים דיקבע ב' מזוזות א' בתחילת שלישי העליון וא' בתחילת שלישי העליון מפצים השוה, וכך פוסק המקדש מעט בסי' רפ"ז ס"ק י' ולדינא נקטו רוב האחרונים שיקבע המזוזה במזוזות הישרות.

35. שיטת רש"י דכל שיש גובה י' ורוחב ד' אפילו מתחלת להתעגל מן הארץ חייב במזוזה. והרמב"ם סובר דאינו חייב אלא אם יש גובה י' קודם שמתחיל

36. Indien de deurposten zelf gekromd van vorm zijn of schuin staan en er een dwarsverbinding van minimaal vier handbreedten boven de deurposten aanwezig is, is een mezoeza vereist (zie tekening achterin).
37. Een deuropening - in tweeën gedeeld door een verticale balk - met slechts één deur of zelfs zonder deur, moet een mezoeza hebben op de rechter deurpost.
38. Indien de deuropening echter twee deuren heeft en een balk van een handbreedte beide deuren scheidt, moet ook op de balk een mezoeza worden aangebracht met beracha. Is de tussenbalk minder dan een handbreedte breed, dan moet de mezoeza worden bevestigd zonder beracha.
39. Indien er zich een smalle deuropening naast een bredere deuropening bevindt, terwijl zij gescheiden worden door een balk (ook van minder dan een handbreedte) moet op beide deuropeningen een mezoeza worden aangebracht (zie tekening achterin).

להתעגל על כן יקבענה בלא ברכה או יכרך על אחרת. ועיין בט"ז בס"י רפ"ז ס"ק ב' בירור השיטות.

36. לכאורה מוכח כן מהט"ז ביר"ד סי' רפ"ז ס"ק ב' שאפילו לשיטת הרמב"ם אם יכולים להכיר איזה המזוזה ואיזהו המשקוף חייב במזוזה. הב"ח בסוף סימן רפ"ז כתב לא מתחיל להתעגל מן הארץ אפי"ה חייבת.

37. עיין שו"ע יו"ד סי' רפ"ו סעיף כ"א, ועיין בחיי אדם כלל ט"ו ס"ק י"ג וז"ל אותן פתחים שהם חלוקים ועמוד באמצע דיו במזוזה אחת אפילו יש בעובי העמוד טפח, שעמוד זה אינו אלא לנוי ודוקא כשדלת א' לשניהם וכזה נפתח גם זה נפתח.

38. עיין ש"ך יו"ד סי' רפ"ו ס"ק כ"ז, והנה המרדכי כתב שצריך להיות העמוד רוחב טפח דרק אז נחשב לבי פתחים, וכ"כ בערוה"ש בס"י רפ"ו ס"ק מ"ה. מיהו היד הקטנה ס"ק ו' סובר שא"צ להיות רוחב טפח שלא מצינו בשו"ע שזכר חילוק כזה, ולכן כשהוא פחות מטפח יקבע בלא ברכה.

39. עיין ביד הקטנה ס"ק ו' שהוא מסביר שבענין זה כשהן אחד אצל חבירו ושניהם נעשה לכניסה אחת חייבים בבי מזוזות.

40. Indien in een grote deur een kleine deur is aangebracht en de grote deur zelf ook gebruikt wordt voor entree, behoeft slechts de grote deur een mezoëza.
41. Indien echter de grote deur slechts zeer zelden als entree gebruikt wordt, moet de kleine deur een mezoëza hebben en is de grote deur hiervan vrijgesteld.
42. Een draaideur moet een mezoëza hebben op de rechter deurpost.
43. Alle deuropeningen in een gebouw moeten een mezoëza hebben, ook al worden zij heel weinig gebruikt.

40. עיין ערוה"ש סי' רפ"ו ס"ק מ"ה שבאותן שערים שבתוכן נפתח דלת קטן באמצע או מהצד ודאי שהקטן פטור ממזוזה דאינו פתח בפני עצמו והוי כחור בהשער וכ"כ הירד הקטנה בס"ק ו'.

41. עיין ברמ"א בסי' רפ"ו סעיף י"ח במקום שיש שח ב' פתחים א' גדולה וא' קטנה ומשתמשים רק בקטן, שיקבע מזוזה רק בהקטן שהגדול בטל לגבי הקטן. ועיין בשער הציון מהגר"ח קניבסקי שליט"א שם בס"ק כ"ט המבאר שאפשר דה"ה כל כה"ג פתח שאין עשוי אלא לעתים רחוקות ויש פתח א' הקבוע יותר.

42. עיין חובת חדר פרק ז' ס"ק כ"א שהוא מסביר שהואיל והרגילות הוא לעשות צד הכניסה מימין וצד היציאה משמאל, ובצד הימין א"א לצאת ובצד שמאל א"א ליכנס, לכן באופן כזה נראה דאינו חייב כי אם במזוזה א' בימין הכניסה.

43. עיין בשו"ע סי' רפ"ו סעיף י"ז, ועיין ברמ"א בסי' רפ"ז סעיף ב' וז"ל המנהג נתפשט במדינות אלו דרוב עולם סומכין על מזוזה אחת שעושין על פתח בתיהם ואינו נכון ואין להם על מה שיסמוכו ולכן כל ירא שמים יתקן ביתו כדינו בכל הפתחים החייבים.

44. Een deuropening voor de sier, die nooit bestemd was om daardoor naar binnen of naar buiten te gaan, behoeft geen mezoeza.
45. Een deuropening die oorspronkelijk werd gebruikt voor entree terwijl daarna werd besloten deze deuropening nooit meer te gebruiken, moet toch een mezoeza hebben. Een beracha wordt hierbij echter niet uitgesproken.
46. Een deuropening voor dieren behoeft geen mezoeza, ook al wordt de deuropening soms door mensen gebruikt.
47. Een nooduitgang vereist geen mezoeza.
48. Een opening die slechts wordt gebruikt als doorgeefluik voor goederen en die niet door mensen wordt gebruikt, behoeft geen mezoeza.

44. עיין בגדולי הקדש לסי' רפ"ו ס"ק ט', ועיין שו"ת שבט סופר יו"ד סי' צ"ב.

45. עיין שו"ע יו"ד סי' רפ"ו סעיף י"ז, ועיין במקדש מעט שם ס"ק מ"ח ומ"ט, ובגדולי הקדש ס"ק ט', והיד הקטנה מכאן בס"ק ט"ו שהוא הדין אם אדם אחד דר בו ועשה בו כל הפתחים לכניסה ויציאה אע"ג שאינו רגיל לצאת אלא באחד מהן, אמנם בשו"ת שבט סופר חלק יו"ד סי' צ"ב מכאן שפתח הנעשה לכניסה ויציאה אע"פ שאין משתמשים בו אלא במקרה חייב במזוזה אבל אם אין משתמשים עוד בפתח בטל הפתח מתורת יציאה וכניסה והוי כמו כותל ופטור מלעשות מזוזה ולכן יקבע בלא ברכה.

46. עיין במזוזה מלכים ס"ק כ"ב שמביא מהשאלחות פרשת עקב, וע"ע בהשמטות למפתחות מהרש"ם ח"ב סי' רס"ה.

47. עיין קונטרס המזוזה סי' רפ"ו ס"ק קפ"א וה"ה לכאורה בדלת fire escape.

48. עיין בספר חובת הדר פרק ו' ס"ק ב' שכותב שכן משמע מחשבת מהרי"ל סי' צ"ד.

49. Indien een deuropening die voor menselijk verkeer wordt gebruikt en een mezoëza vereist, zich bevindt naast een deuropening die voor goederentransport wordt gebruikt, behoeft de laatste deur geen mezoëza. Indien echter de door mensen gebruikte deuropening geen mezoëza behoeft, dan moet de deur voor goederentransport wel een mezoëza hebben.
50. Een deuropening die een mezoëza vereist en later werd dichtgespijkerd is vrijgesteld van een mezoëza.
51. Wanneer een dichtgespijkerde deur opnieuw geopend wordt, moet de mezoëza direct worden aangebracht.

49. רמ"א ביו"ד סי' רפ"ו סעיף י"ח, ועיין שם בש"ך ס"ק כ"ו שאם הפתח הקטן חייב במזוזה הגדול בטל לגבי הקטן אבל אם אין הקטן ראוי למזוזה הוי כחור בעלמא והגדול הוה עיקר הפתח.

50. הערוה"ש בס"י רפ"ו ס"ק ל"ח סובר שלא מהני שום ביטול לבטלה מתורת פתח אלא ביטול הפצימין לגמרי שיתקנה הכותל אבל בסתימה בעלמא אפילו העמיד שם ארגז גדול שאי אפשר לילך דרך פתחו זה מפני הארגז, מ"מ חייבת במזוזה, אמנם בדעת קדושים בס"ק כ"ה, ובמקדש מעט ס"ק מ"ח, איתא שאם טחה בטיט או סגרה ביתידות שפטורה וכן סבר האג"מ ביו"ד סי' קע"ז דביש שם פתח אחר סגי בסתימה לבד לפטור הפתח שנסתם במזוזה ולא בעי פרץ את פצימיו, וכן סוברים רוב האחרונים וכן הכרענו.

51. עיין דעת קדושים סי' רפ"ו ס"ק כ"ו, שמסתפק אודות פתח שסתום בקביעות ועל כמה ימים נפתחת ואין משתהה ל' יום פתוח יל"ע אי שייך בזה ג"כ שיעור ל' יום כשדר בשכירות, ואף אי צ"ל ל' יום פתוח יל"ע אם מצטרפין הימים שבהם הפתח פתוח בהשנה בסגנון קביעות או צ"ל ל' רצופין, אבל בבית שלו נראה שוודאי צריך לקבוע מיד כשפתחו.

HOOFDSTUK 6

HOE MOET DE MEZOEZA WORDEN AANGEBRACHT

1. Voordat de mezoeza wordt aangebracht, moet het perkament van links naar rechts worden opgerold, d.w.z. van het woord Echad naar het woord Sjema.
2. Indien het perkament in tegengestelde richting werd opgerold, is het nog steeds geldig als mezoeza; niettemin moet de mezoeza worden verwijderd, opnieuw worden opgerold en dan opnieuw worden vastgemaakt, echter zonder beracha.
3. Een mezoeza moet zeer eerbiedig behandeld worden. Wanneer de mezoeza is bevestigd aan een deurpost van een kamer waar mensen zich ontkleden of waar zich onreinheid bevindt, moet de mezoeza worden bedekt.

1. במס' מנחות דף ל"א ע"ב איתא א"ר חלבו חזינא לי' לרב הונא דכריך לי' מאחד כלפי שמע וכך נפסק ברמב"ם פ"ה מהלכות מזוזה הל' ר', ובשו"ע סי' רפ"ח סעיף י"ד.

2. עיין מזוזות מלכים ס"ק ס"א והוא מביא ראי' ע"ז מירושלמי סוף מס' מגילה דאיתא התם ר' זעירא בשם שמואל צריך שיהא שמע שלה רואה את הפתח (ומפרש הקרבן עדה דהיינו סוף הגלילה לצד חוץ) ר' ירמי' בשם ר' זעירא כיני מתני' (קושיא) ציר שיש לו שני פתחים נותן על איזה מהן שירצה האיך שמע שלה רואה את הפתח הרי דממתניתן נשמע דאינו מעכב.

3. עיין יו"ד סי' רפ"ו סעיף ה' ועיין במגן אברהם סי' מ' ס"ק ב' שצריך כלי בחוץ כלי ועיין שם ברמב"ם ס"ק ז' שכיסוי השני לא יהי' מיוחד לו (שבכיסוי המיוחד לו אפילו מאה נחשבים כחד) אמנם בחיי אדם איתא אם מתחילה כיון

De mezoëza moet in een kamer waar man en vrouw samen slapen aan de buitenkant van de deur worden bevestigd of worden bedekt. Over het algemeen zijn onze mezoëzot bedekt; in dat geval is nogmaals bedekken niet vereist (zie hoofdstuk 4).

4. Na het oprollen moet de mezoëza in een huisje of koker worden geplaatst.
5. Volgens bepaalde meningen moet men een mezoëza niet in een ijzeren hulsje plaatsen. Alle andere soorten omhulsels zijn toegestaan.
6. De mezoëza moet mooi zijn als blijk van eerbied voor de mitswa.

לכך שיהי' לכיסוי בתוך כיסוי מהני ולכן אם כירכה בנייר ואח"כ הניחה בתיק טוב. אבל כל זה מיירי כשיזדמן לפעמים במקרה איזה דבר מטונף והוא מוכרח להיות נגד המזוזה דהיינו שאי אפשר בענין אחר או דינו לכסות אבל חלילה לעשות בקביעות שם דבר בזיון נגד המזוזה ולסמוך על הכיסוי.

4. עיין י"ד סי' רפ"ו סעיף א' ובלבוש כתב הטעם כדי שלא תפתח גליתו, ובכ"ח כתב הטעם כדי שלא תפסוד מלחלוחית הכותל, אבל מדינא אין השפופרת לעיכובא. הפ"ת בסי' רפ"ט ס"ק ב' מביא שהגר"א החמיר שלא לכרוך המזוזה בנייר או בקלף שלא יהא דבר חוצץ בין המזוזה למזוזת הבית, ורוב אחרונים חולקים ע"ז, ועיין בערוה"ש סי' רפ"ט ס"ק י"ט שמתמי' על הגר"א, ובפרט האיך יקבע במסמרים בהמזוזה עצמה. ובכלל מה שייך חציצה, הא הכל בטל להכותל ומי גריע הנייר שהמזוזה כריך בו או השפופרת של עץ או מתכות מהעצים או האכנים של עצם מזוזת הבית. גם המהר"ם שיק בחלק י"ד סי' רפ"ט חולק על הגר"א, ואם רוצים לצאת גם דעת הגר"א יקח שפופרת הפתוחה למטה ויכרוך.

5. עיין בדעת קדושים סי' רפ"ט ס"ק א' בשם הבעש"ט והוא כמו שכתוב במזבח לא תניף עלי' ברזל שאינו בדין שיונף המקצר על המאריך ובמזוזה ג"כ כתיב למען ירבו ימיכם.

6. עיין שער אמת סי' רפ"ט פרק י"ד ס"ק א' וב' ובבית ארי' שם שמסבירים שכן ראוי מצד הסברא לכבוד מצות יוצרנו, וכמו הלוחות שנתנו בארון של זהב, ועי"ש אריכות דברים על גודל הענין להדר המצוות.

7. De mezoepakoker wordt beschouwd als een voorwerp dat door zijn gebruiksdoel wijding verkregen heeft. Na gebruik moet het worden begraven.
8. Als het perkament van de mezoeza langer is dan het kokertje, is het verboden een gedeelte van het perkament af te knippen.
9. In de koker moet een gaatje aanwezig zijn, zodat de naam **ש-ד**, die zich aan de buitenkant van het perkament bevindt, zichtbaar is. De opening moet met plastic of glas bedekt worden, zodat de naam van Hasjeem niet kan worden uitgewist.
10. De naam van Hasjeem moet niet worden aangebracht op het kokertje zelf.

7. או"ח סי' קנ"ד סעיף ג', ורק שיש לדון על הנייר והפלסטיק שמתחליפין אותן מזמן לזמן ולא קבעו אותן לעולם אם יש להם דין תשמישי קדושה. ובשערי תשובה סי' מ"ב ס"ק ו' משמע שצריך להיות שאזמני' לעולם, ומר"ר הגר"ט גאלדשטיין שליט"א אמר שגם הנייר צריך גניזה.

8. עיין ברמ"א בסי' ר"צ סעי' א', ועיין בשו"ת מהרש"ם מהדו"ג סי' ק"ב שכתב שאם דרך הסופר לחתוך אחר הכתיבה מותר לחתוך, ועיין בספר חובת הדר פרק ט' הערה י"ט שמסתפק היכא שהזמין אצל הסופר מזוזה בגודל מסויים, והסופר עשה עבורו אלא שטעה במדה, שמותר לחתוך.

9. עיין ברמ"א סי' רפ"ח סעיף ט"ו בשם המרדכי ובהגהות מיימנית, וכן הוא בט"ז סי' רפ"ו ס"ק ה' שאין צריך שתהי' מגולה לגמרי אלא אף אם מניחה בזכוכית מקרי נראית, ואדרבא צריך לכסות בזכוכית כדי שלא יבואו במישמוש היד למחיקת השם ח"ו וגם שלא יבואו לנגיעה במזוזה עצמה בידיים ערומות, ואיתא ביד הקטנה שאם לא עשה נקב נגד השם אינו מעכב.

10. קונטרס המזוזה סי' רפ"ו ס"ק קי"א. ועיין בשערי תשובה באו"ח ס"ק י"ג בענין דבר שחוקק עליו אותיות השם אם יש ליזהר במקום טינוף.

11. Het is beter om de mezoeza zelf te bevestigen dan dit door iemand anders te laten doen.
12. Indien men niet in staat is de mezoeza zelf te bevestigen, mag men iemand anders hiervoor aanwijzen.
13. Een nochrie of een kind, jonger dan 13 jaar, kan niet met de opdracht om een mezoeza aan te brengen belast worden.
14. Het is een vrouw toegestaan een mezoeza aan te brengen.

11. דמצוה בו יותר מבשלוחו.

12. עיין דעת קדושים סי' רפ"ט ס"ק ב' וכמקדש מעט שם, ועיין בדעת קדושים שמבאר דיני שליחות בכמה מצוות.

13. עיין בדעת קדושים בסי' רפ"ט ס"ק ב' שמסופק בזה שיש לדון אם קביעת מזוזה בעינן לשמה, ובפרט שאינם בני חיובא, או אולי העיקר הוא שיהי' מזוזה בבית שדר בו, וא"כ מה לי אם קבעה קטן או גוי כמו סוכה שעשאוה נכרי דכשרה, וגם מעקה נעשית ע"י גוי וקטן? המהר"ם שי"ק באו"ח סי' ט"ו כותב דבמזוזה העיקר שיהי' על הפתח וממילא אפילו נעשה ע"י אינו בר חיוב טוב, גם השו"ת מהרש"ג יו"ד סוף סי' נ"ז מכשיר אם קבעה גוי ואין לאסור משום תעשה ולא מן העשוי דגוי אינו בר חיובא, דהא בסוכה יש פסול תעשה ולא מן העשוי ואפ"ה סוכת גוי כשרה, ועיין שד"ח מערכת מ' כלל קל"א שדן באריכות בשאלה זו ומסיק להקל. ועיין בשו"ת באר משה ח"ב סי' ק' שמתיר בדיעבד כשקבע עכו"ם את המזוזה.

14. עיין יו"ד סי' רצא סעיף ג' דגם היא בכלל המצוה, ועיין בשו"ת יביע אומר ח"ג יו"ד סימן י"ח אות ג', ועיין במדרש רבה למגילת רות פ"ה סימן כ"ז אמרה נעמי לרות בתי אין דרכן של בנות ישראל לדור בבית שאין בו מזוזה אמרה לה באשר תליני אלין ע"כ, וא"כ הואיל והאשה חייבת במזוזה רשאית ג"כ לקבעה. ועיין בשו"ת באר משה ח"ב סי' ק"י, שמבאר שלכתחלה יש להחמיר שלא תקבע אשה את המזוזה.

15. Voordat men de mezoeza aan de deurpost bevestigt, moet men verbaal of in gedachten uitdrukking geven aan de intentie om de mitswa van mezoeza te vervullen. Indien deze intentie heeft ontbroken, heeft men de mitswa niettemin vervuld.
16. Men mag niet zonder toestemming een mezoeza in andermans huis bevestigen. Indien een mezoeza echter eenmaal bevestigd is, hoeft men deze niet meer te verwijderen.
17. De mezoeza moet op een goed zichtbare plaats worden aangebracht.
18. De mezoeza moet met spijkers of schroeven worden vastgemaakt opdat zij niet gemakkelijk losraakt en valt.

15. עיין בגדולי הקדש סי' רפ"ט ס"ק ב' שיש לעיין אם הא דמצות צריכות כוונה היא רק כמצוה חיובות כסוכה ולולב וק"ש שא"א ליפטר מהם משא"כ מצות מזוזה שאם לא ידור בבית אינו חייב בה י"ל שאין צריך כוונה לצאת במצוה, והוא מביא פרי מגדים באו"ח במשבצות זהב סי' ד' ס"ק ט"ו שמצוה שיכול ליפטר ממנה א"צ כוונה לצאת, והגדולי הקדש מכאר שאלה זו באריכות והוא מסיים דקביעת מזוזה בעי לשמה, ויש להחמיר לכתחילה כשיטתו.

16. עיין גדולי הקדש סי' רפ"ו ס"ק ג' ובמזוזה מלכים ס"ק ד' דאמרינן דניחא ל"י לאיניש לעשות המצוה בעצמו, אבל אם השליח מזכה לו המזוזה דאז אמרינן זכין לו לאדם שלא בפניו ונעשה עי"ז שליחו אף שלא מדעת.

17. עיין שו"ע יו"ד סי' רפ"ו סעיף ה' ומסביר היד הקטנה שלכל הפחות צריך הקנה להיות ניכר שיש שם מזוזה שאם לא כן אולי לא יצא מצות מזוזה ורק בדיעבד אם ירא מפני גנבים או עכו"ם יכול לכסותה.

18. עיין שו"ע יו"ד סי' רפ"ט סעיף ד' והש"ך שם בס"ק ז' כתב שאם נתן שם לפי שעה אין צריך לקבוע במסמרים, ועיין בדעת קדושים סי' רפ"ט ס"ק ט"ז ובמקדש מעט ס"ק כ"ו שמביאים משו"ת דרכי נועם חלק יו"ד סי' י"ח דלמצוה צריך שתהא קבועה במסמרים, ועיין בספר שערי אמת סי' רפ"ט פרק ט"ז ס"ק ו' שצריך לקבוע היטב למטה ולמעלה.

19. Een mezoeza mag met lijm worden bevestigd. Zij mag echter niet met plakband worden vastgemaakt.
20. De mezoeza moet aan de boven- en onderkant stevig worden vastgemaakt.
21. De mezoeza moet op de deurpost zelf worden bevestigd en mag niet worden vastgemaakt op een plank op de deurpost.
22. In de deurpost mag een gat worden gemaakt om de mezoeza daarin te plaatsen. Het gat mag echter niet dieper zijn dan een handbreedte.
23. Indien meerdere mezoezet met één beracha worden aangebracht, mag men niet spreken totdat alle mezoezet zijn bevestigd.

19. עיין בערוה"ש סי' רפ"ט ס"ק ט"ז שא"צ דוקא מסמרים ורק שיהי' קבוע היטב, ובאמת מדויק כן בנמוקי יוסף שהוא כתב יקבענה בסיד או מסמרים ש"מ שאין צריכים דוקא מסמרים.

20. הדעת קדושים סי' רפ"ט ס"ק ט"ז מאריך בדיני תליית המזוזה, והוא אמר שצריך המזוזה להיות מדובקת היטב מלמעלה ומלמטה, גם השו"ת מהרש"ם ח"ד סי' קל"ח מבאר שצריך להיות קבוע מלמעלה ומלמטה.

21. איתא במס' מנחות לכ: אמר ר' יהודה אמר שמואל תלאה במקל פסולה מ"ט בשעריך בעינן והובא ברמב"ם פ"ה מהלכות מזוזה הל' ח', ועיין במקדש מעט סי' רפ"ט ס"ק כ"ו שמתמה למה השמיט המחבר בשו"ע דין זה, ועיין שם.

22. מס' מנחות לג: וכך נפסק בשו"ע יו"ד סי' רפ"ט סעיף ד'. ועיין במקדש מעט סי' רפ"ט ס"ק כ"ז שמביא מהיד הקטנה דצריך להיות שם שינוי היכר שיש שם מזוזה והמקדש מעט מצדד שם שאולי זה שיש שם חור הוה לי' כבר היכר.

23. עיין שו"ע או"ח סי' תל"ב סעי' א' שלא ידבר בדברים אחרים עד שיגמור כל הבריקת חמץ ועיין במ"ב שם ס"ק ו' ובוזה אין צריך לחזור ולברך כיון

24. De mezoëza moet onder een lichte hoek worden aangebracht; de bovenkant van de mezoëza moet naar binnen gericht zijn en de onderkant van de mezoëza naar buiten.
25. Wanneer het niet mogelijk is de mezoëza schuin aan te brengen, dan mag de mezoëza verticaal worden aangebracht. Het is echter in geen geval toegestaan een mezoëza horizontaal te bevestigen.
26. Indien de bovenkant van een mezoëza is vastgemaakt in een tegenovergestelde richting - d.w.z. naar de buitenkant van de kamer - dan is dit toch aanvaardbaar.
27. Als de mezoëza ondersteboven is vastgemaakt, is de mezoëza ongeldig.

שכבר התחיל המצוה שבדברים שהם צורך הבדיקה גם לכתחלה יוכל לדבר שזה אין נחשב הפסק כלל, ולכאורה ה"ה כאן.

24. במסכת מנחות דף פ"ג ע"א איתא אמר ר' יהודה אמר רב עשה כמיין נגר פסולה ופירש"י שתחבה כבריח שנכנס בחור, אלא צריכה להיות זקופה וכך נפסק בשו"ע יו"ד סי' רפ"ט סעיף ו', והרבינו תם ס"ל להיפך דבזקיפה פסול והיינו כנגר (ומובא בט"ז בס"ק ו' שאמר המרדכי בשם ר"ת שאמר כשאבנה ארון אם אזכה ארחיבהו לפי העמדת ספר תורה מיושב כס"ת שה"י מונח בארון חו היא סדר קריאתו) ולכן מביא הרמ"א שהמדקדקים שרוצים לצאת ידי שניהם מניחים אותו בשפוע ובאלכסון.

25. הפ"ת ביו"ד סי' רפ"ט ס"ק ט' מביא מהיד הקטנה פרק ג' מהלכות מזוזה אות ט"ז כי אף הרמ"א אינו חולק על המחבר (שפוסק כשיטת רש"י) אלא בענין שיוכל לצאת ידי שניהם, אבל אם זה א"א יניחנה זקופה, וכך מביא המקדש מעט בס"י רפ"ט ס"ק ל'.

26. עיין מזוזה ביתך סי' רפ"ט ס"ק כ"ג והוא מביא שם רא"י מהירושלמי סוף מס' מגילה דאיתא התם מציר שיש עלי' ב' דלתות כשרים ושם א"א שיהי' שבשניהם ראשה כלפי פנים.

27. מקדש מעט סי' רפ"ט ס"ק ל' וכן איתא בדעת קדושים באו"ח סי' ל"ב סעיף כ"ג.

28. Indien de mezoëza op een losse deurpost was aangebracht en de deurpost later werd vastgemaakt, moet de mezoëza verwijderd worden en opnieuw correct worden aangebracht.
29. Een mezoëza mag worden vastgemaakt op een plankje dat beschouwd kan worden als een deel van de mezoëza. Daarna moet het plankje worden vastgespijkerd aan de deurpost.
30. Indien een mezoëza is aangebracht voordat er een plafond in de kamer was of voordat de bovendorpel of dwarslat boven de deur is aangebracht, is de mezoëza ongeldig.
31. Indien een mezoëza is aangebracht voordat de deur in de deuropening hing, moet de mezoëza worden verwijderd en opnieuw worden vastgemaakt zonder beracha, nadat de deur is geïnstalleerd (zie voetnoot).

28. מימרא דר' אחא בר' דרבא במס' מנחות דף ל"ג ע"ב דילפינן מציצית דכתיב בה תעשה ולא מן העשוי, אולם הקריית ספר להמבי"ט בפ"ב מהלכות מזוזה כתב דהפסול של תעשה ולא מן העשוי במזוזה אינו אלא מדרבנן, דאין כאן גזירה שוה ולא הקיש גמור.

29. עיין בפ"ת יו"ד סי' רפ"ט ס"ק ז' בשם יד הקטנה פ"ג מהלכות מזוזה אות כ"ג שכתב שבמקום שא"א לקבוע המזוזה על מזוזה ממש כגון שמזוזת הבית של אבני שיש וכדומה וצריכין לעשות תחבולה לקבוע שם נסר של עץ כמין טבלא מרובעת למען יהי אפשר לקבוע על זאת הטבלא המזוזה בענין זה אם קבע המזוזה מקודם בהטבלא ואח"כ קבע הטבלא עם המזוזה על מזוזת האבן דאין בזה משום תעשה ולא מן העשוי.

30. דעת קדושים סי' רפ"ט ס"ק י"ז, ועיין שם שמסחפק שאם יש פתח שממנה כניסה מבחוץ ואח"כ בנה לפניו חדר, שהחדר החדש נתחייב עתה מחדש במזוזה עד שלא יהי החיוב בשעת קביעת מזוזה אם שייך תעשה ולא מן העשוי מצד החדר החדש.

31. עיין ש"ך יו"ד סי' רפ"ו ס"ק כ"ה ולענין ברכה כתב שם הש"ך שיקבענה בלא ברכה או יברך על אחרת ויהא דעתו גם על זו ובזה יוצא ידו כולם.

32. Indien een mezoeza was aangebracht aan een kamer met een vloeroppervlakte van minder dan vier bij vier el en de kamer later uitgebreid is tot een oppervlakte van minimaal vier bij vier el, moet de mezoeza worden verwijderd en opnieuw worden aangebracht.
33. Indien een mezoeza op juiste wijze op een deurpost was aangebracht maar de deurpost later verwijderd werd en er opnieuw werd ingezet, moet de mezoeza opnieuw worden aangebracht.
34. Indien een mezoeza is aangebracht op de deurpost van een kamer waarvan later de overige drie muren werden verwijderd en herbouwt, moet de mezoeza worden verwijderd en opnieuw worden aangeslagen met beracha.

32. עיין דעת קדושים סי' רפ"ו ס"ק כ"א, המבאר שבמרתף שבו ד"א על ד"א ע"י הצטרפות מהאורך לרוחב, קובעין בו מזוזה בלי ברכה, אם אח"כ נתרחב ונעשה ד"א על ד"א רבוע, צריך ליטול המזוזה ולחזור לקובעה דהו"ל ספק תולמ"ה, אמנם אם לא הי' בכלל מתחלה כדי לרבע ד"א על ד"א אז פשוט שצריכים ליטלנה ולברך.

34. עיין ישועות מלכו פ"ו מהל' תפילין ומזוזה ה"א ד"ה והיכי.

HOOFDSTUK 7

WAAR DE MEZOEZA BEVESTIGD MOET WORDEN

1. De mezoeza moet worden bevestigd aan de rechterdeurpost. De rechterdeurpost is aan de rechterkant van degene, die de kamer binnenkomt.
2. Indien de mezoeza aan de linkerdeurpost is bevestigd, is dit ongeldig. De mezoeza moet verwijderd worden en aan de rechterdeurpost worden vastgemaakt. Hierbij moet een beracha worden uitgesproken.
3. Ook een linkshandige eigenaar moet de mezoeza aan de rechterdeurpost van zijn huis bevestigen.

1. הכי איתא במס' מנחות ל"ד ע"א אמר רבה ביתך דרך ביתך דכי עקר איניש כרעי דימינא עקר, וכך נפסק ביר"ד סי' רפ"ט סעיף ב'.

2. עיין שו"ע יו"ד סי' רפ"ט סעיף ב' ומבאר המקדש מעט בסי' רפ"ט ס"ק י"ג שפסול מדאורייתא ולענין אם צריך לחזור ולברך עיין בקש"ע סי' י"א ס"ק ג' הפוסק שיחזור ויברך והחיי אדם בכלל ט"ו ס"ק י"ז אמר שא"צ לחזור ולברך ורוב הפוסקים סוברים כהקש"ע. וכן הורה מו"ר הגר"ט גאלדשטיין שליט"א.

3. עיין ברמ"א שם, ועיין בש"ך שם ס"ק ח' שמבאר שלא דמי לתפילין דאיטר מניח בימין של כל אדם, דשאני מזוזה דהוי לשמור כל בני הבית משא"כ בתפילין דהוה לדידי' לחודי' וכ"כ הב"י בשם המרדכי, ואפילו אם אחד לבדו דר בבית והוא איטר או שכל בני הבית אטרים דלא דמי לתפילין שהם מצות שבגופו לכן אזלינן בתר ימין דידי' משא"כ מזוזה דאינה אלא חובת הבית אזלינן בתר ימין כל אדם. אולם עיין שם בהגהות רע"א שמשמע ממנו שאם כל בני הבית הם איטרים יניח בשמאל, ויל"ע.

4. Wanneer een mezoëza oorspronkelijk op de rechterdeurpost bevestigd was terwijl daarna de richting van binnengaan veranderd werd zodat de rechterdeurpost nu de linkerdeurpost vormt, moet de mezoëza verwijderd worden en aan de nieuwe rechterdeurpost bevestigd worden.
5. Bij een deuropening tussen twee kamers is het bepalen van de juiste plaats voor de mezoëza niet altijd even eenvoudig. Hier volgen verschillende criteria die de plaats van de mezoëza bepalen in volgorde van belangrijkheid:
  - A. Indien een aantal kamers achtereenvolgens toegang tot elkaar geven wordt de mezoëza bevestigd aan de deurpost aan de rechterkant van degene die de kamer binnenkomt.
  - B. Indien er een deuropening is tussen twee kamers, die beide een buitendeur hebben, wordt de mezoëza bevestigd aan de rechterdeurpost gerekend vanuit die buitendeur, die het meest gebruikt wordt.

4. עיין בשו"ת לבושי מרדכי חלק א' סי' קצ"ה, ועיין בשו"ת מהרש"ם חלק ד' סי' קי"א שאם בחורף סגר דלת החיצונה בשביל הקור והולך דרך פתח שמצד השני ויש כמה פתחים בחדרים שבינתיים שעי"ז נשתנה ימין הכניסה שלהם אעפ"כ אין צריך לשנות המזווה דלא נתבטל על ידי זה הכניסה שמצד חוץ בסגירת הדלת על איזה זמן שעומד להפתח כמקודם אבל אם טח בטיט סביב הדלת או קבעה במסמרים אפשר דצריך לשנות המזווה ואפשר דתלוי בפריצת פצימין ומו"ר הגר"ט גאלדשטיין אומר שבכה"ג צריכים לחזור ולמברך.

5א. כן כותב הט"ז בסי' רפ"ט ס"ק ד' בשם המהרי"ל, ועיין בגדולי הקדש סי' רפ"ט ס"ק ח'.

5ב. עיין בשו"ת מהרי"ל סי' צ"ד, ובכ"י יו"ד סי' רפ"ט סעיף ב', ובט"ז שם ס"ק ד' ועיין במקדש מעט סי' רפ"ט ס"ק כ' המבאר כשחדר א' פתוח לרה"ר ממש וחדר א' פתוח למבוי שפתוח לרה"ר נחשב ימין בכניסה מבית הפתוח לרה"ר ממש, דדרך רוב הנכנסים לקצר דרכם ונכנסים דרך הפתח שמרה"ר.

- C. Wanneer beide ruimten aan beide kanten van de deuropening naar openbaar terrein (straat) leiden, wordt de mezoeza bevestigd aan de rechterdeurpost wanneer men de ruimte binnengaat die het meest gebruikt wordt.
- D. Wanneer voornoemde regels niet van toepassing zijn, wordt de mezoeza geplaatst aan die kant van de deur waar de scharnieren zijn bevestigd; dit is gewoonlijk de rechterkant van de kamer bij binnenkomst door de deuropening.
6. Indien bovenstaande beslissingscriteria geen uitsluitel bieden, mag men de mezoeza bevestigen aan de zijde die men zelf verkiest.

52. עיין בש"ך יו"ד סי' רפ"ט ס"ק ו' שמבאר שפתח שנכנסים בו מן הבית לבית החורף שלנו, נ"ל שעושין המזוזה בימין הכניסה שנכנסין מן הבית לבית החורף דעיקר חשמיש שלנו הוא בבתי החורף שלנו. וכן נפסק בערוה"ש ס"ק ז' ובקצש"ע סי' י"א ס"ק ד', ועיין במזוזה מלכים ס"ק מ"ח, ועיין בשו"ת מנחת יצחק חלק ג' סי' מ"ז.

54. שו"ע יו"ד סי' רפ"ט סעיף ג', ועיין במזוזה מלכים ס"ק מ"ג שהביא מס' ראשון לציון בהל' מזוזה שבזמנינו היכר ציר לא מהני דאדרבא רגילין לעשות היכר ציר מבחוץ ואולם סתימת כל האחרונים דלא כותי'. ועיין בדעת קדושים סי' רפ"ט ס"ק ט"ו שהיכא שהמזוזה נקבעה שלא כפי היכר ציר ואח"כ שינה הציר לפי הכשר קביעותה כשרה ואין בזה משום תעשה ולא מן העשוי שאגלאי שהחדר שנותן עכשיו הציר הוא העיקר וכן הי' מקודם אלא הציר הי' ניתן שלא כראוי ולא הי' מחוסר מעשה גדול בגוף הבית, אולם המקדש מעט שם בס"ק כ"ה מסתפק בזה והוא נשאר בצ"ע.

6. עיין במקדש מעט סי' רפ"ט ס"ק י"ג וכן איתא בשו"ת מנחת אלעזר ח"ב סי' מ' ובשו"ת שואל ומשיב מהדורא ג' ח"ב ס' קס"ו. וכן בשו"ת מנחת יצחק ח"א סי' ט"ו. אמנם עיין במקדש מעט שמסתפק שאולי צריך להניח כאן ב' מזוזות ואין כאן משום בל תוסיף הואיל שאינו קובע אלא מספק, וכן בשו"ת מהר"י שטייף סי' קס"ו איתא שיקבע ב' מזוזות ויכוון שרק באותה המזוזה שהיא המזוזה הצריך לפתח זה לפטור הפתח ובה הוא רוצה לקיים המצוה ובאידך לא הוי לשם מצוה ובכה"ג אין בל תוסיף, אולם לכאורה יש לעיין

7. Wanneer de twee kamers aan beide kanten van de deuropening erg vaak gebruikt worden door de bewoners van het huis, wordt de mezoëza bevestigd aan de rechterdeurpost van de kamer die de huisseigenaar het meest gebruikt.
8. Indien de deuropening zich bevindt tussen een kamer die een mezoëza moet hebben en een andere kamer die geen mezoëza nodig heeft, mag de mezoëza bevestigd worden op iedere willekeurige deurpost. Een beracha wordt hier echter niet bij uitgesproken.
9. Indien het huis zich bevindt tussen een openbaar terrein en een binnenplaats of tuin die naar een ander openbaar terrein leidt, wordt de mezoëza bevestigd op de rechterdeurpost aan beide kanten van het huis, gerekend vanaf openbaar terrein.

שהפ"ת בסי' רצ"א ס"ק ב' מביא בשם החמודי דניאל שאם קובע ב' מזוזות זה סמוך לזה יש בזה משום בל תוסיף. ועיין בשער הציון סי' רפ"ט ס"ק מ"ה ששמע מחזו"א זצ"ל שאין לקבוע ב' מזוזות מספק. אמנם עיין בשו"ת אג"מ חלק יו"ד סי' קע"ו שמבאר באריכות נידון זה והוא מכריע שפטור לגמרי ממזוזה.

7. הדעת קדושים סי' רפ"ט ס"ק י"א פוסק שאולינן בתר בעה"ב ולא אולינן בתר תשמיש אשתו ובניו שאשתו טפילה לו ובניו הסמוכים על שלחנו הם רק כשכיר ומכ"ש דלא אולינן בתר הליכה דאורחים. אמנם המקדש מעט בס"ק י"ז מפקפק ואומר דאשתו כגופו ואולינן בתר תשמישה כמו בתר תשמיש בעלה ואם תשמישה מרובה מתשמיש בעלה יקבע המזוזה בימין הכניסה של האשה. ומו"ר הגר"ט גאלדשטיין שליט"א פסק שהואיל וזה ספק דאורייתא יסכימו הבעל ואשתו לעשות תמיד בדרך אחד רוב השימוש.

8. החזו"א יו"ד סי' קס"ח סובר שיניחנה בצד ימין למקום החיוב, ומו"ר הג"ר גאלדשטיין שליט"א אמר לנו שהגאון ר' משה פיינשטיין זצ"ל הניחו בביתו לצד שמאל דהיינו לימין של המקום פטור, ולכן הורה לנו להלכה שיכולים להניח המזוזה באיזה צד שירצה.

9. עיין ש"ך ס"ק ו' שהבאנו לעיל ס"ק ח' דמבית לבית החורף לא אולינן בתר היכר ציר אלא בתר תשמיש הקבועה ופשיטא דבית תשמישו קבוע טפי מחצר.

10. Indien de binnenplaats of tuin echter niet overgaat in een openbaar terrein of indien deze wel een opening heeft naar een openbaar terrein maar die opening wordt niet frequent gebruikt, mag men de mezoëza bevestigen aan iedere willekeurige deurpost. Een beracha wordt hierbij echter niet uitgesproken omdat een omheinde binnenplaats of tuin - die gewoonlijk niet gebruikt wordt - geen mezoëza behoeft.
11. Indien een binnenplaats of tuin minder dan vier bij vier el groot is, moet de mezoëza bevestigd worden op de deurpost die men verkiest, met beracha.
12. Wanneer de binnenplaats of tuin echter langer is dan vier el en minder dan vier el breed, moet de mezoëza worden bevestigd zonder beracha indien de oppervlakte minimaal zestien vierkante el is.
13. Bij een deuropening tussen een kamer en een veranda zijn dezelfde regels van toepassing als die bij een deuropening tussen een huis en een binnenplaats of tuin.

10. המהרי"ל והט"ז בס"ק ד' סוברים שבאופנים כאלו שקובעים בימין לחצר שיש להחצר דין פנימי וכך סובר האג"מ בחלק יו"ד סי' קפ"א עיי"ש אריכות דברים בנידון זה, אבל הבית מאיר חולק עליהם. אמנם הגדולי הקדש ס"ק ח' מבאר שאין הבית מאיר יכול לדחות דברי המהרי"ל והט"ז, אולם עיין בחזו"א ביו"ד סי' קס"ח שמכריע כהבית מאיר.

11. עיין בקונטרס המזוזה סי' רפ"ט ס"ק ל' המבאר שאם אין להחצר ד' אמות על ד"א וודאי דפטור ממזוזה מצד עצמו דאינו ראוי לשימוש חצר ויש לו לקבוע בימין לבית.

12. עיין בקונטרס המזוזה שם והוא ע"פ החזו"ן איש.

13. עין מזוזה ביתך סי' רפ"ט ס"ק ט"ז.

14. Als drie kamers op een rij door deuropeningen met elkaar verbonden zijn en de twee buitenste kamers uitkomen op openbaar terrein, terwijl de middelste kamer een mezoëza nodig heeft, moet men de voorgaande regels volgen. Wanneer de middelste kamer vrijgesteld is van een mezoëza, wordt de mezoëza op de rechterdeurpost van elke buitenste kamer bevestigd, gerekend vanuit de middelste kamer.
15. De mezoëza moet worden bevestigd op het bovenste derde deel van de deurpost.
16. De hoogte van de deurpost wordt slechts gemeten in de open ruimte van de opening van de deur. Indien een deel van de deuropening gevuld wordt door een raam, wordt dit deel niet beschouwd als deel van de deuropening.
17. Als de deuropening erg hoog is, moet de mezoëza ter hoogte van de gemiddelde schouderhoogte bevestigd worden ook al is dit lager dan het bovenste één-derde deel van de deuropening.

14. עיין בתשובת המהרי"ל בתשובה סי' צ"ד שהשואל שם עשה לו חדר קטן בין בית החורף לחדר גדול ופסק המהרי"ל לקובעה בימין הנכנס לבית החורף מחדר הגדול וכן מביא הט"ז בסי' רפ"ט ס"ק ד' וכן מביא היד הקטנה על הרמב"ם, ועיין בשו"ת מנחת יצחק ח"א סימן פ"ט ס"ק ד'.

15. מנחות לג: ועיין רש"י ד"ה בתחילת שלישי שמסביר שימדוד מלמטה שני שלישי הפתח וכשיכנס לתחלת שלישי העליון יתן המזוזה, וכך נפסק בשו"ע יו"ד סי' רפ"ט סעיף ב' ועיי"ש בנקודת הכסף וכן ינהג לכתחלה, ועיין במזוזת מלכים ס"ק נ"ב שכל המזוזה יהי בשלישי העליון ולמעלה ואל יכניס כלל ממנו למטה משלישי העליון.

16. עיין בביאור הלכה להגר"ח קניבסקי שליט"א בסי' רפ"ט ד"ה בתחלת שלישי העליון שמסביר שאם יש חלון ע"ג הפתח כמו שמצוי בהרכה בתים אין החלון נחשב בכלל הפתח שאין זה מקום כניסה, והוא מוסיף ששמע כן מהחזו"א זצ"ל.

17. עיין ט"ז סי' רפ"ט ס"ק ג' וש"ך ס"ק ד' אמנם בשו"ת דברי מלכיא-ל ח"ג סי' ע"ט מבואר שבכל ענין יניחנה בתחילת שלישי העליון ועיין בשו"ת

18. Als men bij een niet te hoge deurpost een mezoeza op schouderhoogte heeft bevestigd en de mezoeza daarna opnieuw bevestigd aan het bovenste één-derde deel van de deurpost, wordt de beracha niet herhaald.
19. Het is toegestaan de mezoeza aan het bovenste één-derde deel van de deurpost te bevestigen, vooropgesteld dat de mezoeza tenminste een handbreedte lager dan de bovendorpel bevestigd wordt.
20. Een mezoeza, die was bevestigd aan de bovenste handbreedte van de deurpost moet worden verwijderd en opnieuw op de juiste hoogte worden aangebracht. Een beracha mag hierbij niet uitgesproken worden.
21. Een mezoeza die onder het bovenste één-derde deel van de deurpost bevestigd werd en tevens lager dan de gemiddelde schouderhoogte moet verwijderd worden en opnieuw worden bevestigd op de juiste plaats. Een beracha wordt niet uitgesproken.

יביע אומר חלק ב' חלק יו"ד סי' כ"א שמכריע שצריך להניחה בתחלת שליש העליון. ועיין במקדש מעט סי' רפ"ט ס"ק י"א שמפקפק בדין זה ואמר שיתן שם עוד משקוף נמוך ותהי' המזוזה בתחילת שליש העליון ובשר"ת מהרש"ם ח"ג סי' רי"ט כתב שכל שהמזוזה תוך עשרים אמה יקבענה בתחילת שליש העליון.

18. מזוזה מלכים ס"ק נ"ו

19. עיין בשו"ע יו"ד סי' רפ"ט סעיף ב' ועיי"ש בט"ז בשם הבית יוסף שבדיעבד כשירה אף דלא הרחיקה מהמשקוף טפח דכתוב וקשרתם (תפילין) וכתבתם (מזוזה) מה קשירה בגובה אף כתיבה בגובה ומה קשירה אינה בגובה ממש למעלה אף כתיבה צריך להרחיק טפח מהמשקוף.

20. קיצור שו"ע סי' י"א ס"ק ה', דמדינא כשירה ורק לצאת שיטת הרמב"ם הפוסל בכל אופן בטפח הסמוך למשקוף, צריכים להסירה ולהניחה.

21. עיין בט"ז סי' רפ"ט ס"ק ג' ובש"ך שם ס"ק ד'.

22. Zelfs een mezoeza die slechts gedeeltelijk onder het bovenste één-derde deel van de deurpost bevestigd was, moet verwijderd worden.
23. Als een deurpost (die wel tenminste tien tefach hoog is) niet tot de bovendorpel reikt (zelfs als de muur dat wel doet) moet de mezoeza aan de deurpost bevestigd worden.
24. De mezoeza moet in de deuropening zelf bevestigd worden, onder de bovendorpel.
25. De mezoeza moet op de buitenste handbreedte van de deurpost bevestigd worden.
26. De mezoeza moet op de buitenste handbreedte van alle deurposten bevestigd worden, ook binnenshuis (zie tekening achterin).

22. במזוזת מלכים ס"ק ג"ה איתא שאף אם רק מיעוט מהמזוזה למטה משליש העליון יסירנה ויחזור ויקבענה אמנם לענין ברכה אם הניחה בתחילה למעלה מחציה אע"פ שמחוייב להסירה ולחזור ולקובעה בתחילת שליש העליון מכריע המזוזת מלכים בס"ק ג"ו שאין לברך ורק אם היתה למטה מחצי, הקיצור שו"ע בסי' י"א ס"ק ב' מסיק שיברך והמזוזת מלכים שם מביא דיעות שלא לברך ולכאורה ספק ברכות להקל. ועיין בשו"ת יביע אומר ח"ב חלק יו"ד סי' כ"א.

23. ספר חובת הדר פרק ח' חלק א' ס"ק ב' וההסבר הוא שלעולם מוטב לקבוע על המזוזה עצמה.

24. שו"ע יו"ד סי' רפ"ט סעיף ב', ומבאר היד הקטנה בהלכות מזוזה פרק ג' ס"ק י"א דכל שאין שם משקוף רוחב כעובי המזוזות אינו בכלל חלל הפתח ולפי זה גם כשמזוזת ימין רחבה ממזוזת שמאל גם כן לא מקרי חלל הפתח כי אם במקום שיש מזוזה כנגדה.

25. מימרא דרבא במנחות (לג:) ויש ב' טעמים: א' - כדי שיפגע במזוזה מידו ב' - כדי שיהא כל הבית בכלל השמירה וכן נפסק ביו"ד סי' רפ"ה סעיף ב' ורפ"ט סעיף ב'.

26. עיין בשו"ת מנחת אלעזר ח"א סי' ל"ו אות ג' שמביא שרב וצדיק אחד הורה ברבים שבשאר פתחים זולת השער מבחוץ א"צ להיות המזוזה בטפח

27. Als de mezoëza niet aan de buitenste handbreedte van de deurpost bevestigd is, is de bevestiging nog steeds geldig vooropgesteld dat zij binnen de eerste drie handbreedten (van buitenaf gerekend) bevestigd is.
28. Echter, het is beter om de mezoëza te verwijderen en opnieuw te bevestigen op de buitenste handbreedte van de deurpost.
29. Als de deurpost een uitstekend segment bevat, moet de mezoëza op dit uitstekende deel bevestigd worden, ook al bevindt zich dit uitstekende deel niet binnen de buitenste handbreedte van de deurpost. Sommige autoriteiten zeggen echter dat de mezoëza niet op dit uitstekende deel bevestigd hoeft te worden (zie tekening achterin).
30. De mezoëza moet schuin bevestigd worden met de onderkant gericht naar de plaats van waaruit men de kamer binnenkomt.

הסמוך לחוץ ואדרבא הרעיש על המחמירים לתת כל המזוזות בטפח הסמוך לחוץ אמנם הוא חילק ע"ז ומצריך שבכל הפתחים תהיי' המזוזה בטפח הסמוך לחוץ והוא מעיד ששמע כן מהגאון הקדוש מהריח"ש משיניעוא וצוק"ל ועיין עוד בשו"ת מנחת אלעזר ח"ב סי' ר" וז'.

27. רמ"א סי' רפ"ט סעיף ב', אמנם עיין בדעת קדושים סי' רפ"ה ס"ק א' שמחמיר בכל אופן. אמנם המקדש מעט שם ס"ק ה' מפקפק על דבריו. ומר"ד הגר"ט גאלדשטיין אמר עד ג' טפחים.

28. עיין מזוזות מלכים ס"ק ט', אבל לא יברך, כיון שכשרה היתה עד עתה.

29. עיין ספר חובת הדר פרק ח' ח"ג הערה ג' שמסביר דכיון שמזוזות העץ מקטינים את חלל הפתח נתבטל שם חלל הפתח ממזוזות הבנין שהרי ההפרש הזה שבין מזוזות הבנין הוי כמחוץ לחלל הפתח שאינו מקום מזוזה לכתחלה אפילו חוץ טפח סמוך לחלל הפתח.

30. עיין בדעת קדושים סי' רפ"ה ס"ק א' שמביא שצריך להיות ברור שכל המזוזה היא בתוך טפח הסמוך לחוץ ועיי"ש במקדש מעט ס"ק ו', ועיין בשו"ת

31. Een mezoëza achter de deur bevestigen kan worden toegestaan, indien zij op de deurpost en onder de bovendorpel wordt vastgemaakt.
32. Als een mezoëza niet op de deurpost kan worden vastgemaakt, moet men een gat van minder dan één handbreedte diep in de deurpost boren en de mezoëza daarin plaatsen.
33. Indien er geen gat gemaakt kan worden in de deurpost mag men de mezoëza naast de deuropening binnen een handbreedte vanaf de deuropening bevestigen.
34. Een mezoëza die aan de muur bevestigd moet worden, moet op de buitenkant van de muur waar men binnekomt worden aangeslagen en beter niet aan de binnenkant van de muur (zie tekening achterin).

מנחת אלעזר ח"ב סי' ו' שבמזוזה קטנה שאין אלכסונה ממלא כל הטפח נכון לקרבה לחוץ בתחילת הטפח כל מה שאפשר.

31. רמ"א יו"ד סי' רפ"ט סעיף ב' שאם שינה אינו מעכב כל זמן שהניחה במזוזה עצמה, ומסביר היד הקטנה שכ"ז נאמר רק אם זה תחת המשקוף.

32. בשו"ע יו"ד סי' רפ"ט סעיף ד' וצריך ליזהר שיהי' פחות מטפח כדי שתהא המזוזה קבועה על מזוזת הפתח שאם העמיק טפח נקרא חומה ולא מזוזה.

33. ביו"ד סי' רפ"ט ס"ק ג' איתא שאפילו הניחה אחורי הדלת כשרה בדיעבד וכן נראה דעת הרמב"ם אבל דעת הגמוקי יוסף דפסולה וכן פסק הבית יוסף. ומביא הש"ך בשם הספר מעדני מלך דהנהו בתים הפתוחים לרחוב העכו"ם ומניחים מפני כן המזוזות אחורי הדלת דיש להם על מה שיסמוכו, אמנם לענין ברכה הואיל וספק ברכות להקל, א"צ לחזור ולברך.

34. דהנה מתקיים מעלת טפח הסמוך לחוץ, ובכלל שמכפנים הוי טפי אחורי הדלת מבחוץ.

35. Een mezoëza mag niet op meer dan één handbreedte vanaf de deurpost worden vastgemaakt.
36. Wanneer er twee deuren in een deuropening zijn en de rechterdeur gewoonlijk niet gebruikt wordt, verdient het de voorkeur om de mezoëza niet aan te brengen op de rechter deurpost maar op de breedte van de rechterdeur.
37. Als er meerdere deurposten in één portaal op minder dan zes handbreedten afstand van elkaar af staan, moet de mezoëza op de buitenste deurpost bevestigd worden.
Als de deurposten méér dan zes handbreedten van elkaar af staan, moet elke deurpost een mezoëza hebben.
38. Bij een kamer met een schuifdeur wordt de mezoëza aan de rechterdeurpost bevestigd, indien er zich verder geen uitstekend deel aan de rechterdeurpost bevindt (zie tekening achterin).

35. עיין חובת הדר פרק ח' ח"ג הערה ו' דדמי להעמיק לה טפח שפטול כמו שכארנו לעיל הערה ל"ב.

36. בדעת קדושים סי' רפ"ה ס"ק א' מבואר דחלל הפתח אינו אלא חלל הפתח ממש ואם יש חלק מהדלת שאינו נפתח אינו נחשב בכלל הפתח.

37. עיין חובת הדר פרק ח' חלק ג' הערה ג'.

38. עיין חובת הדור פרק ח' הלכה ג' הערה ח' המבאר שכאותם פתחים שיש בהם דלתות מתקפלות שכאשר הן נפתחות מתקפלות לצדדים, ולפעמים גם כאשר הן פתוחות ומתקפלות עד כמה שאפשר עדיין נשאר טפח רחוק מהמזוזה עד מקום הפתוח, וכבר בארנו שאין לקבוע המזוזה במזוזה הפתוח שהיא רחוקה מחלל הפתח, וגם לקבוע המזוזה בדלת עצמה אין נראה נכון, שאע"פ שאפשר לדון את הדלת עצמה כשהיא מקופלת כמזוזה הפתוח, מ"מ שם דלת עלי', ולכן מהנכון בפתחים כגון אלה, כשא"א לסדרם שיפתחו באופן שלא ישאר טפח מן המזוזה עד חלל הפתוח, שיקבעו נסר בכל גובה הפתח או לכה"פ בגובה עשרה בקצה הפתיחה ולקבוע שם המזוזה.

39. Bij een kamer met een vouwwand geldt het voorgaande eveneens.
40. Indien een schuifdeur of vouwwand niet geheel ingeschoven of opgevouwen wordt maar één handbreedte of meer vanaf de rechterdeurpost blijft uitsteken, moet een schot van tenminste tien handbreedten hoog bevestigd worden aan de deurpost.
Het schot moet zo breed zijn, dat er tussen het uitstekende deel van de schuifdeur of vouwwand en de rand van het schot hooguit één handbreedte overblijft.
Zo creëert men een deurpost die aansluit bij de rand van de schuifdeur.
41. Als er een niet-verplaatsbare kast of iets dergelijks aan de rechterkant in de deuropening staat, moet de mezoeza aan de zijkant van de kast bevestigd worden indien de kast minstens tien handbreedten hoog is. Als de kast lager is dan tien handbreedten, moet de mezoeza bevestigd worden aan de rechterdeurpost (zie tekening achterin).

39. עיין ס"ק הנ"ל.

40. עיין ס"ק ל"ח.

41. עיין בסידור מנחת ירושלים בכללי ה' מזוזה.

HOOFDSTUK 8

WIE MOET DE MEZOEZA BEVESTIGEN

1. Iedere joodse man of vrouw moet een mezoeza aan zijn of haar deurpost bevestigen.
2. Wanneer een volwassene een woning deelt met een kind jonger dan dertien jaar, is het beter dat de volwassene de mezoeza bevestigt.
3. Een kind dat mezoezot aan zijn eigen huis heeft aangeslagen, is niet verplicht deze te verwijderen om ze opnieuw te bevestigen als hij dertien jaar oud wordt.

1. עיין במשנה בברכות (כ:) ושואל הגמ' פשיטא ומשני מהו דתימא הואיל ואתקש לתלמוד תורה קמ"ל ומסביר שם רש"י בד"ה "נקיש מזוזה" דנשים חייבות דכתיב למען ירבו ימיכם גברי בעי חיי נשי לא בעו חיי בחמי, וכן מביא השו"ע בסי רצ"א סעיף ג' ובש"ך שם ס"ק ד' - דהוי ל"י מצות עשה שאין זמן גרמא.

2. עיין דעת קדושים סי' רפ"ט ס"ק ב' ובמקדש מעט שם ס"ק ב' ובערוך השלחן סי' רפ"ו ס"ק ג'.

3. עיין נחלת צבי בשו"ע יו"ד סי' רצ"א סעיף ג' וסברתו הוא שכל זמן שהי' כאן חיוב אפילו מדרבנן לא צריכים לקבוע מחדש כשבא חיוב דאורייתא שעכ"פ הי' כאן חיוב, ומור"ד הגר"ט גאלדשטיין שליט"א אמר שבפרט שיש הרבה מחירים בכל אופן לקטן לקבוע מזוזה בוודאי באופן זה אין צריכים לקבוע מחדש.

4. Het is de plicht van de huurder en niet van de eigenaar om mezoezetot aan te slaan in een huurwoning.
5. Als een huis gehuurd werd in de veronderstelling dat er mezoezetot aanwezig zouden zijn terwijl dit niet het geval is, is het verhuurcontract nog steeds geldig.
6. De verplichting om mezoezetot te bevestigen geldt ook als de woning gehuurd wordt van een nochrie.

4. עיין מס' ב"מ (קא:) דמזוזה חובת הדר היא, וכך נפסק בשו"ע י"ד סי' רצ"א סעיף ב' וברמ"א שם. ועיין במנחות (מה.) תוס' ד"ה "טלית שאולה" ב' לשונות אם יש חיוב מדאורייתא על שוכר לקבוע מזוזה, לפירוש הראשון חיובו מדאורייתא, ולפירוש השני הוא דרבנן ומה שאמר הגמרא דחובת הדר היא זה בא לפטור שאע"ג שבית זה שלו מכיון שאינו דר בה פטור, אבל מן התורה גם השוכר פטור.

5. עיין בבית יוסף סי' רצ"א כשם הרב מנוח וההסבר הוא משום דאמרינן בפסחים דף ד': נחא ל' לאיניש למעבד מצוה בין בגופי' בין בממוני', וממילא אפילו הי' יודע שאין בו מזוזה נמי הי' שוכרו ומה שאומר עכשיו שאינו רוצה והוה מקח טעות — הוא רק משום שמצא אחרת טוב ממנה, ועיין במ"ב כסי' ס"ק ט"ו שגם אינו יכול לתבוע מעות שהוציא על המזוזה ואם שכרו בחזקת שאין בה מזוזה לפי שרוצה לקיים המצוה ונמצא שיש שם עיין ברכי יוסף סי' רצא ס"ק ב'.

6. עיין ביו"ד סי' רפ"ו סעיף כ"ג ובש"ך שם ס"ק כ"ט וקמ"ל דלא אמרינן כיון שהבית של עכו"ם תפטור לגמרי ממזוזה והוא מסיים מיהו כל זה היכא דליכא משום סכנה בבית של עכו"ם דככה"ג פטור ממזוזה.

HOOFDSTUK 9

HET TIJDSTIP WAAROP EEN MEZOEZA BEVESTIGD MOET WORDEN

1. De eigenaar van een huis in of buiten Israël moet mezeozot bevestigen met een beracha zodra hij in de woning trekt.
2. Wanneer men in Israël een huis huurt of leent, is men verplicht er een mezeza te bevestigen zodra men er gaat wonen.
3. Wanneer men een huis buiten Israël huurt of leent voor minder dan dertig dagen, is men niet verplicht een mezeza te bevestigen.

1. עיין מס' עבודה זרה דף כ"א ע"א תוד"ה "הא אמר" דכשדר בבית שלו מיד הוה דירה דידיה וא"כ מיד מחויב במזוזות דהוא חובת הדר.

2. במנחות דף מ"ד ע"א אמר ר' יהודה טלית שאולה כל שלשים פטורה מן הציצית מכאן ואילך חייבת, תנ"ה הדר בפונדקי בא"י והשוכר בית בחו"ל כל ל' יום פטור מן המזוזה מכאן ואילך חייב אבל השוכר בית בא"י עושה מזוזה לאלתר משום ישוב א"י וכן נפסק בשו"ע יו"ד סי' רפ"ו סעיף כ"ב.

3. עיין בשו"ע יו"ד סי' רפ"ו סעיף כ"ב ומסביר הש"ך שם ס"ק כ"ח שאינו נקרא עדיין דירה, וכתבו הפוסקים שדין זה הוא אפילו שכרו בקנין שאינו יכול לחזור בו פטור עד ל' יום. הרמ"א מביא דין שואל מהבית יוסף בשם הרב מנוח, והוא ממשמעות הגמרא שביארנו בהערה לעיל דמדמו טלית שאולה לשוכר בית, ועיין במשנה ברורה סי' י"ד ס"ק י' שמביא בשם העולת תמיד דשוכר דומיא לשואל לענין ציצית ואח"כ מביא המ"ב שהעיטור מסתפק לענין ציצית אם שוכר כשואל ולכאורה במזוזה לכו"ע שואל כשוכר.

4. Wanneer een woning buiten Israël voor meer dan dertig dagen gehuurd wordt, zijn er poskiem die stellen dat er direct mezeozot moeten worden aangeslagen. Anderen zeggen dat een mezoeza de eerste dertig dagen nog niet vereist is. Daarom moet men mezeozot bevestigen zonder beracha zodra men in de woning trekt en na dertig dagen moet men de mezeozot verwijderen, een beracha uitspreken en de mezeozot opnieuw aanslaan.
5. Wanneer een huis voor een beperkte periode gekocht wordt (maar voor meer dan dertig dagen) is men verplicht een mezoeza te bevestigen.
6. Zodra men een huis betreft, dat men gekocht heeft, moet men mezeozot aanslaan, opdat men zelfs geen korte periode nalatig is in de mitswa van mezoeza. Het is echter niet toegestaan om de mezeozot al aan te slaan, met een beracha, alvorens men de nieuwe woning feitelijk betreft.

4. הנמוקי יוסף סובר כששכר ליותר מל' יום חייב לקבוע מיד וכך סובר הערוך השלחן בסי' רפ"ו ס"ק מ"ט וכן מביא הנחלת צבי מהסידור דרך החיים, וכן בשו"ת דובב מישרים חלק א' סי' י"ב, אולם בפ"ת בס"ק ח' פוטר עד ל' יום, ועיין בשדי חמד בכלל קי"ג שהביא בענין זה דעת האחרונים לכאן ולכאן. ולכן העצה הנכונה וכן הובא ביד הקטנה שיקבע מיד בלא ברכה ואחר ל' יום יטלנה ויקבענה בברכה, וכך סבר האג"מ ביו"ד סי' קע"ט. וגם כדאי הוא שלא להדקא בחיזוק כל כך שיהי' קשה להורידו לאחר ל' יום. ועיין בשו"ת אג"מ יו"ד חלק א' סי' קע"ט דראוי להחמיר בדירה שדעתו לקביעות לקבוע מיד דהא כן הוא דעת הנתיבות, ורק בדירות ששוכרין במקומות הרחצה לימות הקיץ יש אולי לחכות דעצם הדירה שם הוא עראי אף אם ישהא שם יותר מל' יום ולענין הברכה יותר עדיף להמתין לאחר ל' יום.

5. עיין דעת קדושים סי' רפ"ו ס"ק כ"ט שמחייב מיד משום דהוי גם קנין דגוף, וכן איתא בשו"ת מהר"ם שי"ק יו"ד סי' רפ"ז דכית שלו חייב במזוזה אפילו דעתו לצאת.

6. עיין משנה ברורה סי' י"ט ס"ק ד' שאין לברך על המזוזה רק כשהוא נכנס לדור בבית תיכף ומיד דאז הוא ממש דומיא דעטיפת טלית או כשכבר דר

7. Het is toegestaan mezoezet 's nachts te bevestigen.
8. Wanneer een woning voor minder dan dertig dagen gehuurd wordt, mag men mezoezet zonder beracha aanslaan. Als men later besluit er langer dan dertig dagen te blijven wonen, moet men de mezoezet verwijderen aan het begin van de eenendertigste nacht, de beracha uitspreken en de mezoezet opnieuw bevestigen.
9. Bij een gehuurde woning buiten Israël moeten de mezoezet aangeslagen worden aan het begin van de één-en-dertigste nacht. De dag dat men het huis betreft wordt beschouwd als de eerste dag ook al trekt men er vlak voor zonsondergang in.

בה. ועיין במזוזת ביתך סי' רפ"ו ס"ק ע"ח שמסתפק לקבוע מזוזה כשמניח חפציו שם, שבמסכת מזוזה הלכה י"א איתא בית חדש כיון שגמרו חייב במזוזה והאשכול מעתיק לשון זה — משמע דאע"ג דעדיין אינו נכנס לדור בה כיון שכבר ראוי לדירה ועומד לדירה חייב לקבוע מזוזה מיד, וא"כ אולי שאם כבר מניח חפציו יכול לקבעה. למעשה מו"ר הגר"ט גאלדשטיין הכריע שלא לקבוע המזוזה עד שדר בו. ועיין בשו"ת מנחת יצחק חלק ט' סי' ק"ה בנידון בא' שקבעה מזוזות קודם שקבעה שם דירתו שמכריע כשיקבע דירתו שם יקח מזוזה אחד לכודקה או להחליפה ביותר נאה ממנה ומדרך עלי' ולכוין להוציא גם אלו שעל כל הדלחות.

7. עיין בשדי חמד מערכת מ'כלל קט"ז שמביא מהגינת ורדים חלק יו"ד כלל ו' סי' י"ד דמצוה דלא כתיב בה יום בהדיא כפדיון הבן כששלמו ל' יום ומתחיל זמן ל"א יום מהלילה הוי זמנה מהלילה משום זריון מקדימין למצוות ומסיים השדי חמד שהדבר פשוט מאוד שמלבד שאין שום חשש אם קובעים אותו בלילה אדרבא שהוי מצוה לא משהינן וכל מה דאפשר להקדים המצוה הכי עדיף טפי ובפרט במזוזה דאיכא נמי הצלה מן המזיקין.

8. הפ"ת ביו"ד סי' רפ"ו ס"ק י"ז מביא שרשאי לברך, והחיד"א בשו"ר ברכה כתב שלא לברך, וכן סובר הדעת קדושים בסי' רפ"ו ס"ק ל"ד, ולכן מביא המקדש מעט בסי' רפ"ו ס"ק נ"ט שלא יברך ואחר ל' יטלנה ויחזור ויקבענה ברכה ומו"ר הגר"ט גאלדשטיין אמר לנו שמצד מראית עין לעולם טוב אפילו לשוכר לקבוע מיד ולחזור ולקבעו לאחר ל' יום בברכה.

9. עיין בחקרי לב ביו"ד סי' קנ"ח

10. Als de één-en-dertigste dag valt op Sjabbat, waarop men geen mezoetzot mag aanslaan, moet de mezoetza met beracha direct na het einde van Sjabbat bevestigd worden.
11. Als men een kamer toevoegt aan een gehuurd appartement, waarin men meer dan dertig dagen gewoond heeft, is men verplicht direct een mezoetza met beracha te bevestigen aan de toegevoegde kamer.
12. Sommige poskiem menen dat een huurwoning volgens de Tora verplicht is tot een mezoetza. Anderen zeggen dat het een Rabbinale verplichting is.
13. Degene die, zelfs in Israël, in een herberg, motel of hotel woont, hoeft de eerste dertig dagen geen mezoetzot te bevestigen. Na dertig dagen is hij echter verplicht een mezoetza aan te slaan.

10. מתחילה סובר החקרי לב ביר"ד סי' קנ"ח שיניחנה במוצאי שבת שאם יניחנה קודם ל' יום אולי יש כאן חסרון של תעשה ולא מן העשוי וא"כ לעולם לא יקיים המצות עשה אולם לבסוף הוא מכריע לקבוע בערב שבת. להלכה נקטו רוב אחרונים שיקבענה במוצאי שבת. וכך פסק מו"ר הגר"ט גאלשטיין שליט"א.

11. החקרי לב ביר"ד סי' קכ"ז מסביר דהואיל והוא דר שם כבר מזמן מיחזו כשלו וודאי חייב מיד.

12. הפ"ת סי' רפ"ו ס"ק ט"ו, והנחלת צבי סי' רפ"ו סעיף כ"ב סוברים דשוכר חיובו מדרבנן, אמנם עיין בשדי חמד מערכת מ' כלל קי"ב אריכות דברים, ועיין במקדש מעט סי' רפ"ו ס"ק נ"ז דין זה, ואין בידינו להכריע בזה, ויש להחמיר.

13. עיין בשו"ע יר"ד סי' רפ"ו סעיף כ"ג, ועיין בדעת קדושים סי' רפ"ו ס"ק ל"א שאין בזה חילוק בין א"י לחו"ל אמנם עיין במס' מזוזה ב"פ הל' י"ב שהדר בפונדק בחו"ל פטור ממזוזה לעולם ומ"מ אם יש לו מקום קבוע שדר שם כל השנה אפילו פחות מל' יום הוי קבוע.

14. Als iemand een huis cadeau krijgt - in plaats van dit te kopen - als tegenprestatie voor enige dienst, wordt de woning beschouwd als zijn eigendom. Mezoezet moeten daarom direct bevestigd worden, zelfs als de begunstigde minder dan dertig dagen in het huis zal wonen.
15. Als een woning door brand werd verwoest en men van overheidswege een huis krijgt toegewezen, is het niet nodig daar een mezoeta te bevestigen, zelfs indien de betrokkene langer dan dertig dagen in het toegewezen huis woont.

14. עיין קרני ראם בשדי חמד סוף כלל קי"ב ד"ה ולענין שוכר.

15. עיין מזוזת מלכים ס"ק קפ"ג.

HOOFDSTUK 10

DE BERACHA VOOR HET BEVESTIGEN VAN DE MEZOEZA

1. Men moet de beracha ברוך אתה ד' אלקינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו לקבוע מזוזה. uitspreken voordat men de mezoeza bevestigt.
2. Voordat de mezoeza daadwerkelijk wordt bevestigd moet zij op haar plaats worden gehouden met spijkers, die gedeeltelijk in de deurpost steken. De beracha wordt dan uitgesproken voordat de spijkers helemaal worden vastgeslagen. Bij alle geboden wordt de beracha direct voor het vervullen van de mitzwa uitgesproken.
3. Als men de beracha vergat uit te spreken voor het bevestigen van de mezoeza, menen sommige poskiem dat men de beracha daarna nog mag uitspreken. Anderen zeggen dat de beracha niet meer mag

1. ברמב"ם פ"ה הלכות מזוזה הלכה ז' והוא מסיים ואינו מברך בשעת כתיבתה, שקביעתה זו היא המצוה, ומבאר שם הכסף משנה שכל מצוה שאין עשייתה גמר מצוה אינו מברך אלא בשעת גמר מצוהה וכך נפסק בשו"ע יו"ד סי' רפ"ט סעיף א'.

2. כך מדייק השדי חמד במערכת חנוכה אות י"ח מלשון השר"ע ביו"ד סי' רפ"ט סעיף א' דאיתא התם ויקבענה במקומה ויברך, וראוי להכין המזוזה במקומה ולהכין המסמרים ואח"כ לברך.

3. בשו"ת כתב סופר יו"ד סי' קל"ט פסק דיכולים לברך אולם עיין בשו"ת הגרע"א במהדורא תנינא סי' י"ג שדן לענין נר חנוכה דאם שכח ולא בירך

worden uitgesproken na het bevestigen van de mezoeza. Daarom is het beter de beracha niet uit te spreken volgens de regel "In geval van twijfel, zegge men geen beracha."

4. De beracha "sjèhèchijanoë" wordt niet uitgesproken bij het aanslaan van een mezoeza, zelfs niet als deze wordt bevestigd in een nieuw huis.
5. De beracha "sjèhèchijanoë" moet worden uitgesproken wanneer men een nieuw huis in eigendom verkrijgt of na afloop van de bouwwerkzaamheden. Het is echter de gewoonte geworden "sjèhèchijanoë" uit te spreken op het moment dat de mezoeza in het eigen huis wordt opgehangen. Als het huis samen met een partner gekocht werd of als men getrouwd is, wordt de beracha "hatov wehametiev" uitgesproken. Anderen zeggen dat ook een getrouwde man "sjèhèchijanoë" moet uitspreken.

קודם שהדליק אין יכול לברך ברכת להדליק אח"כ ואין לו הכרעה ברורה, ועיין בעיקרי הד"ט סי' ז' שמביא דיעות בזה אם יכול למשמש בו ולברך ולכן למעשה אין לברך מטעם ספק ברכות להקל.

4. עיין בש"ך יו"ד סי' רפ"ט ס"ק א' שמביא מהפרישה שאינו מברך שהחינו משום דאינו בא מזמן לזמן ושאני טלית ובגד שלובשו שמברך שהחינו שהוא משום שמחה ובמזוזה אינו מברך על שזיכהו הש"י בית אלא על מצות קביעת המזוזה, ועיין במזוזה ביתך סי' רפ"ט ס"ק ג' שמביא שכשמקיים המצוה פעם ראשונה בחייו שיכנס עצמו להתחייב שהחינו מצד אחר ויכוין לפטור גם את זה.

5. עיין במזוזה מלכים ס"ק ע"ב שמביא תרגום יהונתן בפרשת שופטים על הפסוק מי האיש אשר בנה בית חדש ולא חנכו וז"ל: מאן גברא דבני ביתא חדתא ולא קבעה ב"י מזוזה, משמע שעת חנוכת הבית הוא בשעת קביעת המזוזה, ונשוי שאינו שמחה פרטית לו אלא לו ולמשפחתו צריך לברך הטוב והמטיב וגם זה לכאורה יברך בשעת קביעת המזוזה. החיי אדם סובר שאיש נשוי מברך שהחינו, והביאור הלכה בסימן רכ"ג סובר שהוא מברך הטוב והמטיב.

6. Voor het uitspreken van de beracha moet men er zeker van zijn dat de deurpost een mezoeza vereist, om geen beracha lewatala (zonder reden) te zeggen.
7. De beracha moet staande uitgesproken worden.
8. Het is niet toegestaan te wachten tussen het uitspreken van de beracha en het bevestigen van de mezoeza. Wacht men toch - maar blijft men in gedachten bij de mezoeza zonder te spreken - dan hoeft men de beracha niet te herhalen.
Indien men echter ook maar één woord spreekt, moet men de beracha herhalen. Zegt men echter iets dat nodig is voor het bevestigen van de mezoeza dan wordt de beracha niet herhaald.
9. Als men na het uitspreken van de beracha bemerkt dat de mezoeza niet juist bevestigd is, hoeft men de beracha niet te herhalen als men de mezoeza direct daarna opnieuw bevestigt, mits men in gedachten bij de mitswa van mezoeza is gebleven.

6. עיין בספר תובת הדר פרק י"א ס"ק א' והוא מסביר שהואיל ונהגו העולם לקבוע מזוזה בכל פתחיהם והרכה דינים תלויים בחיוב המזוזה יש לזוהר בספק לא חשא דהיא דאורייתא.

7. עיין באר"ח סי' תפ"ט סעיף א' לענין ספירת העומר שצריך לספור מעומד, מדכתיב מהחל חרמש בקמה אל תקרי בקמה אלא בקומה, ומכאן נלמד שכל ברכת המצות צריך להיות לכתחילה מעומד, כמבואר בב"י אר"ח סי' ח'.

8. עיין אר"ח סי' כ"ב סעיף ט' לענין הפסק גבי ברכת תפילין, ואפילו בלשון הקודש אסור להפסיק, וגם אין לו לשהות הרכה אפילו לצורך, אע"פ שלא הסיח דעתו, וכן אין לו לרמוז בעיניו ולקרוע באצבעותיו בזמן ההיא.

9. עיין במזוזה מלכים ס"ק ס"ב וכן בחובת הדר פרק י"א ס"ק ו' הג"ה י"א.

10. Indien men echter een andere dan de oorspronkelijke mezoeza bevestigt, moet men een nieuwe beracha uitspreken.
11. Wanneer men als beracha per ongeluk "Al kewiat mezoeza" of "Al mitswat mezoeza" heeft gezegd en men dit bemerkt binnen het tijdsbestek nodig voor het uitspreken van de woorden "sjalom al-echem, rebbi oemori" dan moet men de woorden "Likwoa mezoeza" zeggen. Als men dit pas later bemerkt, mag men de beracha niet herhalen.
12. Wanneer men achtereenvolgens verschillende mezoezot bevestigt, is één beracha (voor het bevestigen van de eerste mezoeza) voldoende.
13. De beracha moet in een dergelijk geval uitgesproken worden vóór het bevestigen van een mezoeza op een deurpost die zeker een mezoeza vereist.

10. הדעת קדושים סי' רפ"ט ס"ק ד' מכריע שאין צריך לברך, אולם מהמהר"ם שיק חלק יו"ד סי' רפ"ה משמע דצריך לחזור ולברך. ופשוט שאם הסיח דעתו מלמצוא אחרת ואח"כ נזדמן לו לכו"ע חזר ומברך.

11. עיין במזוזת מלכים ס"ק ע"ג, ואפילו אם נזכר קודם שקבעה כל זמן שנוכר לאחר כדי דיבור אינו חוזר ומברך, ומקורו מהלכות מילה ביו"ד ס' רס"ה דאף דמברכין על המילה אם בירך למול יצא הוא הדין בזה להיפך דמברכין לקבוע אם בירך על קביעת מזוזה דיצא, וכפרט דלהירושלמי מברך בכל פעם על מצות מזוזה, והגר"א העתיקו, ואף דלא קיי"ל כהירושלמי בדיעבד אין לחזור ולברך.

12. עיין ברמ"א יו"ד סי' רפ"ט סעיף א' ומקורו מבית יוסף בשם הרשב"א ועיין מזוזת מלכים ס"ק ע"ה שאפילו אם קובע מזוזה על כמה חדרים מ"מ מברך לקבוע מזוזה ולא לקבוע מזוזת והוא שואל למה מזוזה שאני מטבילת כלים שכשטובל הרבה כלים מברך על טבילת כלים? והוא מתרץ דטבילת כלים הרי אפשר להטביל ב' כלים ביחד ואם כן אפילו אם מטבילין זה אחר זה שיך לברך בלשון רבים אבל במזוזה א"א לקבוע ב' מזוזות בשני פתחים כאחד ולכן אין לברך אלא בלשון יחיד. ועיין בבית הלל על יו"ד סי' רפ"ט סעיף א' שלכן צריך לזוהר בשיחה בטילה או בדברים אחרים ביניהם.

13. עיין חובת הדר פרק י"א ס"ק ז' והטעם כדי שלא להפסיק בין ברכה למצוה, ובדיעבד כיון שלצורך המצוה הפסיק, א"צ לברך.

14. Wanneer men meerdere mezoezet in één en hetzelfde gebouw aanslaat, moet men er op letten niet te onderbreken of te spreken tussen de beracha en het bevestigen van de laatste mezoeza. Indien men echter heeft onderbroken, hoeft de beracha niet te worden herhaald.
15. Wanneer mezoezet bevestigd moeten worden in meerdere gebouwen, moet men de gedachten afwenden van de mitswa na het bevestigen van de mezoezet in het ene gebouw en daarna opnieuw een beracha uitspreken voor de mezoezet in elk ander gebouw.
16. Als de beracha werd uitgesproken met de bedoeling meerdere mezoezet te bevestigen en degene die de beracha uitsprak, om welke reden dan ook niet in staat is het voorgenomen aantal mezoezet vast te maken, mag iemand anders hiermee doorgaan zonder de beracha te herhalen. Deze regel is ook van toepassing als de laatste niet aanwezig was tijdens het uitspreken van de beracha.

14. עיין בית הלל על יו"ד סי' רפ"ט סעיף א' שהחמיר שאם הפסיק בין קביעת המזוזה צריך לחזור ולברך ומעתיקו המזוזה מלכים בס"ק ע"ד, אולם המקדש מעט סי' רפ"ט ס"ק ו' והברכת הבית בשער ג"ט ס"ק א' סוברים שא"צ לחזור ולברך, וכך הורה מו"ר הגר"ט גאלדשטיין.

15. הבית הלל הג"ל סובר דהליכה מבית לבית הוי הפסק אע"פ ששני הבתים הוי שלו ואין לדמותי לבדיקת חמץ בשו"ע או"ח סי' תל"ד דבברכה אחת יכול לבדוק כמה בתים דהתם היינו טעמא דעיקר המצוה היא בתחילת הבדיקה, ועיין במקדש מעט סי' רפ"ט ס"ק ו' שמביא הרבה דיעות בענין זה, ועל כן מביא המזוזה מלכים בס"ק ע"ו שנכון שיפסיק בדבר אחר בינתיים כדי שיוכל לברך בלי שום פקפוק.

16. כן איתא בחיי אדם כלל קי"ט, ובשו"ע הגר"ז סי' תל"ב, ובקונטרס אחרון שם ס"ק ב' ומדמה זה לתקיעת שופר שאם אחד התחיל לתקוע ולא יכול לגמור ישלח אחר אע"פ שלא שמע הברכה אם כבר יצא ידי חובתו בעצמו.

17. Indien men tijdens het uitspreken van de beracha in de veronderstelling verkeert (slechts) een bepaald aantal mezoezot te zullen bevestigen en men zich later bedenkt dat er meer mezoezot moeten worden opgehangen, is geen nieuwe beracha nodig voor de extra mezoezot. Indien men echter klaar was met het ophangen van het voorgenomen aantal mezoezot en pas op dat moment meer mezoezot wil bevestigen, is opnieuw een beracha vereist.
18. Een vertegenwoordiger kan aangewezen worden om de mezoezot te bevestigen. Degene die de mezoezot daadwerkelijk aanslaat spreekt de beracha uit, hoewel hij niet in het huis woont.
19. De aangewezen vertegenwoordiger spreekt dezelfde beracha uit: "Likwoa mezoeza".
20. Indien iemand de beracha uitspreekt om mezoezot in de ene woning op te hangen maar later wordt aangewezen om mezoezot in een ander huis te bevestigen, moet hij opnieuw een beracha uitspreken voor het bevestigen van de mezoezot in de tweede woning.

17. עיין חובת הדר פרק י"א ס"ק י' ומקורו מיר"ד סי' י"ט סעיף ר' וז"ל: המברך על דעת לשחוט חי' אחת ואח"כ הביאו לו יותר וכו'. והש"ך שם בס"ק ט' מבאר שתלוי אם כבר גמר לשחוט הבהמות שהיו אצלו מקודם עיי"ש.

18. עיין ברמב"ם הל' ברכות פרק י"א הל' י' וז"ל אחד העושה מצוה לעצמו ואחד העושה אותה לאחרים מברך קודם עשייתה אשר קדשנו לעשות ע"כ מוכח מזה ששיטת הרמב"ם הוא שתמיד השליח מברך, וכך מסיק השדי חמד במערכת מ' כלל קכ"ח וכן המקדש מעט בסי' רפ"ט ס"ק ג' אמנם עיין בערוך השלחן סי' רפ"ט ס"ק ד' שסובר דמברך הבעה"ב הברכה אף שאחר קובע ואם אינו בכיתו מברכת אשתו או אחד מבני ביתו שעליהם מוטל החיוב אבל לא האחר הקובע שהרי אין עליו מוטל המצוה דחובת הדר היא, אולם הערוה"ש בסי' תל"ב ס"ק ד' סובר שאם אחר בדיק יברך אותו אחר ולמה אינו פוסק כן במזוזה כמו שפסק בבדיקת חמץ ע"י שליח? ויל"ע.

19. מקדש מעט סי' רפ"ט ס"ק ג' וסברתו הואיל ואין החיוב מוטל עליו, אמנם עיין בשו"ת מנחת יצחק ח"ו סי' קי"ב שהוא סובר כהרמב"ם בפרק י"א מהל' ברכות הל' י"ג דהקובע מזוזה לאחרים יברך בנוסח על קביעת המזוזה.

20. עיין חובת הדר פרק י"א הג"ה י"ג והטעם הוא דכיון שבשעת ברכה לא הי' דעתו לקבוע בעבור בעה"ב זה, וכך פוסק מו"ר הגר"ט גאלדשטיין שליט"א.

21. Wanneer er twijfel bestaat of een bepaalde deurpost een beracha vereist, moet eerst een mezoeza bevestigd worden aan een deurpost die zeker een beracha vereist, zodat bij het aanslaan van een mezoeza aan de 'twijfelachtige' deurpost geen beracha meer nodig is.
22. Indien een mezoeza verwijderd werd voor controle hoeft geen nieuwe beracha te worden uitgesproken wanneer de mezoeza wordt teruggehangen.
23. Indien de te controleren mezoeza echter pas de volgende dag opnieuw wordt aangeslagen, moet hierbij wel opnieuw een beracha worden uitgesproken.
24. Na het inspecteren van mezoezot is het beter de mezoezot op andere dan de oorspronkelijke deurposten te bevestigen. In dit geval moet namelijk zeker opnieuw een beracha worden uitgesproken.

21. עיין בש"ך יו"ד סי' רפ"ו ס"ק כ'.

22. עיין פ"ת סי' רפ"ט ס"ק א' שמביא שהברכי יוסף מסתפק בזה, והדעת קדושים סי' רפ"ט ס"ק ד' כתב דאינו מברך אלא שקובע אחרת תחתיו, וכן מבואר בשו"ת מהרש"ג סי' נ"ז, וכולם מדמים אתזה לדין הסרת הטלית שבאו"ח סי' ח' סעיף י"ד פוסק הרמ"א דאם הי' דעתו לחזור ולהתעטף בטלית אין צריך לברך. גם המהר"ם שי"ק ביו"ד סי' רפ"ה סובר שא"צ לחזור ולברך, אמנם עיין בספר בירור הלכה לסי' רפ"ט שמביא מרבינו שלום מבעלז וצוק"ל שהי' נהג לברך כשבדק המזוזות, ולדינא ספק ברכות להקל.

23. הדעת קדושים בסי' רפ"ט ס"ק ד' סובר שכהפסק לזמן מרובה צריך לחזור ולברך, אולם אינו מבואר מה נקרא הפסק מרובה. הערוה"ש בסי' רפ"ט ס"ק ד' פוסק שאם קבעה למחרתו ודאי מברך, ורק שיש להבין מאיפוא לקח הערוה"ש שיעור הזאת? ואולי זה שמוליכו להסופר נקרא הפסק, ויש לעיין.

24. הדעת קדושים בסי' רפ"ט ס"ק ד' סובר שאם קובע אחרת תחתיו ודאי מברך וכן כתב המהר"ם שיק יו"ד סי' רפ"ה ותלמידו המהרש"ג בשו"ת יו"ד סי' נ"ז מסתפק בזה דאפשר כיון שחזר וקובע מזוה באותו פתח אינו כמצוה אחרת.

25. Als een mezoeza pasoel (ongeschikt) is geworden, moet bij het aanslaan van een kosjere mezoeza een beracha gezegd worden, zelfs als deze direct na verwijdering van de oude mezoeza wordt aangeslagen.
26. Als een mezoeza van de deurpost valt, moet een beracha worden uitgesproken ook al wordt de mezoeza direct weer bevestigd.
27. Een ongecontroleerde mezoeza wordt zonder beracha aangeslagen. Men zegt geen beracha over een mezoeza die lange tijd niet is nagekeken. Als de mezoeza niet nagekeken kan worden, mag men een beracha uitspreken omdat men kan vertrouwen op de vorige inspectie.
28. Een mezoeza die bevestigd werd op een manier die volgens de Tora onjuist is, moet verwijderd worden. Na het uitspreken van een beracha wordt de mezoeza opnieuw bevestigd.

25. הדעת קדושים ס"י רפ"ט ס"ק ה' ומהר"ם שי"ק יו"ד ס"י רפ"ה, והערוה"ש ס"י רפ"ט ס"ק ד', ועיין במקדש מעט ס"י רפ"ח ס"ק ה' שאם נמצאת פסולה מצד שחסירה אות אף במקום שאפשר לתקן ולא הוי שלא כסדרן כגון בסוף המזוזה אחר חיבת אשר נשבע ה' לאבותיכם שיכול לגרור הכל עד סוף הפרשה צריך לחזור ולברך דקביעת הראשון נתבטל.

26. עיין פ"ת ס"י רפ"ט ס"ק א' שסובר כן שזה כמו נפל טליתו מעליו שבכל אופן צריכים לחזור ולברך, וכן סובר הדעת קדושים בס"י רפ"ט ס"ק ד', והערוה"ש ס"י רפ"ט ס"ק ד'. ועיין בשו"ת באר משה ח"ב ס"י צ"ב, שכן ה"ה אם נגנבה במזוזה וקובע אחרת תחתיו.

27. עיין בספר שערי ברכה שער ג"ט ס"ק ע"א שכשהמזוזה לא נבדקה כלל או שנבדקה מזמן רב אסור לברך בלא בדיקה דיש לחוש לברכה לבטלה כמו בציצית וכמו שאסור לשחוט בלא בדיקת סכין אבל אם נבדקה מקרוב וא"א לבדקה בנקל סמכינן אחזקה.

28. כן איתא בקיצור שו"ע ס"י י"א ס"ק ג' ויברך עוד הפעם, אמנם החיי אדם בכלל ט"ו ס"ק י"ז סובר שאם קבעה בפסול צריך להסירה ולהניחה כדין ומ"מ לא יברך. ורוב פוסקים מכריעים כהקש"ע, אמנם זה דוקא בפסול שהוא לכולי עלמא אבל בספק פסול אין צריך לברך.

29. Een mezoeza moet van een deurpost verwijderd worden indien de situatie zo is dat oorspronkelijk geen mezoeza vereist was maar deze later wel verplicht werd. Na het uitspreken van de beracha wordt de mezoeza opnieuw bevestigd.
30. Indien een deurpost oorspronkelijk slechts mideRabbanan (volgens de Rabbijnen) een mezoeza moest hebben - de ruimte was bijvoorbeeld minder dan vier bij vier el - terwijl later - nadat de ruimte werd vergroot tot vier bij vier el - een verplichting volgens de Tora ontstaat, is een nieuwe beracha niet vereist.
31. Als een mezoeza werd verwijderd om de deuropening te verbreden behoeft geen beracha te worden uitgesproken wanneer men de mezoeza opnieuw bevestigd, als dit nog dezelfde dag geschiedt.
32. Wanneer nieuwe bewoners intrekken in een woning waar reeds mezoezet hangen, hoeven zij geen beracha uit te spreken. Een huurder die eerder een mezoeza bevestigde met beracha en later de woning koopt, hoeft geen beracha te zeggen, zelfs niet in het geval dat hij de mezoezet verwijderd om ze te inspecteren.

29. עיין בש"ך סי' רפ"ו ס"ק כ"ה ומפשטות לשונו משמע שלא יברך כשחוזר ומניחה או יברך על אחרת ויהא דעתו גם על זה, אולם עיין במקדש מעט סי' רפ"ו ס"ק מ"ז דהיינו דוקא כשטעה ובירך בשעת קביעת הראשון או שבירך על אחרת ונתכוין לפטור זו מספק אבל אם לא בירך בשעת קביעות הראשון כשחוזר וקובע צריך לברך ורק שיל"ע שמדברי הש"ך לכאורה לא משמע כן.

30. עיין ספר חובת הדר פרק י"א ס"ק י"ג, וראייתו ממה דאיתא ששוכר בית בחו"ל א"צ לקבוע מזוזה תוך ל' יום ומ"מ אם קבע קודם לכן א"צ לחזור ולברך.

31. עיין בשער הציון מאת הרה"ג הרב חיים קניבסקי שליט"א סי' רפ"ט ס"ק ט"ז וסברתו כיון שהוא אותו הפתח א"כ אין צריך לחזור ולברך.

32. עיין ספר שערי ברכה שער נ"ט ס"ק כ"ד דכל זמן שיש מזוזות בבית אין עליו חיוב לעשות מזוזות.

HOOFDSTUK 11

TIJDELIJKE WONINGEN.

1. Hotelgasten en bewoners van verpleegtehuizen zijn niet verplicht om mezoezet aan te slaan. Hotel- en verpleegtehuiseigenaren moeten echter wel mezoezet bevestigen, maar zonder beracha.
2. Als men echter langer dan dertig dagen in een hotel of verpleegtehuis verblijft, is men verplicht een mezoeta te bevestigen.
3. Een huurder van een vakantie-bungalow is verplicht een mezoeta te bevestigen. Sommige poskiem menen dat hierbij een beracha uitgesproken moet worden; anderen zijn het daar niet mee eens.

1. עיין שו"ע יו"ד סי' רפ"ו סעיף כ"ב וז"ל הדר בפונדק בא"י פטור ממזוזה שלשים יום. עכ"ל. ומבאר המאירי בפ"ק דיומא שאם שוכר לפחות מל' יום אין זה אלא דרך עראי ולכן אפילו בא"י לא חייב עד ל' יום דהוי קבע. ועיין בשו"ת צור יעקב סי' קצ"ד דדוקא השוכר פטור, אבל בעל האכסניא שמשכיר חדרים להאורחים הוא חייב במזוזות של החדרים כמו בית העצים ובית התבן, דהא יש לו רהיטי הבית, והוא מביא מהנמוקי יוסף סוף הלכות מזוזה שכתב שם בזה"ל אע"ג שאם לא הי' שוכרה הי' חייב המשכיר לעשות מזוזה כמו בית העצים ובית התבן. וכ"כ הערוה"ש בס"י רפ"ו ס"ק כ"ב שישראל בעל הפונדק חייב לעשות מזוזות בהחדרים של האורחים שהרי זה ביתו בשביל האורחים.

2. שו"ע שם.

3. עיין במזוזת מלכים ס"ק קפ"ג שמביא ב' דיעות לענין השוכרים דירה בקיץ במקומות הרחצה או בכפרים לשאוב אויר צח, יש סוברים דדינו כשאר שוכר בית, ובתוך ל' יקבע מזוזה בלא ברכה ולאחר ל' מחוייב בברכה, אמנם כתשובת

4. Indien men een gemeubileerd appartement van een nochrie huurt, is men verplicht een mezoeza aan te slaan, ook in het geval dat al het huisraad en meubilair aan de verhuurder toebehoort.
5. De directeur of het hoofd van een jesjiwa of campus is verplicht iemand te benoemen die op alle deurposten een mezoeza bevestigt.
6. Sommigen menen dat een gevangene, die meer dan dertig dagen wordt vastgehouden, verplicht is een mezoeza te bevestigen aan zijn cel maar anderen menen dat hij vrijgesteld is van deze verplichting. Daarom moet men een mezoeza aanslaan zonder beracha.
7. Omtrent de verplichting om op ziekenhuiskamers een mezoeza aan te brengen zijn de meningen verdeeld.

תרשיש שהם יו"ד סי' נ"ב איתא דאפילו יושב במקומות אלו כמה חדשים פטור ממזוזה, לפי שאינו דירת קבע, ועל כן לא יקבע מזוזה עד ל"א יום וכלי ברכה. ועיין בשדי חמד במערכת מ' כלל קי"ח שפוסק שודאי מחויבין להשים שם מזוזה כמו כל שוכר הואיל שרוצים לשבת שם, ואדרבא קשה עליהם לעזוב הדירה של קיץ.

4. שו"ת מנחת יחיאל ח"ב סי' ק"ז.

5. עיין בספר אהל ארי' סימן ד' ס"ק כ"ו המבאר לפי שהבחורים אינם שוכרים חדרים שם רק הם משלמים ממון להישיבה והישיבה נותן להם חדרים ממילא המנהלים חייבים במזוזה ולא דמי לשוכר בית שהשוכר חייב במזוזה. ועוד דהכא בישיבה המנהלים יכולין לשנות החדרים של הבחורים אימתי שירצו ממילא הם נקראים הבעלים ולא דמי לשוכר בית שאחר שהשוכר נתן למשכיר השכירות אינו יכול לשנות את ביתו.

6. עיין שו"ת שער אפרים סי' פ"ג ושו"ת תשובה מאהבה ח"ג הגהות יו"ד ומקדש מעט ס"ק א' דבית האסורים חייב במזוזה וכן איתא בערוה"ש סי' רפ"ו ס"ק ד'. אבל דעת הבית הלל, ויד שאול שפטור ממזוזה, וכן מצדד החיד"א בברכי יוסף בס"ק ג'. ועיין בספר קונטרס המזוזה בסי' רפ"ו ס"ק ע"ע-ע"א המבאר כמה פרטים בענין בית האסורים ועיי"ש.

7. עיין במזוזה מלכים ס"ק קפ"ג שמביא ב' דיעות: דעה א' — הוא שיטת הברכי יוסף בס"ק ג' הסובר שמקומות אלו אין עיקרן לדירת עראי ולפיכך

8. Legerkazernes hoeven geen mezoeza te hebben.
9. Indien een schuilkelder niet voor enig ander doel gebruikt wordt, behoeft men geen mezoeza aan te brengen.
10. Sommige poskiem menen dat een winkel een mezoeza moet hebben, terwijl anderen menen dat dit niet hoeft. Daarom moet een mezoeza worden aangebracht zonder beracha.
11. Kantoren en fabrieken worden beschouwd als winkels (zie 10) ten aanzien van de verplichting een mezoeza aan te brengen.

השוכר דירה בבית חולים או סאנטיריאום אף ששוכרו על יותר מל' יום וליכא שום סכנה להקובעה, וגם אין חשש ביזוי מצוה, מ"מ פטור ממזוזה. אולם האבני נזר בשו"ת יו"ד סי' ק"פ חוכך בזה להחמיר כל ששכר הדירה יותר מל' יום, אמנם אם אינו שכר הדירה בפרט, או נותן שכר דירה ומזוזות ושכר הרופא וסמי הרפואה ביחד מידי יום ביומו כך וכך, אף ששוכרו על יתר מל' יום פטור ממזוזה.

8. עיין שו"ת חיים שאול להחיד"א ח"ב סי' כ"ב, וכן הוא בספרו ברכי יוסף יו"ד סי' רפ"ו ס"ק ד'.

9. עיין בספר חובת הדר פ"ג ס"ק י"א שפוטר והוא מכאר שבפרט שאין הדרך להישאר שם כי אם לזמן מועט, אבל אם משתמשים שם גם לתשמישים אחרים, כמו שמצוי בכמה מקומות בארץ ישראל חייבים במזוזה מצד התשמישים אחרים.

10. עיין פתחי תשובה סי' רפ"ו ס"ק י', ודעת קדושים ס"ק י"ז וערוה"ש ס"ק כ"ו וקיצור שו"ע סי' י"א ס"ק י"ד, אולם עיין בט"ז ס"ק כ"א דמפרש דברי השו"ע שם סעיף י"א דחנניות שבשוקים פטורים משום דלאו דירות ניהו ואפילו אם יושבים בהם בכל יום פטורים דכיון דאינם שם בלילה מקרי עראי. אולם פוסקי זמנינו מבארים שגם להט"ז חנויות שלנו מחוייבים במזוזה דהא כל הסכרא של הט"ז דפטור הוא משום דאינם שם בלילה משא"כ בזמן הזה דכמעט בכל החנויות משתמשין שם גם בלילה גם הט"ז יפסוק דחייב במזוזה רצ"ע.

11. עיין שו"ת מנחת יצחק ח"ב סי' פ"ג ועיי"ש שנשאל במי שעובד בבית חרושת של יהודי ובעל בית החרושת אין מדקדק במצוות ולא קבע מזוזה, אם יש חיוב על העובד? והעלה שם שאין על העובד חיוב מצד עצמו אבל מדין ערבות צריך לקבוע מזוזה כדי לפטור בעל הבית.

12. Een kraam of tent, die slechts tijdelijk wordt opgezet, bijvoorbeeld ter gelegenheid van een bazaar, behoeft geen mezoeza.
13. Als een kantoor of fabriek een nachtwaker in dienst heeft die ook gedurende de dag aanwezig is, moeten er mezoezot worden aangeslagen.

12. עיין שו"ע סי' רפ"ו סעיף י"א.

13. עיין חובת הדר פרק ג' ס"ק ט'.

HOOFDSTUK 12

MEDE-EIGENDOM

1. Een huis, dat gezamenlijk eigendom is van meerdere joden moet een mezoeza hebben.
2. Indien iedere partner een eigen oppervlakte bezit van minder dan vier bij vier el, hoeft geen mezoeza te worden aangebracht. Twee parallelle gangen, die ieder minder dan vier bij vier el lang en breed zijn, zijn daarom vrijgesteld van een mezoeza, indien beide eigenaren geen toegang hebben tot elkaars ruimte, ook al bedraagt de totale oppervlakte van beide gangen tezamen meer dan zestien vierkante el.
3. Als twee eigenaren gezamenlijk een ruimte bezitten die slechts een oppervlakte heeft van vier bij vier el, moeten zij een mezoeza bevestigen.
4. Mede-eigenaren doen er goed aan de kosten van de mezoeza onderling te verdelen alvorens de mezoeza te bevestigen.

1. שו"ע יו"ד סי' רפ"ו סעיף א' והוא ממס' יומא (יא:) ואין חילוק אם הם ב' שותפים או יותר ויקבע ברכה.

2. עיין דעת קדושים דסי' רפ"ו ס"ק ג' ומקדש מעט שם ס"ק ה' המבארים כשחלק כל א' מסוים בפני עצמו כגון פי"ד הוי"ו שבין ב' בתים ושייך לכל א' המחצה, שלצד ביתו ואין לא' אפילו דריסת הרגל אחלק חבירו הפתח פטורה אא"כ יש בחלק א' ד' אמות על ד' אמות.

3. עיין דעת קדושים סי' רפ"ו ס"ק ג' ומקדש מעט שם ס"ק ה'.

4. עיין מקדש מעט סי' רפ"ו ס"ק ו', ובגדולי הקדש שם ס"ק א' שמבאר שדינו הוא כמו שמבואר בחושן משפט דכופין בני מבוי זה את זה לעשות לחי

Het is een mede-eigenaar echter toegestaan een mezoeza aan te slaan zonder dat de anderen dit weten; de anderen moeten de door hem gemaakte kosten echter wel vergoeden.

5. Als een deuropening tussen twee kamers gezamenlijk bezit is van twee joodse eigenaren (die elk één van de twee kamers bezitten), dan moet deze deuropening een mezoeza hebben, ook al fungeert deze deuropening niet als (hoofd-)toegang(sdeur) tot één van de kamers. Degene die de mezoeza aanbrengt, doet dit op de rechter deurpost van zijn kamer ook al is dit voor de kamer van de ander de linker deurpost.
6. Een jood die een aparte kamer heeft voor personeel van een andere gezindte moet aan die kamer een mezoeza aanslaan.
7. Een huis dat eigendom is van een jood en een nochrîe moet een mezoeza hebben. Een beracha wordt echter niet gezegd.

וקורה, והוא מוסיף שמ"מ הוא יוצא ידי חובתם במצוה, אע"פ שמתחילה סירב להשתתף בהמצוה.

5. מקדש מעט סי' רפ"ו ס"ק ה'.

6. ערוה"ש סי' רפ"ו ס"ק ג' וסברתו דחייב דהא דירת ישראל היא לעבדיו ולא דמי למשכיר ביתו לאינו יהודי דלפטור משום דמזוזה חובת הדר היא דהתם לא מקרי דירת ישראל דשכירות לשעתו כממכר הוא לכמה דברים, אבל הכא דירת ישראל היא.

7. הרמ"א ביו"ד סי' רפ"ו סעיף א' פוסק שכית של ישראל ועכו"ם פטור ממזוזה והוא מהמרדכי בסוף פרק קמא דיומא שמבאר דאין כאן בית שלם להתחייב במזוזה והט"ז ס"ק ב' מסביר מדכתיב במזוזה למען ירבו ימיכם — ואין לומר כן בעכו"ם, והש"ך בס"ק ו' מסביר באופן אחר עיין שם, אמנם הבית יוסף בבדק הבית מביא בשם הרשב"א בחולין דף קל"ו — דחולק וס"ל דשותפות עכו"ם חייב ופסק הביתוסף כהרשב"א, וכן פוסק הערוה"ש כסי' רפ"ו ס"ק ב' וכן בשו"ת שואל ומשיב קמא ח"ב סי' ל"א וע"ג, ובשו"ת רע"א סי' סו כתב דדין שותפות עכו"ם תלוי בדין דשוכר בית אי הוה מדאורייתא או מדרבנן וכיון דקיי"ל דשוכר בית הוה מדרבנן א"כ שותפות עכו"ם פטור ועיין בשדי חמד מערכת מ' כלל קי"ב שדן שם באריכות בנידון זה, ולכן יקבע בלא ברכה אם העכו"ם מניח לו וכן פוסק המזוזת מלכים בס"ק ק"ע.

8. Als een jood eigenaar is van een appartement of magazijn en hij een nochrie toestemming geeft om aldaar wat goederen op te slaan, dan moet hij een mezoeza bevestigen. De nochrie wordt niet beschouwd als mede-eigenaar.
9. Degene die een gemeubileerd appartement van een nochrie huurt (incl. huisraad) is verplicht een mezoeza aan te brengen met beracha. Omdat de nochrie het huisraad en het meubilair verhuurd heeft, wordt hij niet beschouwd als 'mede-eigenaar'.
10. Indien een jood en een nochrie samen een huis of gebouw in eigendom hebben en geen van beiden andermans gedeelte betreedt, is de jood verplicht op zijn gedeelte een mezoeza aan te brengen. Dit wordt niet gezien als mede-eigendom van een nochrie voor de halachot van mezoeza.
11. Als een jood en nochrie samen een woning bezitten terwijl alleen de jood het pand bewoont, is een mezoeza verplicht.

8. עיין בקונטרס המזוזה סי' רפ"ו ס"ק נ"ד, וסברתו דלא מקרי שותפות עכו"ם שכל שלא מסור המפתח להעכו"ם הדירה ברשותו לגמרי ועל ידי הרשות שנותן להעכו"ם להחזיק חפיציו שם לא הוי שותפות עכו"ם ובפרט אם הישראל דר שם דירה גמורה.

9. עיין שו"ת מנחת יחיאל ח"ב סי' ק"ו, וכן הורה מו"ר הגר"ט גאלדשטיין שליט"א הסכים.

10. עיין בספר ברכת הבית בשער נ"ט ס"ק ט' וההסבר הוא דכשאין העכו"ם דר שם רק הישראל לבד חייב דהוי כשלו לבד דמזוזה חובת הדר הוא ומברך עלי, וכ"כ בשו"ת שכות יעקב ח"ג סי' פ"ט.

11. עיין בגדולי הקדש סי' רפ"ו ס"ק ב', ובמקדש מעט שם ס"ק ד', המבארים דחייב הישראל בכה"ג להניח שם מזוזה, לא מיבעיא אחר ל' דלא גרע מדר בשכירות בבית גוי. וכשדר שם יותר מל' טרם שיצא הגוי נתחייב מיד שיצא הגוי.

12. Wanneer een jood en een nochrie samen een gebouw bezitten moeten de hallen, gangen en portalen mezoezot hebben (echter zonder beracha). Indien de joodse mede-eigenaar echter een exclusief toegangsrecht heeft tot één of meerdere kamers, moeten aan deze kamer(s) mezoezot met beracha worden aangeslagen.
13. Indien een nochrie slechts een klein percentage van het gebouw in eigendom heeft, heet het nog steeds mede-eigendom van een nochrie en wordt een mezoeza aangebracht zonder beracha.
14. Als een joods huis en een niet-joods huis onder één dak zijn gebouwd en een gemeenschappelijke toegangsdeur hebben, moet daar een mezoeza worden aangebracht zonder beracha.
15. Als een jood en een nochrie samen een pakhuis of magazijn bezitten, moet een mezoeza worden aangebracht zonder beracha.
16. Indien een jood een magazijn huurt van een nochrie en de nochrie behoudt zich het recht voor

12. עיין במזוזות מלכים ס"ק קס"ו שמביא מהסידור דרך החיים מהנתיבות.

13. עיין בשדי חמד מערכת מ' כל קי"ד בד"ה "ובכן הדרא" דמבאר בפשיטות דכל שותפות עכו"ם אפילו כל שהוא פטור ולא בעינן מחצה על מחצה וכ"ש רוב נכרים אלא כל שיד גוי באמצע פטור ממזוזה כמו שאמרו לענין פטר בכור בהמה טהורה דכל שיש לגוי חלק כל דהו פוטר מבכורה והוא מוסיף שאל"כ הרמ"א שפסק דשותפות נכרי פוטר הי' לו לפרש דדוקא הרוב של נכרי או מחצה על מחצה אלא וודאי דבכל שותפות קאמרי דפטור ממזוזה.

14. כך הורה מו"ר הגאון ר' טובי' גאלדשטיין שליט"א.

15. כך מבואר משו"ת רע"א קמא סי' ס"ו שאין להקל אלא בשוכר שבכלל חיובו הוא רק מדרבנן אבל כאן שהם שותפים יש לקבוע מזוזה בלי ברכה כמו שהכרענו בכל שותפות ישראל עם עכו"ם.

16. בשו"ת רע"א קמא סי' ס"ו מבאר שיש כאן ב' צדדים להקל. חדא דשוכר בית אינו חייב במזוזה אלא מדרבנן, ועוד ששותפות ישראל עם עכו"ם מעיקר

om het magazijn voor opslag te gebruiken, wordt hij als mede-eigenaar beschouwd. Een mezoeza moet worden aangebracht zonder beracha.

17. Wanneer een jood en een nochrrie samen een huis kopen met de afspraak dat ieder het huis bezit voor een bepaald deel van het jaar, moet de jood een mezoeza bevestigen met beracha voor de tijd dat hij het huis bewoont. Hij moet de mezoeza verwijderen gedurende de periode dat de nochrrie het pand bewoont.
18. Indien de jood en de nochrrie echter niet hebben aangegeven in welke maanden van het jaar zij het huis zullen bewonen, terwijl zij nooit tegelijkertijd in het pand aanwezig zijn, moet de jood een mezoeza bevestigen zonder beracha.

הדין פטור ממזוזה ולכן כאן שיש ב' צדדים להקל אינו צריך לקבוע שם מזוזה.

17. עיין מקדש מעט סי' רפ"ו ס"ק ז'.

18. עיין פ"ת סי' רפ"ו ס"ק ג' שמביא זה משו"ת רע"א סי' ס"ו שדן שם אם בחיוב מזוזה אמרינן יש ברירה, אמנם עיין בשו"ת מחנה חיים ח"א סי' ט"ו שמעורר על דברי הגרע"א ובפרט שלא כל הפוסקים סוברים דיש ברירה ולכן בודאי יקבע בלי ברכה.

HOOFDSTUK 13

HET VERWIJDEREN VAN MEZOEZOT BIJ VERTREK

1. Wanneer men verhuist mag men de mezoeza niet verwijderen indien er een andere jood in het huis gaat wonen.
2. Indien degene die vertrekt zijn mezoezot wil meenemen en de jood die zijn intrek neemt hierin toestemt en zijn eigen mezoezot zal aanbrengen, moeten de nieuwe mezoezot onmiddellijk nadat de oude zijn verwijderd, worden aangeslagen.
3. Zelfs indien een mezoeza bevestigd is aan een deurpost waarvoor eigenlijk geen mezoeza vereist is, mag de mezoeza niet verwijderd worden.

1. עיין מס' ב"מ קב: — מעשה באחד שנטלו בידו כשיצא וקבר אשתו ושני בניו ר"ל ועיין שם בתוד"ה "לא יטלנה בידו" דאע"ג דאמר שמואל דמטילין ציצית מכגר בגד גבי מזוזה אסור לפי שמזיקין באין בבית שאין בו מזוזה וכשנוטלה כאילו מזיק אותן שידורו בבית וכן נפסק בשו"ע יו"ד סי' רצ"א סעיף ב'.

2. עיין פ"ת ביו"ד סי' רצ"א ס"ק ד' שמביא מהברכ"י שבכל אופן צריכים להשאיר המזוזה שלו משום לא פלוג רבנן. אולם מו"ר הגאון ר' ט. גאלדשטיין שליט"א אמר לנו שיש נפקא מינה שאם הנכנס קבע מזוזותיו מיד יש להתיר ורק אם ישאר הבית פנוי בלא מזוזה אפילו לזמן קצר אז אסור להסיר המזוזות.

3. בירושלמי סוף מגילה הלכה י"ד איתא הדר בפונדקי בחו"ל שלושים יום אינו צריך לקבוע מזוזה, ואם קבע לא יטול ועל פי זה העלה המזוזת ביתך בסי' רצ"א ס"ק ט' שבכל אופן אסור להסיר מזוזה ממקום קביעותה, אמנם מו"ר

4. Het verbod om een mezoeza te verwijderen geldt zowel voor een huurder als voor een eigenaar.
5. Indien een huis volgens het contract in lege staat moet worden opgeleverd, behoren de mezeozot tot het huis in lege staat zodat de koper niet meer apart voor de mezeozot hoeft te betalen.
6. Ook ingeval men het pand leeg achterlaat, is het verboden de mezeozot te verwijderen.
7. Kostbare mezeozot mogen worden verwisseld voor minder kostbare voordat men uit het huis vertrekt.
8. Indien men verhuist uit een gehuurd appartement of huis moet de nieuwe huurder aan de vorige huurder voor de mezeozot betalen.

הגר"ט גאלדשטיין פקפק בזה שאם לא הי' מחוייב ליתן שם המזווה מדוע מחוייבים להשאירו שם וכן פסק המזוהת מלכים ס"ק ק"ד.

4. פשוט.

5. עיין פ"ת ליר"ד סי' רצא ס"ק ח' בשם שו"ת שיבת ציון סי' ק"י שהדין היא עם הלוקח דאף דפסקינן בחושן משפט סי' רי"ד סעיף י"א דמוכר בית לא מכר אלא כל שמחובר בטיט אבל מה שמחובר ביתדות לא מקרי חיבור משום דבהגמרא הוא איבעיא דלא איפשיטא והמוציא מחבירו עליו הראי' היינו דוקא בדבר שהמוכר יכול להחזיק גם אחר מכירה משא"כ במזוזות דאינו רשאי ליטול ואין לו אלא תביעת דמים א"כ נקרא הלוקח מוחזק ואפילו לצאת ידי שמים אין צריך לשלם לו.

6. עיין שאלת יעבץ ח"ב סי' קי"ז שפוסק כן, וסברתו הוא שאם יש לאדם כמה בתים לדירה כולם חייבים במזווה אף אם אינו דר בקביעות אלא באחד מהם ואינו נכנס לשאר החדרים אלא פעם אחת בשנה, וא"כ זה שהבית שלו גם עומד להשכיר לישראל חייב הוא במזווה מן התורה דחובת הדר היא ואית ב"י נמי משום סכנתא אפילו אינו צריך לו כלל מאחר שעכ"פ עתיד הוא להשכירו לישראל וחמירא סכנתא.

7. עיין דעת קדושים סי' רצא ס"ק א' ובפרט שיכול לומר שמוציא לבדקה ואח"כ משים מזווה אחרת שהיא כשרה, וכן פוסק המנחת יצחק בשו"ת חלק ה' סי' ק"י ס"ק ב'.

8. עיין ב"י בשם הר"י מנוח ביר"ד סי' רצ"א, וכן פסק הרמ"א, ועיין בברכי

9. Indien de volgende bewoner van het onroerend goed weigert te betalen voor de mezeozot is het de oorspronkelijke eigenaar niettemin verboden de mezeozot te verwijderen.
10. Indien men een huis verlaat dat gesloopt gaat worden, mogen de mezeozot onmiddellijk verwijderd worden.
11. Wanneer men verhuist en het gebouw verhuurd of verkocht wordt aan een nochrie moeten de mezeozot verwijderd worden.
12. Indien de verhuurder een nochrie is, moeten de mezeozot verwijderd worden bij vertrek.
13. Een jood, die verhuist uit een pand dat eigendom is van een nochrie, moet alle mezeozot verwijderen. Indien echter een andere jood een huurcontract heeft getekend voor die ruimte mag de vertrekkende bewoner de mezeozot niet verwijderen.

יוסף ס"ק ד' שמעיר על רמ"א שכתב שצריך לשלם והר' מנוח כתב רק שטוב לשלם, והוא מביא ריטב"א דס"ל דכל כמה שאינו דר שם ל' יום הוא נוטלה ויוצא.

9. בית יוסף בשם הר' מנוח, ועיין בשו"ת מנחת יצחק ח"ט סי' ק"ו אם אינו רוצה לשלם עבור המזוזות אם יכול לגבות מחוב שנשאר חייב לבעה"ב.

10. עיין בדעת קדושים סי' רצ"א ובמקדש מעט שם ס"ק ד' שאם מוסכם אצלו להרס הבית ואע"פ שישהה זמן עד שיהרסנה מ"מ יכולים ליטול המזוזות.

11. עיין שו"ע סי' רצ"א סעיף ב' וגם אין לחייבו להשאיר המזוזה כל זמן שהדירה עומדת ריקם עד שמוצא את העכו"ם להשכיר, דכיון שעתיד עכו"ם ליכנס בו אין זה חשש, שהטעם שאסור ליטול המזוזה היא משום שמזיקין יכנסו לבית וא"כ מה איכפת לן שמזיקין באין בבית שעתיד עכו"ם ליכנס בו. ובכלל עיקר חשש מזיקין היא בזמן שיכנס ישראל שני ולא יהי' לו מזוזה מיד בכנסתו.

12. עיין שו"ע סי' רצ"א סעיף ב' והוא מהריטב"א במס' ב"מ דף ק"ב ע"א.

13. עיין שיטה מקובצת מס' ב"מ קב. שמביא מהרמ"ך וז"ל כשהוא יוצא מן הבית אם הוא של ישראל ועתיד ישראל עכשיו לדור בה, אסור לו להוציא המזוזה מן הפתח, ואם אינה של ישראל או אין ישראל עתיד ליכנס ולדור בה

14. Indien een joodse huurder een appartement verlaat dat toebehoort aan een joodse eigenaar en het twijfelachtig is of een jood of een nochrie het appartement gaat bewonen, mag hij de mezoezet niet verwijderen.
15. Ook al weet men dat de volgende joodse bewoner van het pand niet orthodox leeft, is het niet toegestaan de mezoezet te verwijderen.
16. Wanneer men de mezoezet verwijdert omdat de eigenaar of volgende bewoner een nochrie is, is men niet verplicht de verwijderde mezoezet in een ander huis te bevestigen (dit is echter wel beter).

עכשיו אלא גוי, אע"פ שהוא של ישראל מותר לו להוציאם משמע שבכל אופן ששכרו מעכו"ם נוטל המזוזה כשיצא משם, וכך סבר השאילת יעב"ץ סי' קכ"א דאע"ג שישכיר אותו לישראל אחר נוטלה, אמנם בספר שערי אמת סי' רצ"א פרק כ' ס"ק ה' משמע שתלוי מי ידור בו אחרי צאתו, ובאמת כך מדויק בלשון הריטב"א, ומו"ר הגר"ט גאלדשטיין אמר שתלוי אם ישראל יכנס מיד אח"כ אין ליטול המזוזה אבל אם לא יכנס שם מיד יכולים להסירה.

14. כך הורה מו"ר הגר"ט גאלדשטיין שליט"א.

15. עיין מזוות מלכים ס"ק קפ"ז והוא אומר שתלוי אם מומר דינו כעכו"ם שלהש"ך ביו"ד סי' קנ"ט ס"ק ב' דמומרים עשאו כעכו"ם גמורים לכל דבריהם אפילו להקל ומותר ללות מהם בריבית ומותר לישראל היוצא ליטול המזוזה, אמנם הרבה פוסקים חולקים על הש"ך שם וביניהם החוות דעת והבית הלל שלהקל לא עשאו עכו"ם. אמנם אולי גם הם יודו לענין מזוזה דכיון שיש לחוש שיזלזלו בהמזוזה, גם לדעתם חובה ומצוה לישראל היוצא ליטול המזוזה ולהצילם מבזיון, אולם במחלל שבת בפרהסיא שלא לכל מילי דינו כמומר בוודאי אין ליטול המזוזה.

16. עיין בקנטרס המזוזה סי' רצ"א ס"ק י"א, ושורש הפסק הוא על פי מה שמצינו כציצית דקיי"ל מתירין מבגד לבגד ושלא להניח בבגד אחר אסור והאליהו רבה באו"ח סי' ט"ו פוסק דאף במוכר הטלית לעכו"ם אסור שלא להניחו בבגד אחר, והמשנה ברורה שם פוסק דבמוכר לעכו"ם מותר להתיר אף

17. Wanneer iemand verhuist en geen mezoezet kan krijgen voor zijn nieuwe huis, mag hij de mezoezet uit zijn vroegere woning verwijderen als hij ze dadelijk in zijn nieuwe huis bevestigt.
18. Indien de huiseigenaar een orthodoxe jood is en men er op kan vertrouwen dat hij de mezoezet zal verwijderen als er een noehrie zou komen te wonen, dan kunnen de mezoezet worden achtergelaten. Als de eigenaar niet orthodox is, moeten de mezoezet door de huurder bij vertrek verwijderd worden, omdat niet zeker is dat de huiseigenaar goed op de mezoezet zal letten.
19. Als men een huis verlaat omdat men bang is voor een vijandelijke aanval, moet men de mezoezet verwijderen om beschadiging te voorkomen.
20. Er bestaat een meningsverschil tussen de poskiem omtrent de vraag of het geoorloofd is mezoezet te verwijderen om ze te verwisselen voor mooiere. Men mag echter de mezoezet verwijderen om ze na te kijken en ze bij die gelegenheid vervangen door fraaiere.

שלא להניחו בבגד אחר וכן הדין הוא במזוזה, והברכי יוסף שם כותב להדיא דאף במזוזה דינו כציצית ומותר ליטלו אף שלא לקבעה בבית אחר.

17. עיין פ"ת ביו"ד סי' רצ"א ס"ק ז' בשם הברכי יוסף ס"ק ג' וסברתו הוא שהואיל דרב האי גאון ורב אחאי גאון סוברים שבכל אופן מותרים להתיר המזוזה אם קובעים אותו מיד במקום אחר יכולים לסמוך עליהם בשעת הדחק.

18. עיין שו"ת אג"מ יו"ד חלק א' סי' קפ"ב.

19. מזווח מלכים ס"ק קפ"ד.

20. שו"ת מילי דאבות כ"ה סי' ר'.

21. Wanneer men mezeozot moet achterlaten voor een volgende bewoner is het niet nodig de mezeza-houders (de huisjes) achter te laten zonder dat er voor betaald wordt. Indien de nieuwe bewoner echter aanbiedt voor de huisjes te betalen, mag de vorige bewoner ze niet meenemen.

21. עיין מזוחת מלכים ס"ק קצ"ג המבאר שאף דלשנות ולהחליף בתוך הגרוע ממנו הוי בכלל הורדה מקדושה מ"מ הדבר פשוט דאינו מחויב להניחו לחבירו דדוקא על המזוזה הקפידו שלא יטלנה שלא יגרום לחבירו סכנה אבל לא הקפידו על תיקה.

HOOFDSTUK 14

HET INSPECTEREN VAN DE MEZOEZOT

1. De mezeozot van een privé-persoon moeten elke 3½ jaar gecontroleerd worden.
2. De mezeozot moeten voor dit tijdstip nagekeken worden.
3. Mezeozot aan openbare ruimten moeten iedere 25 jaar nagekeken worden.

1. במס' יומא יא. איתא מזוזת יחיד נבדקת פעמיים ב' שנים, וכך נפסק ביר"ד סי' רצ"א סעיף א', אמנם עיין בכסף משנה פרק א' הלכות תפלין הלכה י"ב, שמביא גירסא מהר"ן דמזוזת נבדקת פעם א' בשבע שנים, ומ"מ לענין הלכה גירסת הגמ' היא מוסכם להלכה. מפשטות לישנא דגמרא במס' יומא הנ"ל משמע דאין קפידא לבדוק דוקא א' לג' שנים ומחצה, אמנם עיין בפרשה סדורה למס' מזוזת פרק ב' סימן ע' שמבאר שצריכים לבדוק לג' שנים ומחצה ומבאר הטעם שא"כ יכול לבדוק ב' פעמים זה אחר זה, וזה אין סברא לומר, וא"כ מכיון שלא נתנו חכמים שיעור לדבריהם לכן יש לבדוק דוקא כל ג' שנים ומחצה.

2. עיין קונטרס המזוזת סי' רצ"א ס"ק ב'.

3. עיין ברש"י במס' יומא י"א רש"י ד"ה פעמים ביובל וז"ל: כל דבר שהוא של רבים אין להטריח עליו הרבה שאם תטרח יהא כל אחד אומר יעשה חכירי עכ"ל, וכך נפסק בשו"ע יו"ד סי' רצ"א סעיף א'. ועיין בספר מזוזת מלכים סי' רי"ד שלפי זה אין לשנות מזוזת של יחיד לשל רבים דהוי הורדה מקדושה, דבהיתה של יחיד היתה נבדקת ב' פעמים בשמיטה ועכשיו שהיא של רבים נבדקת רק שני פעמים ביובל.

4. Een sjoel of Beet Midrasj (studiezaal) wordt als een gemeenschappelijke ruimte beschouwd.
5. Mezoezet in een huis dat eigendom is van meerdere mensen moeten iedere 3½ jaar worden nagekeken.
6. De mezoeza van een gemeenschappelijke binnenplaats of een stad wordt beschouwd als een mezoeza van een openbare ruimte.
7. Indien een mezoeza onbeschermd vervoerd wordt, moet de mezoeza na afloop nagekeken worden.
8. Een mezoeza die op een vochtige plaats hangt moet ieder jaar geïnspecteerd worden.

4. עיין בספר מזוזות מלכים ס"ק רט"ו שמזוזות ביהמ"ד דינה כשל יחיד, אמנם החובת הדר בפרק א' הגה ט"ו מחלק שאם יש גבאים העוסקים בשכר בכל עניני ביהמ"ד או יש למזוזות ביהמ"ד דין מזוזות יחיד, אולם בלי זה יש למזוזה של ביהמ"ד וביהכ"נ דין מזוזה של רבים וכן הכרענו.

5. עיין בב"ח כסי' רצ"א ד"ה "מזוזות יחיד" וז"ל ונראה דאפילו בית שיש בו הרכה ב"ב ועושין ביחד מזוזה כפתח הסמוך לרה"ר נקראת של יחיד דאין נקרא של רבים אלא בשערי חצירות ומדינות ועיירות דהכי משמע מרש"י עכ"ל. ועיין בשו"ת חתם סופר יו"ד סי' רפ"ג דמזוזות של שותפים בעי בדקה כשל יחיד.

6. עיין רש"י במס' יומא יא. ד"ה של רבים וכן בהב"ח הנ"ל.

7. במס' מזוזה פרק ב' הלכה ט"ו איתא הכל שוין שאם הי' מעביר ממקום למקום שצריכה בדיקה, ויש להבין מה ההסבר בדברים אלו. מו"ר הגר"ט גולדשטיין שליט"א הסביר שהחשש הוא פן יתקלקלו המזוזות כשמעבירם ממקום למקום ולכן אם הם נמצאים תוך שפופרת שלהם כשמעבירם אין לחוש לבדוק אותם, אמנם הפרשה סדורה על הלכה זו מבאר שכיון שהלך לקבעה מחדש וכאן אין לה חזקת כשרות א"כ צריך לבדקה, ולפי זה בכל פעם שמעביר מזוזה ממקומו למקום אחר צריכים לבדקה.

8. עיין בערוך השלחן יו"ד סי' רצ"א ס"ק א' וז"ל מקום המיועד לרקבון כגון שיש שם לחלוחית כמו שמצוי הרכה במדינותינו יש לבדוק תדיר לכל הפחות פעם בשנה וכן אני נוהג עכ"ל עיין שם.

9. Voordat muren en deuren worden geschilderd, moeten de mezoezot verwijderd worden om te voorkomen dat er verf op de mezoeza valt zodat de letters kapot gaan.
10. Indien een deurpost geschilderd werd terwijl de mezoeza er nog aan zat, moet de mezoeza - zelfs als deze recent is nagekeken - opnieuw geïnspecteerd worden.
11. Als iemand getroffen wordt door ongeluk, G'd verhoede het, moet hij de mezoezot nakijken.
12. Men moet allereerst nagaan of de mezoeza niet gestolen is. De mezoeza dient daarna onderzocht te worden op beschadigingen aan het perkament. Tevens dient te worden nagegaan of er geen enkele letter onleesbaar geworden of gebroken is.
13. Elke jood mag mezoezot inspecteren, zelfs als hij geen sofeer (ritueel schrijver) is, mits hij zorgvuldig nagaat of er geen letter gebroken is of ontbreekt.
14. Zelfs als men drie van zijn mezoezot geïnspecteerd heeft, en deze bleken alle drie in goede staat te verkeren, dan nog moet men ook al zijn overige mezoezot inspecteren.

9. עיין בשו"ת אג"מ חלק יו"ד סי' קפ"ג.

10. עיין אג"מ שם.

11. עיין בשו"ת מהרי"ל סי' צ"ד (שכתשובה זו נמצאים כמה הלכות בהלכות מזוזה) בדברי השואל וז"ל ועתה לבי נוקפי דשמא מחמת שלא הייתי זהיר באותה מצוה (מזוזה) עברו עלי הרפתקי וכדקתי מזוזה ביתי וכו'. עיין שם.

12. עיין פ"ת יו"ד סי' רצ"א ס"ק ג' בשם תשובת חתם סופר יו"ד סי' רפ"ג, אבל הוא מסיים שעל כל פנים צריך לפתחן לעיין בכל אות אם לא נרקב כיון שעשוי להתרקב ולכלות באורך הימים.

13. עיין תשובת חתם סופר הנ"ל.

14. עיין פ"ת בסי' רצ"א ס"ק א' שמביא כן מתשובת מהר"י מלכו סי' קמ"ב דלא כל המקומות שוות וכן מביא הברכי יוסף שם.

15. Men moet er op letten de mezoeza niet te beschadigen wanneer deze verwijderd wordt voor controle.
16. Indien het te moeilijk blijkt om de mezoeza te verwijderen en te inspecteren, mag men geen andere mezoeza bevestigen vanwege het verbod "om toe te voegen aan de mitswa" (bal tosief).
17. De omslag, waarin het perkamenten rolletje gewikkeld is, mag niet weggegooid worden daar het wijding verkregen heeft en begraven moet worden.
18. Gedurende de controle van de mezoezot behoeven er niet tijdelijk andere mezoezot geplaatst te worden. Er zijn echter mensen die, als eigenaar van een huis, er voor zorgen dat er tijdens de inspectie andere mezoezot opgehangen worden.

15. עיין פ"ת סי' רצ"א ס"ק ב'.

16. פ"ת הנ"ל בשם החמודי דניאל, ובמקדש מעט בסי' רצ"א אמר שכן מוכח מדעת קדושים, וכן סובר הערוך השלחן שם בס"ק א', אמנם עיין בספר ברכי חיים ושלום בשם האדמו"ר ממונקאטש זצ"ל שבמקומות הרחצה שיש מזוזות קטנות כאלו שרובם פסולות יכול לקבוע מזוזה חדשה כשרה ואין לחוש לבל תוסיף, ועיין בשו"ת אג"מ יו"ד סי' קכ"ג אריכות בענין זה.

17. עיין מס' מגילה כו: ת"ר תשמישי מצוה נזרקין, תשמישי קדושה נגנוזין, ובגמרא שם מבאר מה נקרא תשמישי קדושה שכל דבר שעצם הקדושה נגע בו נקרא תשמיש קדושה ולכן כאן שהמזוזה עצמה נגעה בהנייר לכאורה יש לה דין תשמיש קדושה, ועיין בשו"ע או"ח סי' קנ"ה סעיף ג' דאיתא התם התיק של מזוזה נקראת תשמישי קדושה.

18. עיין דעת קדושים סי' רצ"א ס"ק א' שמחלק בין בעל הבית לשוכר בחוץ לארץ, וזה רק אם ישהה הרכה זמן בלי מזוזה, אבל אם יהי' רק לזמן קצר אין לחוש, ובעמק ברכה לר' ארי' פומרנציק זצ"ל מסביר שזה תקנת חכמים שיבדוק המזוזה וישב בלא מזוזה שעה מועטת כדי שיהא בטוח שהמזוזה כשירה.

19. Als een mezoeza pasoel (ongeschikt) wordt bevonden mag men de mezoeza op de deurpost laten hangen - als men zich zonder mezoeza bezwaard voelt - totdat men een mezoeza krijgt die wel kasjeer (in orde) is.
20. Het is een prijzenswaardige gewoonte om de mezoezot ieder jaar in de maand Elloel na te (laten) kijken.
21. Degene die zijn mezoezot regelmatig controleert, zal gezegend worden met een lang leven, beschermd worden tegen kwaad en goede kinderen krijgen.
22. Bij de aankoop van een mezoeza moet deze door een competente sofeer nagekeken worden om er zeker van te zijn dat hij kasjeer is.
23. Men mag op geen van beide kanten van het perkament van de mezoeza schrijven, zelfs niet om de datum van de laatste controle vast te leggen.

19. עיין בספר שערי אמת פרק י"ד ס"ק ד' ועיין שם בבית ארי' שדן מספר תורה שנפסלה שלא לקרות בו כדי שיתנו לב לקנות ס"ת אחרת במהירות, וא"כ לכאורה ה"נ אם מניח המזוזה הפסולה קבוע וקיימי יש לחוש דיתרשל בעל הבית ולא יתקן מהר מזוזה אחרת, אולם יש לחלק שבס"ת שהיא רוב פעמים של ציבור יש יותר לחוש שיתרשל משא"כ במזוזה שהיא של יחיד אין לחוש כל כך, ולכן הוא מסיק להלכה שיכולים להניחה, אם מתבייש לישב בלא מזוזה.

20. עיין בספר מטה אפרים סי' תקפ"א ס"ק י' וכן עיין בקש"ע סי' קנ"ח ס"ק ג' ועיין שם במסגרת השלחן שמביא בשם מדרש תלפיות שמי שרוצה לעשות איזה דבר מצוה לא יכריז עליהם מקודם משום שהשטן שומע ונודע הדבר ומזדרז לבטלו מן המצוות וכו' עיי"ש.

21. עיין ישועת חכמה בשם ספר הזכירה.

22. עיין ספר האשכול הלכות מזוזה סי' כ"ה ס"ק י"ג ובבדיקה זו צריך לברוק בחסירות ובחירות, ולכן צריכים מומחה הואיל והוא בדיקה הרגיל כמו בתפלין וס"ת.

23. עיין בשו"ת אג"מ יו"ד חלק ב' סי' ק"מ שאסור להוסיף דבר בפנים המזוזה וגם מבחוץ אין להוסיף דבר שלא הוזכר בפוסקים.

HOOFDSTUK 15

HET OPRICHTEN VAN EEN OMHEINING (ma'akè)

1. Volgens de Tora is men verplicht een omheining, d.w.z. een hek of een railing van tenminste tien handbreedten hoogte op te richten op een plat dak of een veranda.
2. Voor het maken van een omheining wordt de volgende beracha uitgesproken:
 ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם אשר
 קדשנו במצותיו וצונו לעשות מעקה.

1. שו"ע חושן משפט סי' תכ"ז סעיפים א' וה'

2. רמב"ם פי"א מהלכות ברכות.

3. De omheining moet sterk genoeg zijn om tegen aan te leunen.
4. Ook wanneer een gebouw toebehoort aan meerdere eigenaars moet er een omheining gemaakt worden op de voornoemde plaatsen.
5. Ook een put, een zwembad of een bron moet men omheinen met een hek.
6. Men moet er op letten dat de leuning bij een trap of trappenhuis tenminste tien handbreedten hoog is.

3. שר"ע סי' תכ"ז סעיף ה'.

4. שם סעיף ג'.

5. שם סעיף ז'.

6. שם סעיף ה'.

7. Opslagruimtes zijn vrijgesteld van de verplichting tot een omheining omdat zij niet als woning worden gebruikt.
8. Een huis dat minder dan vier bij vier el groot is, behoeft geen hek op het dak.

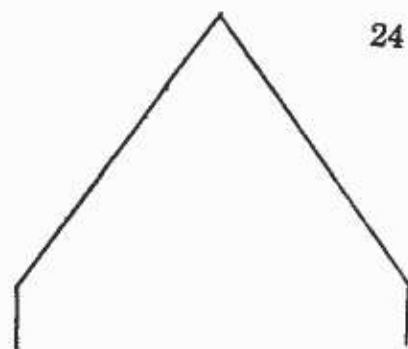
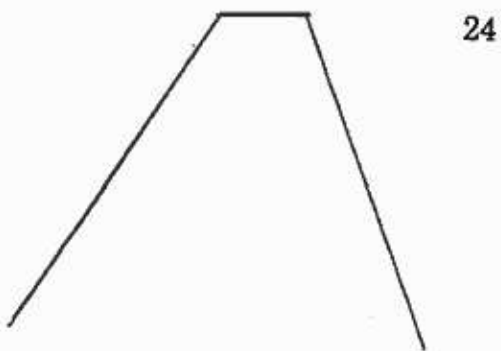
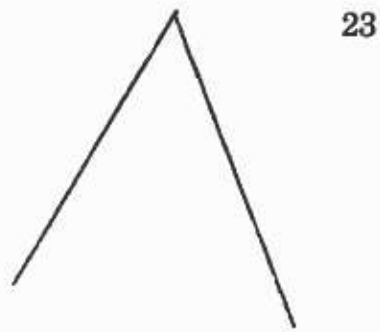
7. שם סעיף א'.

8. שם סעיף ב'.

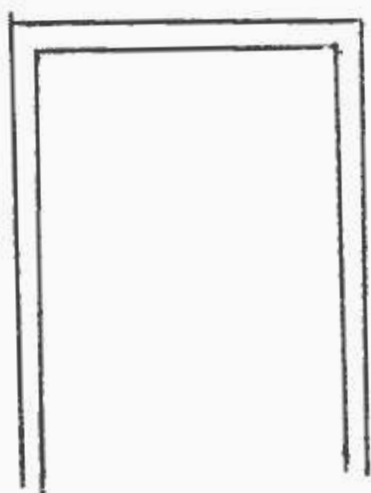
TEKENINGEN

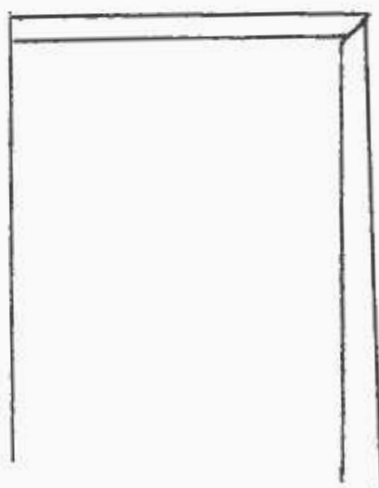
Tekeningen
Hoofdstuk 3

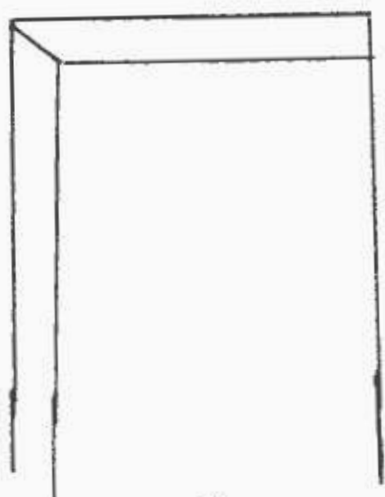
Tekeningen
Hoofdstuk 5

1

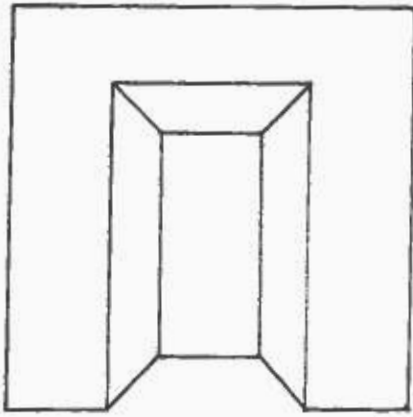

12

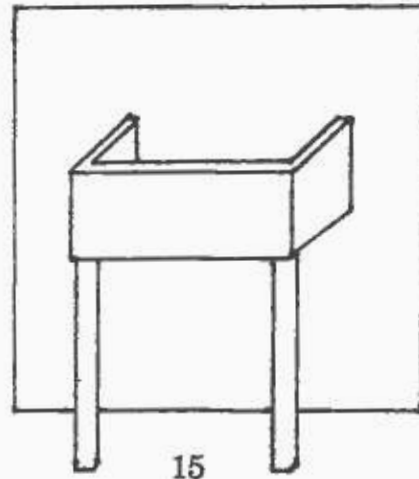

13

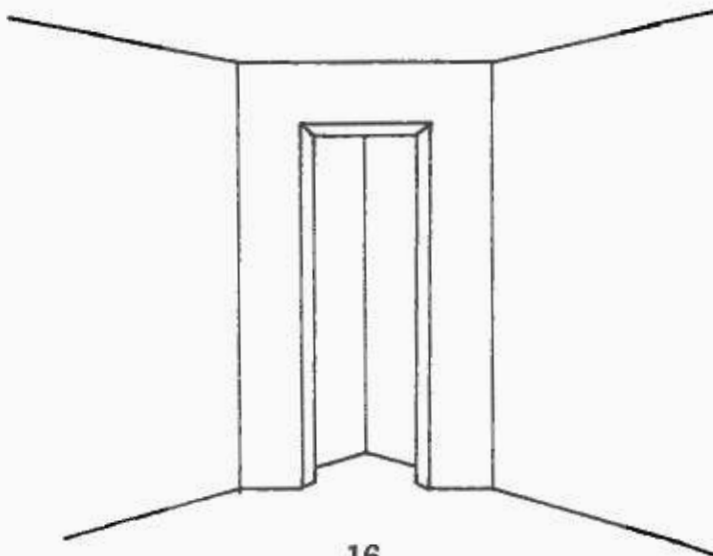
Tekeningen
Hoofdstuk 5

14

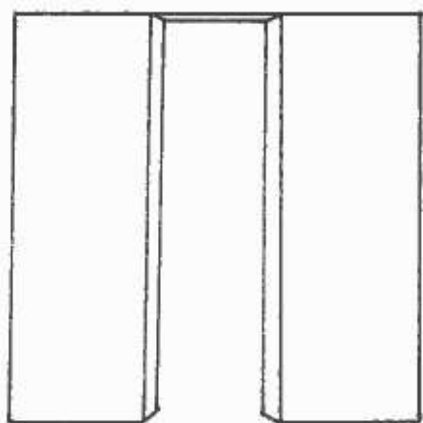

15

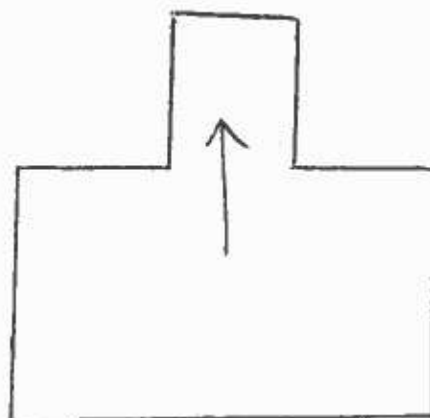

16

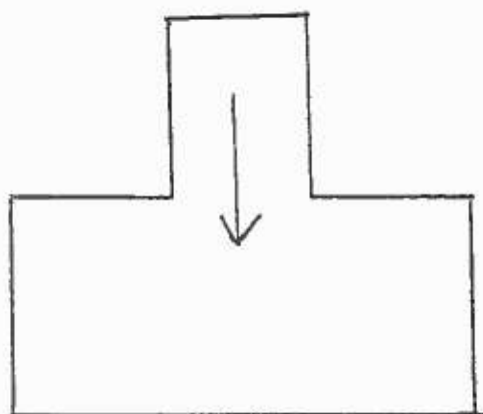
Tekeningen
Hoofdstuk 5

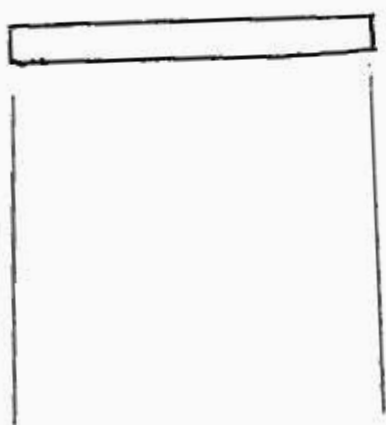
18

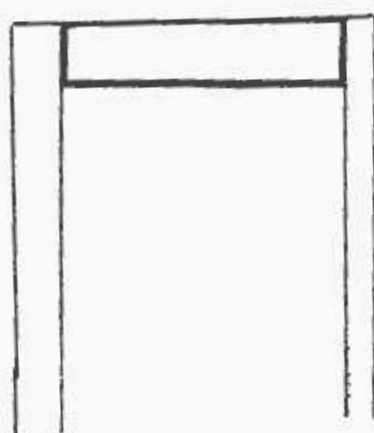
20

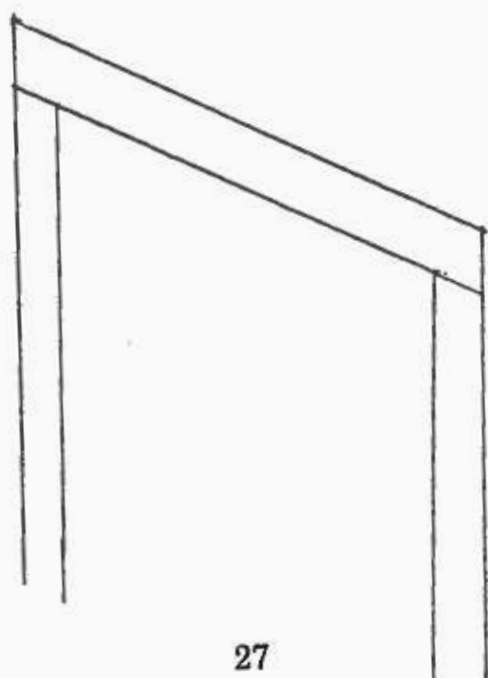
20

Tekeningen
Hoofdstuk 5

24

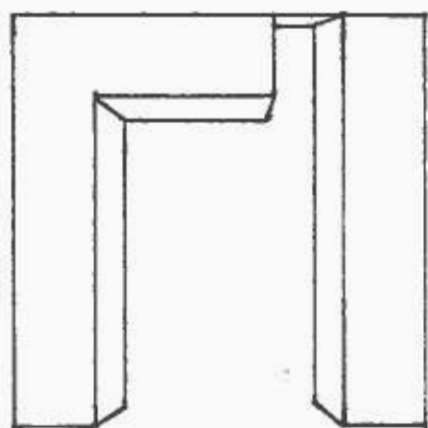

25

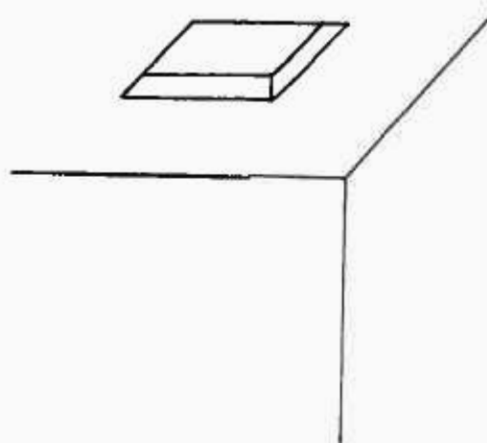

27

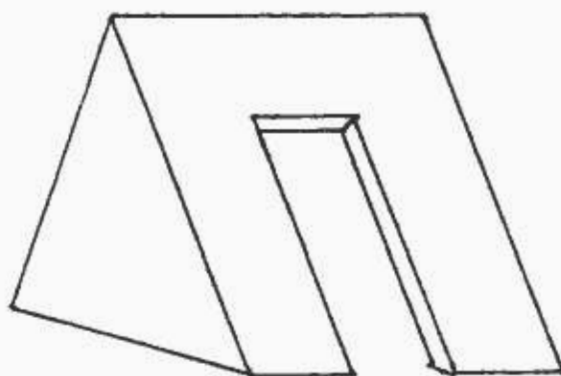
Tekeningen
Hoofdstuk 5

28

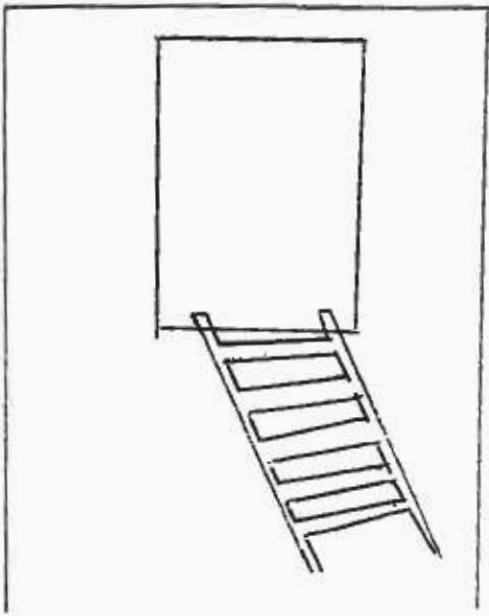

29

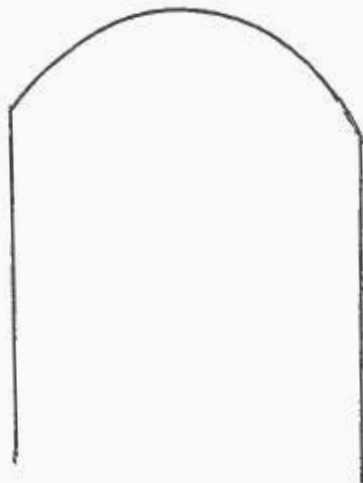
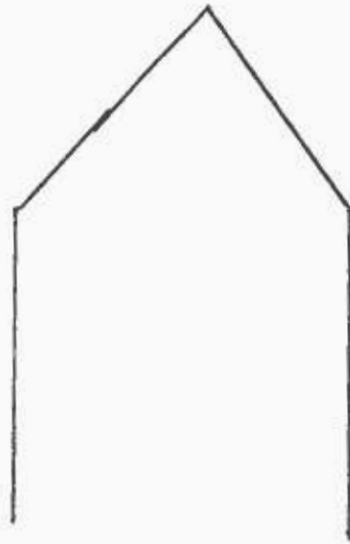

30

Tekeningen
Hoofdstuk 5

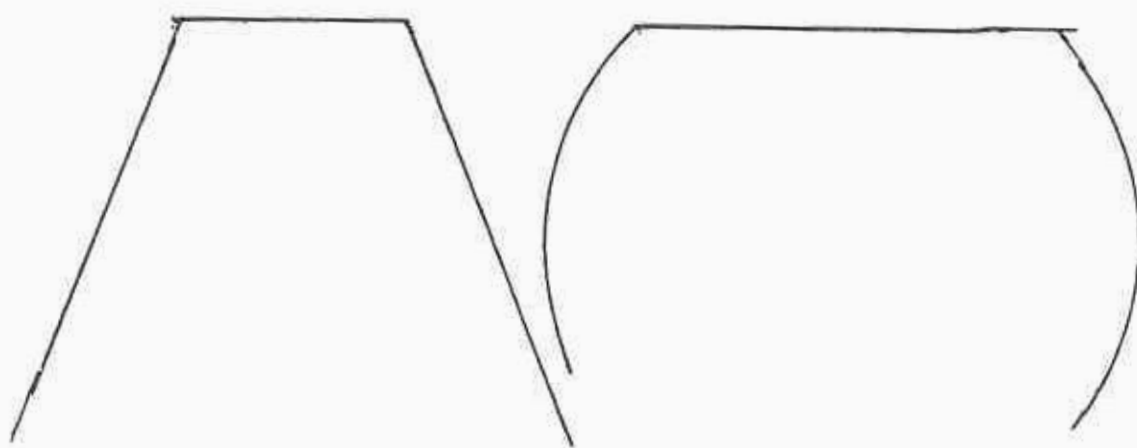

31

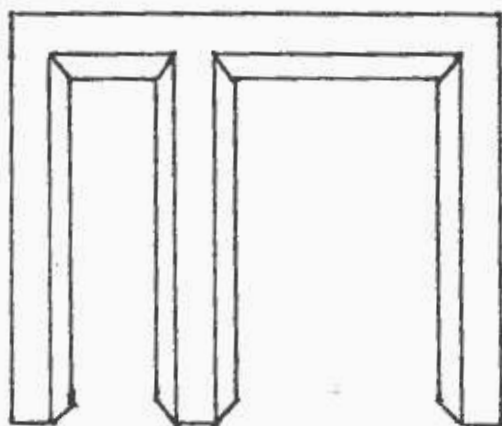

34

Tekeningen
Hoofdstuk 5

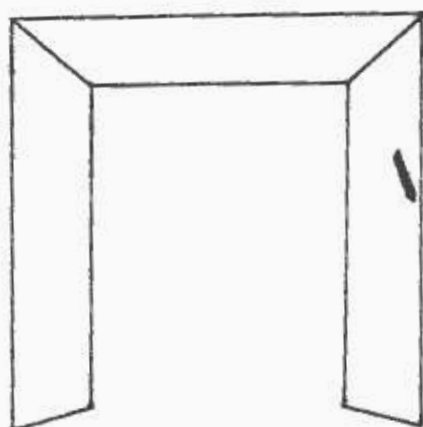

36

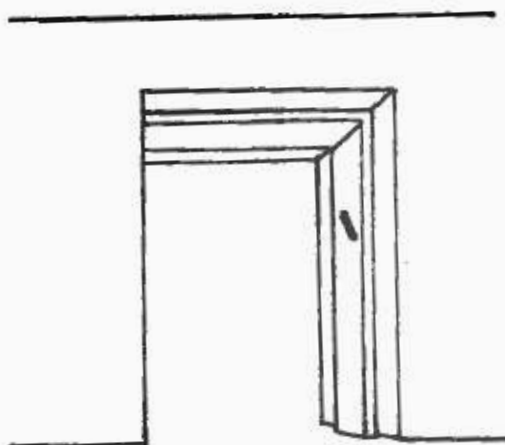

39

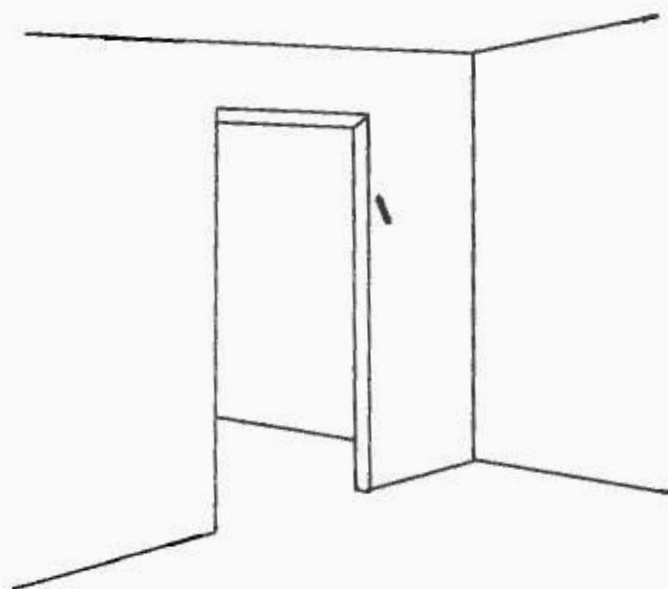

Tekeningen
Hoofdstuk 7

26

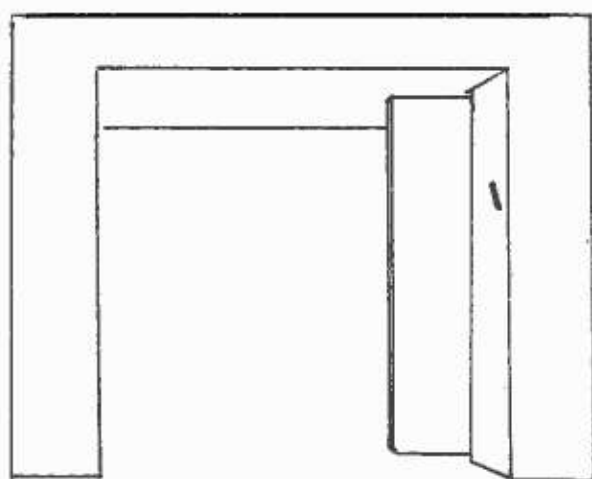

29

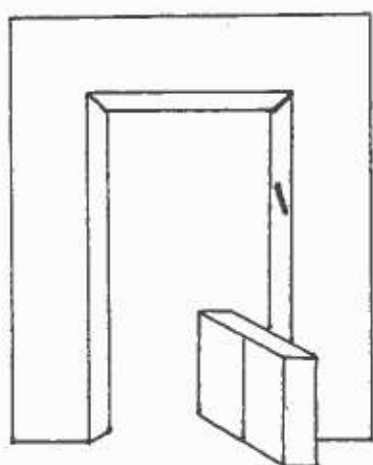

34

Tekeningen
Hoofdstuk 7

38

41

INDEX

afval	33
auto's	15
badhuis	29, 31
badkamer	28, 31
balken van een portaal	37
bal tosief	102
beracha	13, 15, 17-22, 23, 25-27, 32, 35-38, 40, 41, 43, 45, 47, 52, 54-56, 59, 60, 62, 70-73, 75-86, 89-92, 104
bevestigen van een mezoëza	
- door vrouwen	50
- met lijm	11, 52
- met plakband	52
- met spijkers of schroeven	11, 51, 75
- ondersteboven	53
- op bovenste derde deel	61, 63
- op een uitsteeksel	37, 39, 64, 66, 67
- op buitenste handbreedte	63, 64
bewaring van een mezoëza	9, 10
binnenplaats	19, 20, 59, 60, 100
boilerruimte	14
bouwwallig huis	24
bungalow	84
bussen	15
campers	16
campus	16
dak	25, 26, 37, 104, 105
dichtspijkerde deuropening	46
doorgeefluik voor goederen	45, 46
douchecabine	29
draaideur	44
dwarslat	34, 35, 38-40, 54
één-en-dertigste nacht	72
fabriek	86, 87
garage	13, 15
gat in deurpost	52, 65
gat in de koker van de mezoëza	49
gedeelde deuropening	43
gedeelde ruimte	19, 24
geleende mezoëza	9
geur	20, 31
gevallen mezoëza	7, 11

gevangen	85
grote koelkast	14
grote vriesruimte	14
Hasjeem's naam	49
heilig	6
horizontale deuropening	41
hotel	73, 84
huisbezit	12
huren	85
inloopsafe	14
inspecteren van de mezoezet	81, 82, 99-104
intentie	51
Israël	70-72
ijzeren hulsje	48
jesjiwa	85
kabinet	22
kantoren	86, 87
keuken	22
kinderen	4, 50, 68, 103
kleren wassen	30
kopen	
- van een huis	74, 92
- van een mezoeza	5-7, 9, 10
kraam	87
kussen van de mezoeza	8
ladder	42
leerlooiery	31
legerkazernes	86
lenen	5, 7, 8
lift	15
linker deurpost	37, 56, 57, 89
linkshandig	56
losse deurpost	54
ma'ake	104
mede-eigendom	49
mezoeza aan openbare ruimten	99, 100
mezoezakoker of -bedekking	8, 9, 11, 32, 33, 48, 49
mikwe-ruimte	29, 30
mitswa van mezoeza	2, 4
mooie mezoeza	48
motel	73
nochriem	
- aanbrengen van een mezoeza	50